

BIROUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ

***SITUAȚIA
SOCIAL-ECONOMICĂ
A REPUBLICII MOLDOVA
în ianuarie-iunie 2013***

CUPRINS

I. INFORMAȚIE SUCCINTĂ PRIVIND SITUAȚIA SOCIAL-ECONOMICĂ A REPUBLICII MOLDOVA în ianuarie-iunie 2013.....	3
1.1. Principalii indicatori macroeconomici ai Republicii Moldova în ianuarie-iunie 2013*	5
II. PRODUSUL INTERN BRUT	6
III. PRODUCȚIA BUNURILOR ȘI SERVICIILOR	
3.1. Industrie.....	11
3.2. Agricultură	15
3.3. Investiții în active materiale pe termen lung	18
3.4. Transporturi	22
3.5. Comunicații.....	23
3.6. Turism.....	24
3.7. Cifra de afaceri în comerț și servicii	26
3.8. Comerț exterior.....	29
IV. PREȚURI.....	43
V. FINANȚE	
5.1. Executarea bugetului public național.....	46
5.2. Credite, depozite și rulajul de casă	48
5.3. Asigurări	49
5.4. Piața valorilor mobiliare	50
VI. SITUAȚIA SOCIALĂ	
6.1. Nivelul de trai al populației	51
6.2. Situația demografică.....	57
6.3. Ocrotirea sănătății	59
6.4. Infracțiuni.....	60
PRECIZĂRI METODOLOGICE	62

I. INFORMAȚIE SUCCINTĂ PRIVIND SITUAȚIA SOCIAL-ECONOMICĂ A REPUBLICII MOLDOVA în ianuarie-iunie 2013¹

Rezultatele activității economiei naționale se prezintă astfel:

- **Produsul intern brut** în ianuarie-martie 2013 a însumat 19673 milioane lei, prețuri curente de piață, depășind, în termeni reali, cu 3,5% realizările perioadei respective a anului 2012.

- **Întreprinderile industriale** de toate formele de proprietate au fabricat în ianuarie-iunie 2013 producție în valoare de 16835,1 milioane lei (în prețuri curente). Indicele volumului producției industriale în raport cu ianuarie-iunie 2012 a constituit 106,4%. Majorarea volumului producției industriale, comparativ cu perioada corespunzătoare a anului 2012, a fost determinată de majorarea volumului producției în industria extractivă și industria prelucrătoare cu 13,3% și 8,1%.

- **Producția globală agricolă** obținută în toate categoriile de gospodării în ianuarie-iunie 2013, conform estimărilor prealabile, a însumat 3711 milioane lei (în prețuri curente), constituind 102,8% (în prețuri comparabile) față de perioada respectivă a anului precedent. Producția vegetală s-a majorat cu 29,0%, producția animalieră a marcat o descreștere de 1,9%.

- **Investițiile în active materiale pe termen lung** din contul tuturor surselor de finanțare realizate în economia națională în ianuarie-iunie 2013 au fost însușite în valoare de 5394,6 milioane lei (în prețuri curente), din care lucrările de construcții-montaj au constituit 2424,7 milioane lei sau respectiv 101,5% și 103,8% (în prețuri comparabile) în raport cu ianuarie-iunie 2012. Darea în folosință a caselor de locuit s-a majorat cu 7,6% față de perioada similară din anul 2012.

- **Întreprinderile de transport feroviar, auto, fluvial și aerian** au transportat în ianuarie-iunie 2013 mărfuri în volum de 4976,6 mii tone, cu 13,9% mai mult față de perioada corespunzătoare din anul 2012. **Parcursul mărfurilor** a totalizat 1881,9 mil. tone-km, cu 8,9% mai mult față de cel realizat în ianuarie-iunie 2012.

- **Indicele volumului cifrei de afaceri la întreprinderile cu activitatea principală de comerț cu amănuntul** în ianuarie-iunie 2013 s-a majorat cu 1,3% (în prețuri comparabile) comparativ cu perioada similară din anul 2012.

- **Indicele volumului cifrei de afaceri la întreprinderile cu activitatea principală de servicii de piață prestate populației** în ianuarie-iunie 2013 a înregistrat o creștere de 9,8% (în prețuri comparabile) față de perioada corespunzătoare din anul 2012.

- **Indicele valoric al cifrei de afaceri la întreprinderile cu activitatea principală de comerț cu ridicata** în ianuarie-iunie 2013 a fost în descreștere cu 0,4% (în prețuri curente), comparativ cu aceeași perioadă din anul 2012.

- **Indicele valoric al cifrei de afaceri la întreprinderile cu activitatea principală de servicii de piață prestate întreprinderilor** în ianuarie-iunie 2013 a crescut cu 4,8% (în prețuri curente) față de perioada corespunzătoare din anul 2012.

- **Exporturile** de mărfuri realizate în ianuarie-iunie 2013 s-au cifrat la 1121,8 milioane dolari SUA, nivel superior celui înregistrat în perioada similară din anul 2012 cu 7,7%. **Importurile** de mărfuri au evoluat la 2594,3 milioane dolari SUA, fiind în creștere cu 5,4%, comparativ cu ianuarie-iunie 2012. **Balanța comercială** s-a soldat cu un **deficit** de 1472,5 milioane dolari SUA, cu 53,5 milioane dolari SUA (+3,8%) mai mare față de cel marcat în ianuarie-iunie 2012.

¹ Indicatorii economico-sociali sînt prezentați fără datele întreprinderilor și organizațiilor din partea stîngă a Nistrului și municipiul Bender

- **Cîştigul salarial mediu** al unui salariat din economia naţională în luna iunie 2013 a constituit 3859,0 lei sau cu 1,4% mai puţin faţă de luna iunie 2012 şi cu 2,7% mai mult faţă de luna mai 2013. În sfera bugetară salariul mediu a constituit 3696,4 lei (-18,9% faţă de iunie 2012), iar în sectorul real al economiei – 3924,6 lei (+8,5%).

- **Numărul şomerilor oficial înregistraţi**, conform datelor Agenţiei Naţionale pentru Ocuparea Forţei de Muncă, la 1 iulie 2013 a fost de 19,9 mii persoane. Numărul şomerilor, determinat *conform definiţiei Biroului Internaţional al Muncii*, în trimestrul I 2013 a fost de 90,8 mii persoane.

- **Indicele preţurilor de consum (IPC)** în luna iunie 2013 faţă de luna mai 2013 a constituit 99,5 la sută, faţă de luna decembrie 2012 – 102,3 la sută, iar faţă de luna iunie 2012 – 105,5 la sută (IPC în luna iunie 2012 faţă de luna mai 2012 a constituit 99,7%, faţă de luna decembrie 2011 – 101,0 la sută, iar faţă de luna iunie 2011 – 103,7%).

1.1. Principalii indicatori macroeconomici ai Republicii Moldova în ianuarie-iunie 2013*

	Valoarea în prețuri curente	În % față de ianuarie-iunie 2012	Iunie 2013 în % față de:		Ianuarie- iunie 2012 în % față de ianuarie-iunie 2011
			iunie 2012	mai 2013	
Valoarea producției industriale¹, mil. lei	16835,1	106,4	108,7	x	100,1
Producția agricolă, mil. lei	3711	102,8	x	x	97,9
Investiții în active materiale pe termen lung din contul tuturor surselor de finanțare, mil. lei	5394,6	101,5	x	x	99,4
inclusiv lucrări de construcții-montaj	2424,7	103,8	x	x	103,6
Darea în folosință a caselor de locuit (suprafața totală) din contul tuturor surselor de finanțare, mii m ²	139,1	107,6	x	x	93,5
Parcursul mărfurilor realizat de întreprinderile de transport – total , mil. tone-km	1881,9	108,9	99,9	104,7	103,6
din care:					
feroviar	503,0	110,2	105,6	116,6	81,9
auto ²	1378,2	108,4	97,8	100,5	114,5
Mărfuri transportate de întreprinderile de transport – total , mii tone	4976,6	113,9	105,3	118,5	105,6
din care:					
feroviar	2108,0	119,1	107,5	113,6	83,6
auto ²	2809,4	110,3	103,9	122,9	130,0
Cifra de afaceri la întreprinderile cu activitate principală de comerț cu amănuntul , mil. lei	17266,5	101,3	106,5	103,8	101,4
Cifra de afaceri la întreprinderile cu activitate principală de servicii de piață prestate populației , mil. lei	4857,0	109,8	119,4	132,5	105,3
Cifra de afaceri la întreprinderile cu activitate principală de comerț cu ridicata , mil. lei	25462,8	99,6	92,4	98,8	101,9
Cifra de afaceri la întreprinderile cu activitate principală de servicii de piață prestate întreprinderilor , mil. lei	12868,1	104,8	103,9	108,7	100,9
Export , mil. dolari SUA	1121,8	107,7	102,3	110,5	104,6
Import , mil. dolari SUA	2594,3	105,4	113,3	111,1	103,6
Deficitul balanței comerciale , mil. dolari SUA	1472,5	103,8	122,1	111,4	102,9
Cîștigul salarial mediu lunar al unui salariat din economia națională , lei	3638,4	107,3	98,6	102,7	109,3
Cîștigul salarial real al unui salariat , %	x	102,4	93,5	103,2	104,0
Numărul șomerilor oficial înregistrați (la 1 aprilie 2013), mii persoane	19,9	62,8	62,8	90,2	77,1
Indicele prețurilor de consum	x	104,8	105,5	99,5	105,1
mărfuri alimentare	x	107,2	109,2	98,5	103,3
mărfuri nealimentare	x	104,0	104,5	100,1	104,8
servicii	x	102,9	102,0	100,1	107,7

* Date preliminare

¹ Indicatorul include volumul producției întreprinderilor, care prezintă rapoarte statistice anuale, calculat estimativ

² Inclusiv întreprinderile cu alte genuri de activitate, care efectuează transportări auto de mărfuri și dispun de 10 și mai multe autovehicule de marfă proprii sau închiriate

II. PRODUSUL INTERN BRUT

Produsul intern brut în ianuarie-martie 2013 a constituit în valoare nominală 19673 mil. lei, prețuri curente de piață, fiind în creștere – în termeni reali (prețurile medii ale anului 2012) – cu 3,5% față de ianuarie-martie 2012, cu 31,2% față de ianuarie-martie 2005 și cu 70,8% față de ianuarie-martie 2000.

Valoarea adăugată brută produsă în sectorul de bunuri s-a majorat cu 2,2% în raport cu perioada similară a anului trecut, influențând pozitiv (+0,4%) evoluția produsului intern brut. Valoarea adăugată brută produsă în agricultură, economia vînatului, silvicultură, pescuit, piscicultură și industrie a depășit realizările perioadei respective a anului precedent respectiv cu 2,3% și 2,2%. Contribuția sectorului de bunuri la formarea produsului intern brut a constituit în perioada de referință 19,2%.

Valoarea adăugată brută produsă în sectorul de servicii s-a majorat comparativ cu perioada analogică a anului precedent cu 2,8%, contribuind la sporirea produsului intern brut cu 1,9%. Construcțiile au înregistrat cea mai mare creștere a volumului de activitate (+10,5%), urmate de comerțul cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor (+3,5%), alte activități de servicii (+2,3%), transporturi și comunicații (+1,8%). Din „alte activități de servicii” majorări considerabile s-au produs pentru alte activități de servicii colective, sociale, personale și servicii acordate gospodăriilor particulare de către personalul angajat (+12,2%), tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate întreprinderilor (+6,6%), hoteluri și restaurante (+3,0%). Creșteri ușoare ale volumului de activitate s-au mai înregistrat în sănătate și asistență socială (+0,9%) și în activități financiare (+0,7%). Reduceri ale valorii adăugate brute s-au înregistrat în învățămînt (-2,9%) și administrația publică (-1,8%). Contribuția sectorului de servicii la formarea produsului intern brut a constituit în perioada de referință 65,1%.

Rata valorii adăugate brute înregistrată în economie a scăzut cu 1,9 puncte procentuale în perioada de referință. Scădere semnificativă a indicatorului similar (cu 5,3 puncte procentuale) se observă în sectorul de servicii, de la 57,4% în ianuarie-martie 2012 la 52,1% în ianuarie-martie 2013, în timp ce în sectorul de bunuri, în perioada de raport, s-a înregistrat o creștere cu 1,3 puncte procentuale.

Rata valorii adăugate brute

	procente	
	Ianuarie-martie	
	2012	2013
Total pe economie	45,3	43,4
din care:		
bunuri	28,5	29,8
servicii	57,4	52,1

Impozitele pe produse colectate la bugetul public național s-au majorat cu 5,3% în raport cu perioada similară a anului anterior, influențând pozitiv (+0,9%) evoluția produsului intern brut. În perioada de referință volumul impozitelor pe produse a contribuit la formarea produsului intern brut cu 18,0%.

În ianuarie-martie 2013 **indicele-deflator** pentru produsul intern brut, valoarea adăugată brută total pe economie, bunuri, servicii și cel pentru impozitele nete pe produse a constituit 102,5%; 102,2%; 102,0%; 101,7% și 104,0 % respectiv.

Consumul final a fost în creștere cu 2,6% în raport cu perioada respectivă a anului precedent, influențând pozitiv (+3,2%) sporul produsului intern brut. Creșterea a fost condiționată de majorarea cu 3,7% a consumului final al gospodăriilor populației.

Formarea brută de capital fix a depășit cu 6,6% realizările perioadei respective a anului precedent, contribuind în perioada de referință cu 21,4% la formarea produsului intern brut.

Cererea internă, formată din consumul final și formarea brută de capital, a depășit cu 1,9% nivelul perioadei respective a anului precedent, fiind distribuită în proporție de 85% pentru consumul final și 15% pentru acumulări.

Resursele și utilizările produsului intern brut

	Ianuarie-martie, prețuri curente, mil. lei		Modificări față de ianuarie- martie 2012 (+/-), %	Structura PIB, %	Gradul de influență asupra PIB (+/-), %
	2012	2013			
RESURSE					
Valoarea adăugată brută – total	15268	16201	2,9	82,3	2,4
Bunuri	3592	3785	2,2	19,2	0,4
Agricultura, economia vînatului, silvicultura; pescuitul, piscicultura	821	825	2,3	4,2	0,1
Industria	2771	2960	2,2	15,0	0,3
Servicii	12093	12806	2,8	65,1	1,9
Construcții	395	522	10,5	2,7	0,3
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor	3044	2705	3,5	13,7	0,5
Transporturi și comunicații	2150	2436	1,8	12,4	0,2
Alte activități de servicii ¹⁾	6504	7143	2,3	36,3	0,9
Serviciile intermediarilor financiari indirect măsurate (SIFIM)	-417	-390	x	-2,0	0,1
Impozite nete pe produse²⁾	2828	3472	6,6	17,7	1,1
din care: impozite pe produse	2921	3535	5,3	18,0	0,9
PRODUSUL INTERN BRUT	18096	19673	3,5	100,0	3,5
UTILIZĂRI					
Consumul final – total	22273	23401	2,6	119,0	3,2
Consumul final al gospodăriilor populației	17893	18890	3,7	96,0	3,5
Consumul final al administrației publice și instituțiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației (APU și IFSLSGP)	4380	4511	-1,2	23,0	-0,3
Formarea brută de capital	3717	4135	x	21,0	-0,5
Formarea brută de capital fix	3664	4220	6,6	21,4	1,3
Variația stocurilor	53	-85	x	-0,4	-1,8
Exportul net de bunuri și servicii	-7894	-7863	x	-40,0	0,8
Exportul de bunuri și servicii	8515	9919	9,4	50,4	4,4
Importul de bunuri și servicii (-)	16409	17782	4,0	90,4	3,6

¹⁾ Cuprind activitățile: hoteluri și restaurante, activități financiare, tranzacții imobiliare, administrația publică, învățămînt, sănătate și asistență socială, alte activități de servicii colective, sociale și personale și activități ale personalului angajat în gospodării particulare

²⁾ Reprezintă diferența dintre impozite pe produse (TVA, accize, alte impozite) și subvenții pe produse

Comerțul exterior. Eficacitatea operațiunilor de comerț exterior este reflectată de indicatorii caracteristici comerțului exterior. Majoritatea indicatorilor au înregistrat tendințe pozitive, astfel exportul și importul de bunuri și servicii s-au majorat cu 9,4% și cu 4,0% respectiv față de perioada analogică a anului precedent; efortul la export, rata de acoperire și integrarea de piață au înscris creșteri cu 1,3; 3,9 și 1,5 puncte procentuale respectiv. Rata de penetrare s-a diminuat cu 0,1 puncte procentuale.

Comerțul exterior

	Ianuarie-martie	
	2012	2013
Producția, mil.lei	33668	37312
Import, mil.lei	16409	17782
Export, mil.lei	8515	9919
Taxe asupra comerțului internațional, mil.lei	255	292
Piața internă ¹ , mil.lei	41817	45467
Efort la export ² , (%)	25,3	26,6
Rata de acoperire ³ , (%)	51,9	55,8
Rata de penetrare ⁴ , (%)	39,2	39,1
Integrarea de piață ⁵ , (%)	68,9	70,4

¹ Piața internă = Producție + Import + Taxe asupra comerțului internațional – Export

² Efort la export = Export / Producție

³ Rata de acoperire = Export / Import

⁴ Rata de penetrare = Import / Piața internă

⁵ Integrarea de piață = Media aritmetică a valorii importurilor și exporturilor de bunuri și servicii / PIB

Economia neobservată. În perioada de referință, elementele estimate ale economiei neobservate au contribuit la formarea produsului intern brut în proporție de 22,3% față de 24,1% în ianuarie-martie 2012. Scăderea a fost influențată de sectoarele formal și informal, care s-au diminuat respectiv de la 12,3% și 5,5% în ianuarie-martie 2012 la 10,5% și 5,3% în ianuarie-martie 2013.

Economia neobservată în ianuarie-martie

procente

Activități economice	Contribuția în produsul intern brut							
	sectorul formal		sectorul informal		producția gospodăriilor casnice pentru consum propriu		total	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
Agricultura, economia vînatului, silvicultura, pescuitul și piscicultura	0,0	0,0	0,6	0,6	1,3	1,4	1,9	2,0
Industria	1,6	2,3	0,7	0,6	1,0	0,9	3,3	3,8
Construcții	0,6	0,5	0,5	1,1	0,1	0,1	1,2	1,7
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor	5,6	2,8	2,9	2,1	–	–	8,5	4,9
Hoteluri și restaurante	0,6	0,5	0,0	0,0	–	–	0,6	0,5
Transporturi și comunicații	1,3	1,6	0,4	0,5	–	–	1,7	2,1
Alte activități de servicii	2,6	2,8	0,4	0,4	3,9	4,1	6,9	7,3
Produsul intern brut	12,3	10,5	5,5	5,3	6,3	6,5	24,1	22,3

Structura produsului intern brut pe **forme de proprietate** s-a modificat în perioada de referință în detrimentul proprietăților publică și privată, cota cărora s-a redus respectiv cu 0,1 și 5,1 puncte procentuale față de ianuarie-martie 2012, în timp ce proprietățile mixtă, străină și a întreprinderilor mixte și-au majorat cotele respectiv cu 1,0 și cu câte 2,1 puncte procentuale în perioada de raport.

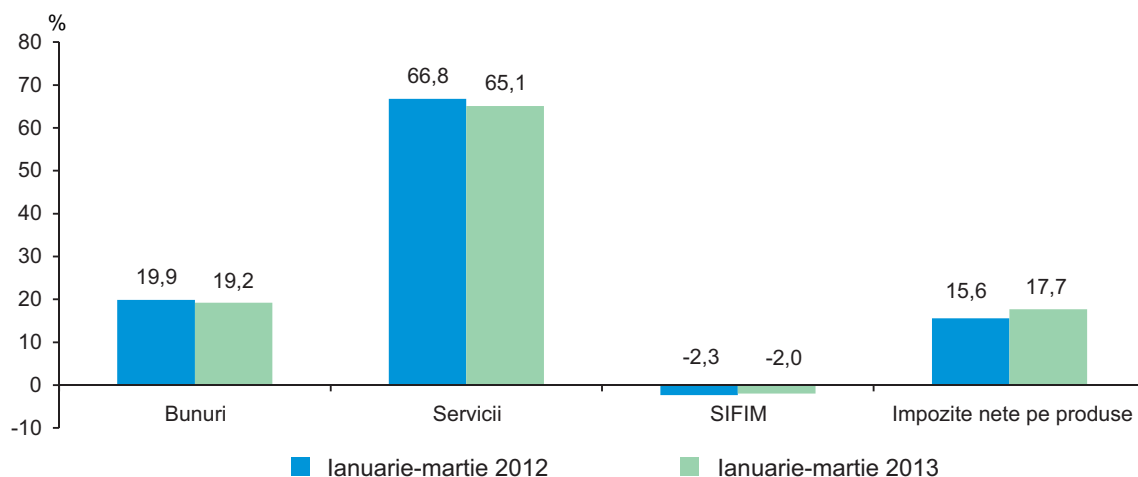
Formarea produsului intern brut pe forme de proprietate

procente

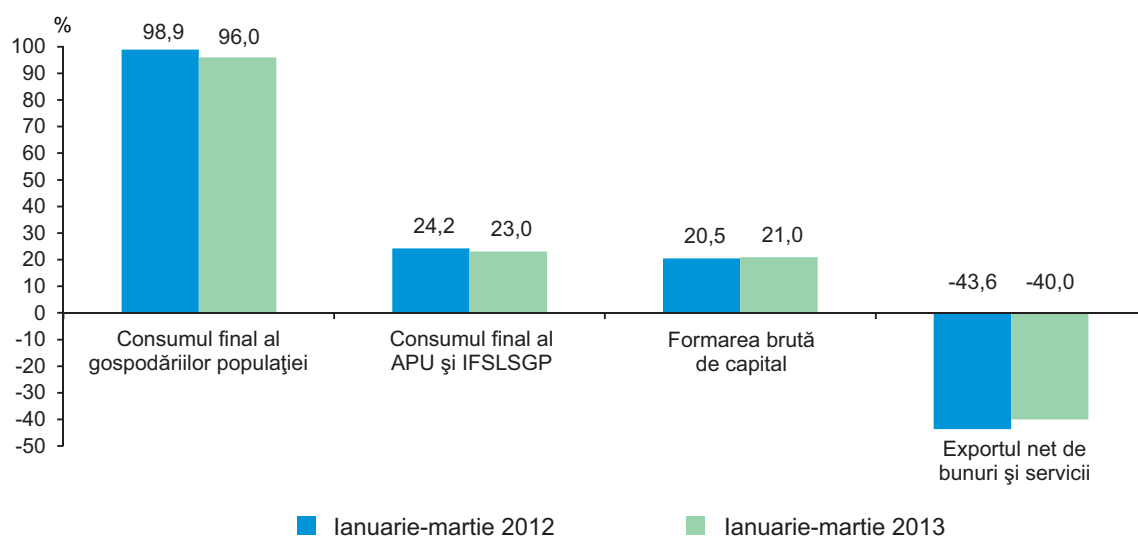
	Ianuarie-martie											
	proprietatea publică		proprietatea privată		proprietatea mixtă (publică+ privată)		proprietatea străină		proprietatea întreprinderilor mixte		total	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
Bunuri	2,9	1,6	11,8	11,0	1,7	1,2	1,4	2,0	2,1	3,4	19,9	19,2
Agricultura, economia vînatului, silvicultura; pescuitul, piscicultura	0,2	0,2	4,3	3,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	4,6	4,2
Industria	2,7	1,4	7,5	7,1	1,7	1,2	1,4	2,0	2,0	3,3	15,3	15,0
Servicii	21,4	22,4	28,6	24,0	1,1	2,4	4,0	4,9	11,7	11,4	66,8	65,1
Construcții	0,0	0,0	2,0	2,2	0,2	0,3	0,0	0,2	0,0	0,0	2,2	2,7
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor	0,1	0,6	12,3	8,2	0,1	1,5	2,0	1,8	2,3	1,6	16,8	13,7
Transporturi și comunicații	3,4	3,5	3,2	3,1	0,2	0,1	0,2	0,2	4,9	5,5	11,9	12,4
Alte activități de servicii	17,9	18,3	11,1	10,5	0,6	0,5	1,8	2,7	4,5	4,3	35,9	36,3
SIFIM	–	–	0,0	-0,1	-0,2	-0,1	-0,2	-0,2	-1,9	-1,6	-2,3	-2,0
Valoarea adăugată brută – total	24,3	24,0	40,4	34,9	2,6	3,5	5,2	6,7	11,9	13,2	84,4	82,3
Impozite nete pe produse	4,6	4,8	6,6	7,0	0,8	0,9	1,2	1,8	2,4	3,2	15,6	17,7
Produsul intern brut	28,9	28,8	47,0	41,9	3,4	4,4	6,4	8,5	14,3	16,4	100,0	100,0

Structura produsului intern brut

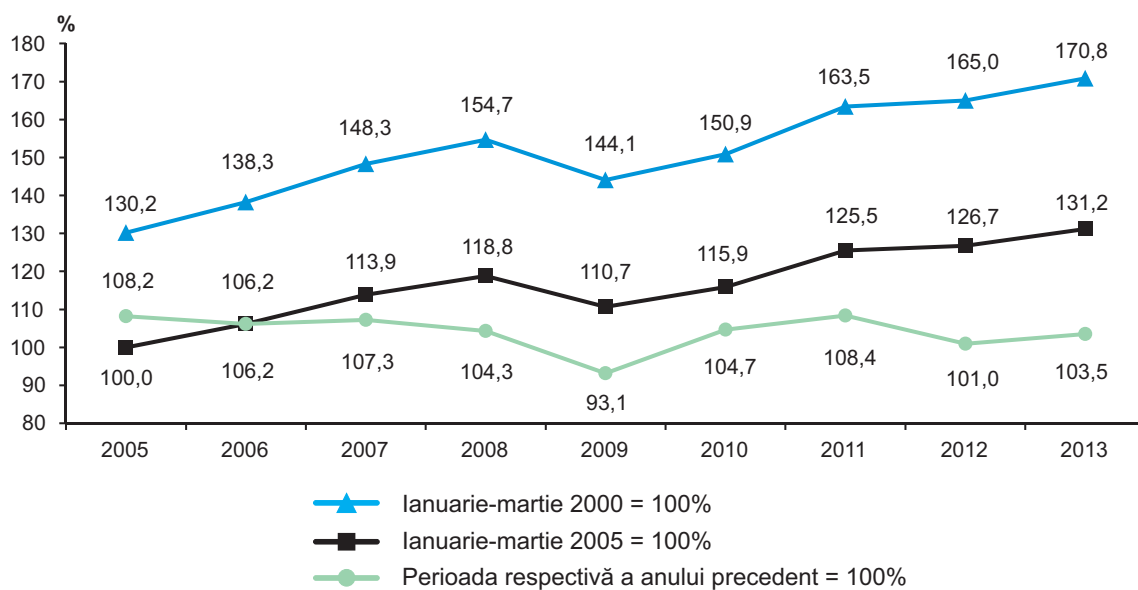
Resurse

Utilizări

Indicii de volum ai produsului intern brut

III. PRODUCȚIA BUNURILOR ȘI SERVICIILOR

3.1. Industrie

În ianuarie-iunie 2013 întreprinderile industriale au fabricat producție în valoare de 16835,1 mil. lei (în prețuri curente)*. Indicele volumului producției industriale în raport cu ianuarie-iunie 2012 a constituit 106,4%. În luna iunie în raport cu iunie 2012 acest indice a marcat 108,7%.

Pe termen scurt volumul producției industriale a evoluat în felul următor:

	2012		2013	
	în prețuri curente, mil. lei *	în % față de perioada corespunzătoare a anului precedent	în prețuri curente, mil. lei*	în % față de perioada corespunzătoare a anului precedent
ianuarie	2366,3	97,8	2415,9	97,9
ianuarie-februarie	4923,0	98,1	4976,5	99,7
ianuarie-martie	7666,1	97,4	7873,6	101,2
ianuarie-aprilie	10267,3	97,4	10844,5	106,4
ianuarie-mai	13149,3	100,1	13628,6	105,9
ianuarie-iunie	16000,2	100,1	16835,1	106,4

* Datele cuprind valoarea producției fabricate de către întreprinderile cuprinse în cercetare statistică anuală, calculată estimativ

Nivelul veniturilor din vânzări, producției fabricate și livrate ale întreprinderilor industriale, cuprinse în cercetare statistică lunară, după tipuri de activități se prezintă în tabelul ce urmează:

	ianuarie-iunie 2013				
	Venituri din vânzări, mil. lei	Valoarea producției fabricate		Valoarea producției livrate, mil. lei	
		mil. lei (prețuri curente)	în % față de ianuarie- iunie 2012	total	inclusiv pe piața externă
Industrie, total	19889,7	14377,3	106,4	14696,8	5210,5
Industria extractivă	248,5	222,5	113,3	208,9	-
Industria prelucrătoare	14577,1	11838,6	108,1	12172,2	5210,5
din care:					
Industria alimentară și a băuturilor	7624,0	5848,8	102,9	6344,0	2313,7
producția, prelucrarea și conservarea cărnilor și a produselor din carne	910,6	944,2	106,7	927,9	47,7
prelucrarea și conservarea peștelui și a produselor din pește	99,7	77,3	105,2	78,8	-
prelucrarea și conservarea fructelor și legumelor	788,4	432,6	109,2	699,5	584,8
fabricarea uleiurilor și grăsimilor vegetale și animale	390,8	103,6	9,3	224,5	27,5
fabricarea produselor lactate	1107,5	1067,1	127,0	805,0	33,7
fabricarea produselor de morărit, a amidonului și a produselor din amidon	126,4	94,3	132,2	97,6	6,0
fabricarea altor produse alimentare	1720,1	1005,1	109,4	1315,4	328,7
fabricarea pâinii și a produselor de patiserie proaspete	619,4	519,5	106,7	522,9	20,6
fabricarea de cacao, ciocolată și produse zaharoase de cofetărie	218,6	261,5	111,0	240,0	23,1
fabricarea băuturilor	2460,3	2048,7	109,3	2150,1	1285,2
fabricarea băuturilor alcoolice distilate	534,7	480,4	122,7	447,7	371,2
fabricarea vinului	1250,8	980,1	110,8	1134,8	908,6
fabricarea apei minerale și a băuturilor răcoritoare	257,7	175,6	96,3	171,7	-
Fabricarea produselor de tutun	223,3	217,6	85,3	215,0	119,5
Fabricarea produselor textile	617,1	603,9	99,2	613,1	546,8
Fabricarea de articole de îmbrăcăminte; prepararea și vopsirea blănurilor	468,3	452,0	92,4	450,4	359,2

	Ianuarie-iunie 2013				
	Venituri din vânzări, mil. lei	Valoarea producției fabricate		Valoarea producției livrate, mil. lei	
		mil. lei (prețuri curente)	în % față de ianuarie- iunie 2012	total	inclusiv pe piața externă
Producția de piei, de articole din piele și fabricarea încălțămintei	155,5	168,9	89,7	143,4	100,0
Prelucrarea lemnului și fabricarea articolelor din lemn	53,4	34,0	81,0	36,2	21,3
Fabricarea hârtiei și cartonului	170,9	98,6	96,4	98,9	11,0
Edituri, poligrafie și reproducerea materialelor informative	219,6	179,3	80,4	179,1	2,2
Industria chimică	637,7	521,6	144,8	460,0	103,4
Producția de articole din cauciuc și din material plastic	582,9	482,3	99,6	481,5	176,8
Producția altor produse din minerale nemetalifere	1601,5	1353,7	148,6	1281,4	257,5
Industria metalurgică	129,5	94,4	130,1	94,4	3,8
Fabricarea produselor finite din metal, exclusiv producția de mașini și utilaje	283,0	214,1	92,5	214,2	56,7
Fabricarea de mașini și echipamente	277,7	221,9	94,5	209,5	102,2
Producția de mașini și aparate electrice	290,7	263,9	144,3	255,7	218,9
Producția de echipamente și aparate de radio, televiziune și comunicații	18,6	11,1	79,2	11,1	1,8
Producția de aparatură și instrumente medicale, de precizie, optice	206,8	177,7	60,5	187,6	154,3
Producția de mobilier și alte activități industriale	322,0	267,4	101,2	269,8	78,6
producția de mobilier	304,3	251,9	104,1	252,5	68,7
Producția și distribuția de energie electrică și termică	5064,0	2316,2	96,5	2315,6	–
Producția și distribuția energiei electrice	4081,7	1717,1	97,3	1716,5	–
Aprovizionarea cu aburi și apă caldă	982,2	599,1	94,5	599,1	–

Veniturile din vânzări, realizate de către întreprinderile industriale, cuprinse în cercetare statistică lunară, în ianuarie-iunie 2013 s-au cifrat la 19889,7 mil. lei (în ianuarie-iunie 2012 – 18785,9 mil. lei).

Ponderea **producției livrate** pe piața externă de către întreprinderile nominalizate în perioada de raport a constituit 35,5% din totalul producției livrate (în ianuarie-iunie 2012 – 31,0%) și respectiv pe piața internă – 64,5% (în ianuarie-iunie 2012 – 69,0%).

Întreprinderile din *industria extractivă* au obținut producție cu 13,3% mai mult, decât în ianuarie-iunie 2012.

Situația din sectorul industrial al economiei este determinată preponderent de activitatea întreprinderilor din industria prelucrătoare, cărora în ianuarie-iunie 2013 le-au revenit 82,8% din valoarea totală a producției, obținute la întreprinderile cu activități principale de industrie cuprinse în cercetare statistică lunară. Nivelul producției fabricate de către aceste întreprinderi a crescut cu 8,1% față de ianuarie-iunie 2012.

Industria alimentară și a băuturilor în ansamblu a înregistrat o creștere a volumului de producție cu 2,9%, în special la următoarele activități: fabricarea produselor de morărit – cu 32,2%; fabricarea produselor lactate – cu 27,0%; fabricarea băuturilor alcoolice distilate – cu 22,7%; fabricarea de cacao, ciocolată și produse zaharoase de cofetărie – cu 11,0%; fabricarea vinului – cu 10,8%; producția, prelucrarea și conservarea cărnii și a produselor din carne – cu 6,7%; fabricarea pâinii și a produselor de patiserie proaspete – cu 6,7% ș.a.

Majorarea volumului producției industriale a fost motivată de creșteri și în alte activități de industrie, cum ar fi: producția altor produse din minerale nemetalifere – cu 48,6%; industria chimică – cu 44,8%; producția de mașini și aparate electrice – cu 44,3%; industria metalurgică – cu 30,1%; producția de mobilier – cu 4,1% etc.

În același timp, a avut loc reducerea volumului de producție la alte activități: fabricarea uleiurilor și grăsimilor vegetale și animale – cu 90,7%; producția de aparatură și instrumente medicale, de precizie, optice – cu 39,5%; prelucrarea lemnului și fabricarea articolelor din lemn – cu 19,0%; fabricarea produselor de tutun – cu 14,7%; producția de piei, de articole din piele și fabricarea încălțămintei – cu 10,3%; fabricarea articolelor de îmbrăcăminte, prepararea și vopsirea blănurilor – cu 7,6%; fabricarea produselor finite din metal, exclusiv producția de mașini și utilaje – cu 7,5%; fabricarea de mașini și echipamente – cu 5,5%; fabricarea hârtiei și cartonului – cu 3,6%; fabricarea produselor textile – cu 0,8% etc.

Sectorul energetic în perioada de raport a marcat o descreștere cu 3,5%, inclusiv la: aprovizionarea cu aburi și apă caldă – cu 5,5%, producția și distribuția energiei electrice – cu 2,7%.

Producția principalelor produse industriale în întreprinderile, cuprinse în cercetare statistică lunară, se prezintă în următorul tabel:

	Unitatea de măsură	Iunie 2013		Ianuarie-iunie 2013	
		cantitatea	în % față de iunie 2012	cantitatea	în % față de ianuarie-iunie 2012
Industria extractivă					
pietre calcaroase pentru cioplit sau pentru construcții, alabastru	mii tone	28,8	108,5	146,8	111,0
alte pietre pentru cioplit sau pentru construcții, exclusiv granit sau gresie	- " -	45,1	122,0	185,9	121,7
nisip	- " -	132,5	93,7	492,8	107,6
pietriș, prundiș, bolovani și silex	- " -	221,0	95,3	858,8	115,9
Industria alimentară și a băuturilor					
carne, inclusiv subproduse de categoria I	tone	391,7	62,0	3665,5	96,6
carne de pasăre	- " -	1283,0	136,9	6527,4	120,9
mezeluri	- " -	1297,2	104,5	7354,9	108,3
conserve din carne	- " -	81,2	83,5	405,3	62,4
pește afumat, inclusiv fileuri	- " -	128,3	116,8	721,3	115,6
pește uscat sau sărat, exclusiv afumat și fileu	- " -	169,5	101,7	1362,4	99,7
preparate și conserve de pește	- " -	10,7	100,9	82,2	102,4
sucuri de legume și fructe	mii litri	1909,3	95,3	11349,6	114,8
conserve de legume	tone	7502,1	93,2	8277,2	93,3
fructe prelucrate și conservate	- " -	1097,9	179,0	1259,0	154,4
uleiuri brute nemodificate chimic	- " -	189,7	2,4	4326,1	8,2
lapte și frișcă cu conținut de grăsimi <6%	- " -	6709,0	130,8	30389,0	101,5
unt	- " -	421,0	124,7	1816,0	93,2
cașcaval și brânză grase	- " -	314,0	123,0	1022,2	102,2
lapte prins, cremă de lapte prins, iaurt, chefir, smântână și alte produse fermentate	- " -	2656,4	102,5	15151,4	107,0
înghețată	mii litri	18310,7	de 7,6 ori	24564,2	de 3,2 ori
făină	tone	4718,3	115,9	25864,5	126,4
crupe, grișuri și aglomerate	- " -	200,3	136,7	1343,0	155,3
nutrețuri gata pentru hrana animalelor	- " -	4695,8	150,1	29044,1	134,6
pâine proaspătă	- " -	7275,4	98,7	43595,0	97,3
produse de cofetărie făinoase	- " -	2031,7	101,2	14034,3	115,4
produse de cofetărie zaharoase	- " -	1174,1	107,3	6093,0	108,0
paste făinoase, fără umplutură	- " -	431,3	146,7	2775,3	144,1
divin	mii litri 100%				
	alcool	388,1	81,5	1783,4	119,6
rachiuri și lichioruri	- " -	302,5	155,2	1944,3	181,4
vin spumant	mii dal	51,4	de 3,6 ori	189,8	143,0
vinuri naturale de struguri	- " -	881,1	101,4	5033,5	112,1
vinuri de Porto, Madeira, Sheary, Tokay și altele	- " -	137,3	de 4,8 ori	420,5	149,3
ape minerale și gazoase	- " -	833,3	72,4	4427,0	89,1
băuturi nealcoolice	- " -	745,3	82,0	3274,7	93,5
Fabricarea produselor de tutun					
tutun fermentat	tone	409,3	121,7	2284,2	62,0
Fabricarea produselor textile					
articole tricotate	mii buc.	1386,7	88,9	7466,9	80,1
Fabricarea de articole de îmbrăcăminte					
articole de îmbrăcăminte pentru lucru	mii buc.	336,7	94,1	1801,8	82,1
paltoane, impermeabile, canadiene, pelerine, hanorace	- " -	37,4	54,5	215,0	81,4

	Unitatea de măsură	Iunie 2013		Ianuarie-iunie 2013	
		cantitatea	în % față de iunie 2012	cantitatea	în % față de ianuarie-iunie 2012
costume și completuri	mii buc.	2,0	74,1	41,9	91,1
sacouri, jachete și blazere	- " -	51,0	136,2	215,1	91,7
pantaloni lungi și scurți, salopete și șorturi	- " -	95,4	111,3	558,4	79,6
rochii și sarafane	- " -	47,6	57,8	530,3	70,7
fuste și fuste-pantaloni	- " -	69,5	de 2,4 ori	415,9	de 3,4 ori
bluze și cămăși pentru femei și fete	- " -	153,0	54,7	875,0	63,4
Fabricarea de articole de voiaj și de marochinărie					
genți pentru dame	mii buc	13,4	153,6	58,5	103,7
Fabricarea încălțămintei					
încălțăminte	mii per.	197,7	175,3	1220,2	90,3
Prelucrarea lemnului și fabricarea articolelor din lemn					
chereștea	mii m ³	0,2	113,3	1,2	84,9
ferestre, uși, rame și blocurile lor; pervazuri și praguri	mii buc	0,4	66,4	2,3	84,1
panouri pentru parchete	mii m ²	0,6	123,2	5,1	89,5
Fabricarea hîrtiei și cartonului					
cutii și lăzi din hîrtie sau cartoane ondulate	mil. m ²	1,7	109,0	10,4	103,9
ambalaje din hîrtie sau carton	tone	253,1	73,1	1205,4	79,2
Edituri, poligrafie și reproducerea materialelor informative					
editarea de cărți, broșuri și imprimate similare	mii buc.	204,2	44,2	610,2	30,7
caiete	tone	100,5	114,3	312,9	57,7
Industria chimică					
vopsele și lacuri	tone	1329,8	66,9	6175,0	74,4
Producția de articole din cauciuc și din material plastic					
tuburi și țevi din materiale plastice	tone	190,0	79,7	888,1	93,9
ferestre, uși, vitralii și cadrele acestora	mii buc.	3,9	90,6	18,2	93,4
Producția altor produse din minerale nemetalifere					
sticlă izolantă cu straturi multiple	mii m ²	37,7	120,7	150,9	124,0
oglinzi din sticlă	- " -	0,6	183,1	2,2	104,5
sticle și flacoane din sticlă	mil. buc.	24,5	182,3	132,9	159,7
amestecuri uscate de ghips	mii tone	20,0	97,8	78,9	95,9
elemente prefabricate pentru construcții din ciment, beton sau piatră artificială	- " -	19,4	104,4	69,8	108,1
Industria metalurgică					
piese turnate din fontă cenușie	tone	110,1	139,4	347,9	112,0
Fabricarea produselor finite din metal, exclusiv producția de mașini și utilaje					
uși, ferestre și cadrele lor, praguri, pervazuri, din metale feroase	buc	51	67,1	195	68,4
uși, ferestre și cadrele lor, praguri, pervazuri, din aluminiu	- " -	2810	67,8	16277	90,3
alte articole din fier sau oțel, neforjate și neștanțate	tone	61,2	48,1	305,4	58,4
Producția și distribuția de energie electrică și termică					
energie electrică	mil. kWh	36,3	106,8	525,3	95,6
energie termică	mii Gcal	28,2	97,2	1129,5	94,8

Producția industrială, fabricată de către întreprinderile cu genul principal de activitate de industrie, cuprinse în cercetare statistică lunară, pe regiuni de dezvoltare în ianuarie-iunie 2013 a evoluat în felul următor:

	Valoarea producției fabricate în prețuri curente, mil. lei	Ponderea în total industrie, %	Valoarea producției livrate în prețuri curente, total mil. lei	din care, pe piața externă	
				mil. lei	ponderea în total livrări, %
Industrie – total	14377,3	100,0	14696,8	5210,5	35,5
Mun. Chișinău	8955,6	62,3	8983,0	2623,9	29,2
Nord	2014,9	14,0	2399,3	785,4	32,7
Centru	2510,8	17,5	2271,9	1071,7	47,2
Sud	528,4	3,7	557,1	401,7	72,1
UTA Găgăuzia	367,6	2,5	485,5	327,8	67,5

Datele în profil pe regiuni de dezvoltare atestă faptul concentrării activităților industriale în proporție de 62,3% în municipiul Chișinău, 14,0% - în regiunea Nord și 17,5% - în regiunea Centru. Regiunea Sud și UTA Găgăuzia dețin cele mai mici ponderi în totalul producției industriale pe țară, respectiv, 3,7% și 2,5%.

În cadrul regiunilor de dezvoltare cea mai mare pondere a producției livrate pe piața externă o dețin întreprinderile din regiunea de dezvoltare Sud cu 72,1% și cele situate pe teritoriul UTA Găgăuzia – cu 67,5%, urmate de regiunea de dezvoltare Centru – cu 47,2%.

3.2. Agricultură

Producția globală agricolă în gospodăriile de toate categoriile (întreprinderile agricole, gospodăriile țărănești (de fermier) și gospodăriile populației) în ianuarie-iunie 2013, conform estimărilor preliminare, a însumat în prețuri curente 3711 mil. lei, constituind 102,8% în prețuri comparabile față de perioada respectivă a anului 2012. Producția vegetală au crescut cu 29,0%, producția animalieră a marcat o descreștere – cu 1,9%.

Fitotehnie. Conform datelor preliminare, pentru roada anului 2013 în gospodăriile de toate categoriile s-au semănat 1491 mii ha, sau cu 28 mii ha (cu 2%) mai mult față de anul 2012.

Suprafețele însămânțate și structura lor în gospodăriile de toate categoriile se prezintă prin următoarele date:

	2013		Structura, %	
	mii ha	în % față de 2012	2012	2013
Suprafața însămânțată – total	1491,3	101,9	100	100
din care:				
Cereale și leguminoase pentru boabe – total	964,3	103,1	63,9	64,7
din acestea:				
grâu de toamnă și primăvară	366,2	116,6	21,5	24,6
orz de toamnă și primăvară	103,3	112,0	6,3	6,9
porumb pentru boabe	464,3	93,2	34,1	31,1
leguminoase pentru boabe	22,7	93,7	1,7	1,5
Culturi tehnice – total	396,6	98,9	27,4	26,6
din acestea:				
sfeclă de zahăr	29,3	93,9	2,1	2,0
floarea-soarelui	296,2	99,5	20,4	19,9
tutun	1,5	64,3	0,2	0,1
soia	41,5	69,7	4,1	2,8
rapiță de toamnă	22,7	de 6,4 ori	0,2	1,5
Cartofi, legume și bostănoase – total	65,6	101,4	4,4	4,4
din acestea:				
cartofi	23,8	97,3	1,7	1,6
legume de câmp	33,3	104,1	2,2	2,2
bostănoase	7,5	107,7	0,5	0,5
Culturi pentru nutreț – total	64,8	103,7	4,3	4,3
din acestea:				
porumb pentru siloz și masă verde	6,5	105,2	0,4	0,4
ierburi perene	52,7	102,6	3,5	3,5
ierburi anuale	3,4	118,8	0,2	0,2

Situația în profil pe categorii de gospodării indică, că în întreprinderile agricole continuă să fie concentrată cea mai mare parte a suprafețelor însămînțate cu grâu (71% din suprafața totală a semănăturilor culturii date), orz (64%), sfeclă de zahăr (92%), floarea soarelui (67%), tutun (72%), soia (80%), rapiță de toamnă (92%). În gospodăriile țărănești (de fermier) sunt concentrate 58% din semănăturile cu culturi pentru nutreț și 53% – cu culturi bostănoase, iar în gospodăriile auxiliare ale populației – 77% din suprafețele sădite cu cartofi, 71% – din suprafețele plantate cu legume de câmp și 57% – din suprafețele însămînțate cu culturi leguminoase pentru boabe.

Structura suprafețelor însămînțate cu culturi agricole după deținătorii terenurilor indică, că cea mai mare pondere o au întreprinderile agricole cărora le revin 753 mii ha sau 50,5% din toată suprafața însămînțată a țării, gospodăriilor țărănești (de fermier)¹ le revin 469 mii ha sau 31,4%, iar gospodăriilor auxiliare ale populației – 269 mii ha sau 18,1%.

Analiza datelor privind suprafețele însămînțate cu culturi agricole în întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești (de fermier) cu suprafața terenurilor de 10 ha și peste în profil teritorial denotă că suprafețele însămînțate cu culturi cerealiere și leguminoase pentru boabe – total s-au majorat aproape în toate regiunile de dezvoltare ale țării și anume: Centru – cu circa 12%, Nord – cu circa 10%, UTA Găgăuzia – cu 9% și Sud – cu 4%, iar în municipiul Chișinău aceste suprafețe s-au micșorat față de anul precedent cu 6%.

Suprafețele semănăturilor cu culturi tehnice s-au majorat în regiunea de dezvoltare Sud cu circa 21% și în UTA Găgăuzia cu 1%. Totodată, aceste suprafețe s-au micșorat în municipiul Chișinău cu 14%, iar în regiunile de dezvoltare Nord și Centru cu câte 3%.

Suprafețele ocupate cu cartofi, legume și culturi bostănoase s-au micșorat în toate în regiunile de dezvoltare a țării și anume: Sud cu 23%, UTA Găgăuzia – cu 15%, municipiul Chișinău – cu 14%, Nord – cu 13% și Centru – cu 7%.

Suprafețele însămînțate cu culturi pentru nutreț au crescut în municipiul Chișinău cu 31%, în UTA Găgăuzia – cu 29%, iar în regiunile de dezvoltare Nord și Centru – corespunzător cu 5% și 2%. Totodată, aceste suprafețe au diminuat în regiunea de dezvoltare Sud cu 10%.

Zootehnie. Producția animală pe principalele tipuri, conform estimărilor, se caracterizează prin următoarele date:

	Ianuarie-iunie 2013		
	total	în % față de ianuarie-iunie 2012	ponderea (în % față de total)
Producția (creșterea) vitelor și păsărilor (în masă vie) – total, mii tone	69,7	102,8	100
din care:			
întreprinderile agricole ²	27,2	129,2	39,0
gospodăriile populației	42,5	90,9	61,0
Lapte – total, mii tone	205,3	85,9	100
din care:			
întreprinderile agricole ²	7,5	85,5	3,6
gospodăriile populației	197,8	85,9	96,4
Ouă – total, mil. buc.	299,9	108,3	100
din care:			
întreprinderile agricole ²	137,8	117,8	45,9
gospodăriile populației	162,1	101,4	54,1

În ianuarie-iunie 2013 în gospodăriile de toate categoriile a fost înregistrată majorarea producției (creșterii) vitelor și păsărilor cu 2,8%, care a fost influențată de sporirea producției de carne în întreprinderile agricole cu 29,2%. Această majorare a fost determinată de mărirea productivității porcinelor și păsărilor în întreprinderile agricole și de creșterea efectivului mediu al acestora.

Producția de ouă s-a majorat cu 8,3%, inclusiv în întreprinderile agricole – cu 17,8% (în rezultatul creșterii atât șeptelului mediu al găinilor ouătoare, cât și productivității lor), în gospodăriile populației – cu 1,4% (drept urmare a majorării productivității găinilor ouătoare).

Producția de lapte în gospodăriile de toate categoriile s-a diminuat cu 14,1%, în rezultatul micșorării volumului producției laptelui atât în întreprinderile agricole, cât și în gospodăriile populației.

¹ Gospodăriile țărănești (de fermier) înregistrate și persoanele care au primit sectoare de teren, atribuite în contul cotelor de teren echivalent, dar nu și-au înregistrat gospodăria în modul stabilit

² Întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești (de fermier) care au la bilanț animale (ferme)

Efectivul de animale pe principalele specii se prezintă astfel:

	La 1 iulie 2013		Ponderea (în % față de total)
	mii capete	în % față de 1 iulie 2012	
Bovine – total	196,8	94,7	100
din care:			
întreprinderile agricole ¹	12,6	106,6	6,4
gospodăriile populației	184,2	94,0	93,6
din ele vaci – total	135,8	93,4	100
din care:			
întreprinderile agricole ¹	4,8	104,7	3,5
gospodăriile populației	131,0	93,0	96,5
Porcine – total	483,4	100,4	100
din care:			
întreprinderile agricole ¹	206,7	149,8	42,8
gospodăriile populației	276,7	80,5	57,2
Ovine și caprine – total	882,6	99,0	100
din care:			
întreprinderile agricole ¹	22,6	113,3	2,6
gospodăriile populației	860,0	98,3	97,4
Păsări (întreprinderile agricole)¹	4630,8	121,1	x

La 1 iulie 2013 față de dată respectivă a anului precedent în gospodăriile populației a fost înregistrată o micșorare a efectivului de animale de toate speciile.

În ianuarie-iunie 2013 volumul de creștere a vitelor și păsărilor s-a majorat față de perioada respectivă a anului precedent în întreprinderile agricole din regiunile de dezvoltare: Nord – cu 72%, Centru – cu 32% și Sud – cu 14%. În UTA Găgăuzia și municipiul Chișinău volumul de creștere s-a micșorat, corespunzător, cu 31% și cu 6%.

Volumul de vânzare a vitelor și păsărilor pentru sacrificare a crescut în regiunile de dezvoltare ale țării: Nord – cu 38%, Sud – cu 34% și Centru – cu 33%. Totodată, volumul vânzărilor s-a micșorat considerabil în regiunile de dezvoltare: municipiul Chișinău – cu 61% și UTA Găgăuzia – cu 35%.

În întreprinderile agricole în ianuarie-iunie 2013 față de semestrul I 2012 s-a ameliorat păstrarea efectivului de bovine. Nivelul mortalității bovinelor a constituit 1,7% (în semestrul I al anului 2012 – 1,9%). Nivelul mortalității porcinelor a crescut și a constituit 8,9% (în semestrul I 2012 – 8,1%). Nivelul mortalității ovinelor și caprinelor a rămas la nivelul anului trecut.

Volumul producției de lapte de vacă în întreprinderile agricole s-a micșorat cu 14% în rezultatul reducerii productivității vacilor cu 19%. Micșorarea producției de lapte de vacă s-a înregistrat în întreprinderile agricole din regiunile de dezvoltare: Nord – cu 26% și UTA Găgăuzia - cu 23%. Totodată, în întreprinderile agricole din regiunile de dezvoltare: municipiul Chișinău, Centru și Sud volumul producției de lapte s-a majorat, corespunzător cu 24%, cu 11% și cu 3%.

În gospodăriile agricole creșterea efectivului găinilor ouătoare și productivității lor a asigurat majorarea producției ouălor cu 18%.

¹ Întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești (de fermier) care au la bilanț animale (ferme)

3.3. Investiții în active materiale pe termen lung

În ianuarie-iunie 2013 investițiile realizate în economia națională au constituit 5394,6 mil. lei (în prețuri curente). Comparativ cu perioada respectivă a anului 2012 acest volum s-a majorat cu 1,5% (în prețuri comparabile).

Investițiile realizate în economia națională pe elemente de structură tehnologică se prezintă astfel:

	Ianuarie-iunie 2013			Informativ: ianuarie-iunie 2012 în % față de total
	Realizări, mil. lei	în % față de:		
		ianuarie-iunie 2012	total	
Investiții în active materiale pe termen lung – total	5394,6	101,5	100,0	100,0
din care:				
lucrări de construcții-montaj	2424,7	103,8	45,0	42,5
utilaje și mașini, mijloace de transport	2487,4	103,2	46,1	47,1
alte cheltuieli	482,5	86,9	8,9	10,4

În ianuarie-iunie 2013 investițiile concentrate în lucrările de construcții-montaj au însumat 2424,7 mil. lei, fiind în creștere cu 3,8% comparativ cu perioada respectivă a anului precedent. Investițiile în utilaje, mașini și mijloace de transport au însumat 2487,4 mil. lei (reprezentând 46,1% din total), fiind în creștere cu 3,2% față de ianuarie-iunie 2012.

În ianuarie-iunie 2013 se constată creșterea ponderii la lucrările de construcții-montaj cu 2,5 puncte procentuale, cota-parte a investițiilor în utilaje, mașini și mijloace de transport și în alte cheltuieli în total investiții a scăzut cu 1,0 puncte procentuale și respectiv 1,5 puncte procentuale.

Analiza structurii investiționale pe forme de proprietate a arătat, că intensificarea activității investiționale s-a produs, în fond, din contul sectorului privat al economiei naționale.

Agenții economici și persoanele fizice ai sectorului nominalizat au valorificat 2522,1 mil. lei investiții, ceea ce constituie 46,8% din volumul total al investițiilor realizate. Comparativ cu ianuarie-iunie 2012 acest volum s-a majorat cu 1,7% (în prețuri comparabile).

Întreprinderilor din sectorul public le-au revenit 32,0% din investițiile utilizate în total pe țară sau 1726,7 mil. lei, fiind în creștere cu 6,7% față de realizările perioadei respective a anului precedent.

Întreprinderilor mixte și celor cu proprietate străină le-au revenit 19,3% din investițiile utilizate în total pe țară sau cu 2,4 puncte procentuale mai puțin față de realizările pentru ianuarie-iunie 2012.

Structura investițiilor pe forme de proprietate se prezintă după cum urmează:

	Ianuarie-iunie 2013			Informativ: ianuarie-iunie 2012 în % față de total
	Realizări, mil. lei	în % față de:		
		ianuarie-iunie 2012	total	
Investiții în active materiale pe termen lung – total	5394,6	101,5	100,0	100,0
din care pe forme de proprietate:				
Publică	1726,7	106,7	32,0	30,4
Privată	2522,1	101,7	46,8	46,7
Mixtă (publică și privată), fără participare străină	104,1	164,3	1,9	1,2
Străină	397,7	102,8	7,4	7,3
A întreprinderilor mixte	644,0	84,0	11,9	14,4

Pentru realizarea procesului investițional în ianuarie-iunie 2013 au fost însușite preponderent mijloacele proprii ale agenților economici și populației, constituind 3491,4 mil. lei investiții, cota-parte a cărora fiind de 64,7% din volumul total al mijloacelor utilizate, totodată volumul lor a scăzut cu 4,2% față de nivelul înregistrat în ianuarie-iunie 2012.

În ianuarie-iunie 2013, pentru asigurarea necesităților investiționale din contul surselor bugetare au fost utilizate 404,4 mil. lei sau 7,5% din total investiții, fiind în creștere față de perioada similară a anului 2012 cu 47,3% (în prețuri comparabile).

Ponderea mijloacelor investitorilor străini s-a majorat cu 3,5 puncte procentuale față de realizările din ianuarie-iunie 2012, constituind 9,4% în volumul total al investițiilor utilizate.

Structura investițiilor în active materiale pe surse de finanțare se caracterizează prin următoarele date:

	Ianuarie-iunie 2013			Informativ: ianuarie-iunie 2012 în % față de total
	Realizări, mil. lei	în % față de:		
		ianuarie-iunie 2012	total	
Investiții în active materiale pe termen lung – total	5394,6	101,5	100,0	100,0
din care, finanțate din contul:				
bugetului de stat	294,2	169,4	5,5	3,3
bugetelor unităților administrativ-teritoriale	110,2	109,2	2,0	1,9
mijloacelor proprii ale agenților economici și populației	3491,4	95,8	64,7	68,6
mijloacelor investitorilor străini	508,9	161,4	9,4	5,9
altor surse	989,9	91,5	18,4	20,3

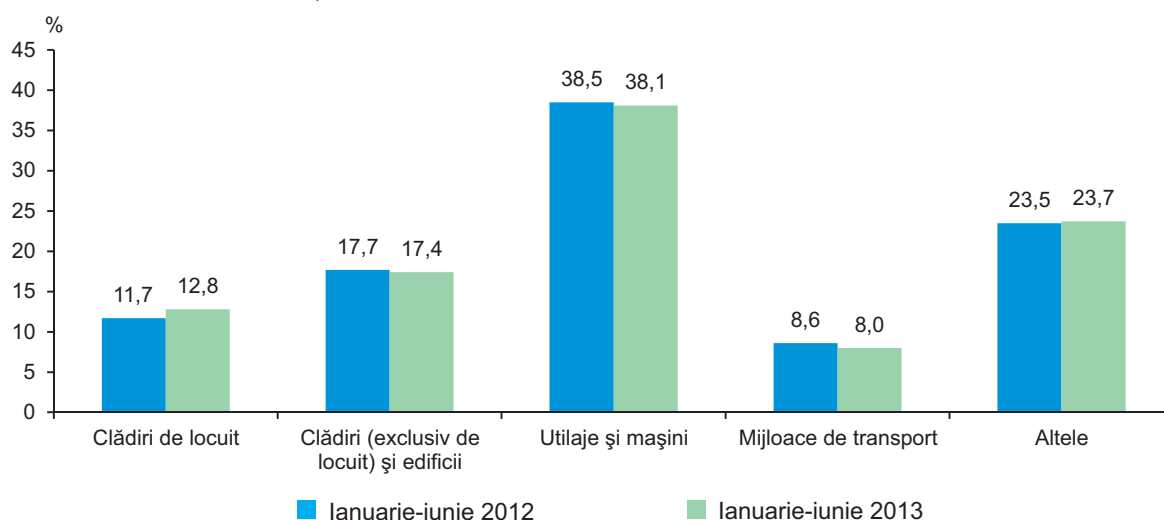
Analiza structurii investițiilor pe tipuri de mijloace fixe arată, că volumul considerabil al investițiilor a revenit valorii utilajelor, mașinilor și mijloacelor de transport, cota-parte a cărora în totalul investițiilor realizate a constituit 46,1% (comparativ cu 47,1% în ianuarie-iunie 2012).

Ponderea investițiilor utilizate la construcția clădirilor și edificiilor a constituit 30,2% din volumul total al investițiilor însușite (din care 12,8% – clădirilor de locuit și 17,4% – altor clădiri și edificii). Cota-parte a investițiilor la construcția clădirilor de locuit s-a majorat cu 1,1 puncte procentuale față de ianuarie-iunie 2012, iar la construcția clădirilor (exclusiv de locuit) și edificiilor a scăzut cu 0,3 puncte procentuale.

Structura investițiilor în active materiale pe tipuri de mijloace fixe se prezintă astfel:

	Ianuarie-iunie 2013			Informativ: ianuarie-iunie 2012 în % față de total
	Realizări, mil. lei	în % față de:		
		ianuarie-iunie 2012	total	
Investiții în active materiale pe termen lung – total	5394,6	101,5	100,0	100,0
din care:				
clădiri de locuit	692,5	110,9	12,8	11,7
clădiri (exclusiv de locuit) și edificii	938,8	99,9	17,4	17,7
utilaje, mașini și mijloace de transport	2487,4	103,2	46,1	47,1
altele	1275,9	102,3	23,7	23,5

Structura investițiilor în active materiale pe termen lung pe tipuri de mijloace fixe

În ianuarie-iunie 2013 din volumul total al investițiilor în construcția locativă au fost însușite 692,5 mil. lei sau 12,8% din totalul investițiilor în active materiale, fiind în creștere cu 10,9% față de perioada respectivă a anului precedent.

Construcția de locuințe. În ianuarie-iunie 2013 au fost date în folosință 1009 apartamente noi cu suprafața totală de 139,1 mii m². Comparativ cu perioada respectivă a anului precedent acest indicator a marcat o creștere cu 7,6%.

Darea în folosință a clădirilor de locuit se prezintă astfel:

	ianuarie-iunie 2013				Informativ: ianuarie-iunie 2012 în % față de total
	Apartamente construite, unități	suprafața totală			
		mii m ²	în % față de:		
			ianuarie-iunie 2012	total	
Total	1009	139,1	107,6	100,0	100,0
din care, de beneficiari cu forma de proprietate: privată	854	130,1	114,6	93,5	87,8
din aceștia:					
de beneficiari individuali	736	122,0	110,2	87,7	85,6
străină	99	5,2	—	3,8	—
a întreprinderilor mixte	56	3,8	de 1,7 ori	2,7	1,7
Din total, în:					
mediul urban	712	96,3	111,8	69,2	66,6
mediul rural	297	42,8	99,1	30,8	33,4

Din contul mijloacelor proprii ale populației în ianuarie-iunie 2013 au fost date în folosință 736 case de locuit individuale cu suprafața totală de 122,0 mii m², constituind 87,7% din volumul total al locuințelor date în folosință în total pe țară, fiind în creștere cu 10,2% față de perioada respectivă a anului 2012.

Distribuția după mediul de rezidență arată, că din volumul total al locuințelor în mediul urban au fost date în folosință 712 apartamente cu suprafața totală de 96,3 mii m² sau 69,2% din total și fiind în creștere cu 11,8% față de nivelul înregistrat în ianuarie-iunie 2012. Comparativ cu ianuarie-iunie 2012 cota-parte a locuințelor date în folosință în mediul rural s-a micșorat cu 2,6 puncte procentuale.

Activitatea în antrepriză. În ianuarie-iunie 2013 volumul lucrărilor executate de organizațiile cu genul principal de activitate „Construcții” a constituit 1885,5 mil. lei sau 99,9% (în prețuri comparabile) față de nivelul înregistrat în perioada respectivă a anului 2012.

Volumul considerabil de lucrări a fost realizat de către agenții economici cu forma de proprietate privată, care au executat lucrări în antrepriză în sumă de 1498,1 mil. lei (79,4% din volumul total al lucrărilor în antrepriză executate) sau 101,1% față de ianuarie-iunie 2012.

Evoluția și structura lucrărilor de construcții, realizate în antrepriză pe forme de proprietate ale organizațiilor-executante în ianuarie-iunie 2013 se prezintă astfel:

	Realizări, mil. lei	În % față de:		Informativ: ianuarie-iunie 2012 în % față de total
		ianuarie-iunie 2012	total	
Total	1885,5	99,9	100,0	100,0
din care pe forme de proprietate:				
Publică	35,6	93,8	1,9	2,0
Privată	1498,1	101,1	79,4	78,5
Mixtă (publică și privată), fără participare străină	227,8	107,0	12,1	11,3
Străină	83,2	92,3	4,4	4,8
A întreprinderilor mixte (cu participare străină)	40,8	62,1	2,2	3,4

Datele privind lucrările de construcții pe elemente de structură și obiecte de construcții în ianuarie-iunie 2013 se prezintă după cum urmează:

	Realizări, mil. lei	În % față de:		Informativ: ianuarie-iunie 2012 în % față de total
		ianuarie-iunie 2012	total	
Volumul lucrărilor de construcții executate – total	1885,5	99,9	100,0	100,0
din care:				
Pe elemente de structură				
construcții noi	1138,0	108,8	60,4	55,4
reparații capitale	257,1	80,6	13,6	16,9
lucrări de întreținere și reparații curente	433,7	90,3	23,0	25,4
alte lucrări	56,7	133,0	3,0	2,3
Pe obiecte de construcții				
clădiri rezidențiale	658,4	103,1	34,9	33,8
clădiri nerezidențiale	427,5	106,7	22,7	21,2
construcții ingineresti	742,9	92,2	39,4	42,7

Pe elemente de structură a lucrărilor executate, predomină efectuarea lucrărilor de construcții noi, realizate în volum de 1138,0 mil. lei, ponderea căroră a constituit 60,4% din volumul total al lucrărilor de construcții executate și s-a majorat cu 8,8% față de perioada respectivă a anului precedent. Lucrărilor de reparații capitale și curente le-au revenit 690,8 mil. lei sau 36,6% din volumul total al lucrărilor de construcții executate.

Pe obiecte de construcții, volumul lucrărilor de construcții s-a majorat la clădirile rezidențiale și nerezidențiale cu 3,1% și respectiv 6,7% față de realizările pentru ianuarie-iunie 2012. La construcțiile ingineresti volumul lucrărilor de construcții a scăzut cu 7,8% față de perioada similară a anului 2012.

3.4. Transporturi

În ianuarie-iunie 2013 **întreprinderile de transport feroviar, auto, fluvial și aerian au transportat mărfuri** în volum de 4976,6 mii tone sau cu 13,9% mai mult față de perioada similară din anul 2012. Majorarea volumelor de mărfuri transportate a fost înregistrată la întreprinderile de transport feroviar (+19,1%), fluvial (+15,6%) și auto (+10,3%), pe când la întreprinderile de transport aerian volumele s-au redus cu 26,7%.

Tendențe similare au fost caracteristice și pentru **parcursul mărfurilor**, realizat de întreprinderile de transport, care în ianuarie-iunie 2013 a totalizat 1881,9 mil. tone-km, cu 8,9% mai mare comparativ cu cel înregistrat în perioada corespunzătoare din anul 2012. Creșterea parcursului mărfurilor s-a marcat la întreprinderile de transport fluvial (+16,8%), feroviar (+10,2%) și auto (+8,4%), totodată la întreprinderile de transport aerian acesta s-a diminuat cu 40,8%.

Volumul de mărfuri transportate și parcursul mărfurilor în ianuarie-iunie 2013, pe moduri de transport, se prezintă după cum urmează:

	Mărfuri transportate		Parcursul mărfurilor	
	mii tone	în % față de ianuarie-iunie 2012	mil. tone-km	în % față de ianuarie-iunie 2012
Întreprinderi de transport – total	4976,6	113,9	1881,9	108,9
din care:				
feroviar	2108,0	119,1	503,0	110,2
auto ¹	2809,4	110,3	1378,2	108,4
fluvial	58,6	115,6	0,2	116,8
aerian	0,6	73,3	0,5	59,2

În ianuarie-iunie 2013 întreprinderile de transport auto au transportat 2809,4 mii tone de mărfuri, cu 10,3% mai mult față de aceeași perioadă din anul 2012.

Volumul de mărfuri transportate cu transportul auto și parcursul mărfurilor în ianuarie-iunie 2013, pe regiuni de dezvoltare, se prezintă astfel:

	Mărfuri transportate		Parcursul mărfurilor	
	mii tone	în % față de ianuarie-iunie 2012	mil. tone-km	în % față de ianuarie-iunie 2012
Întreprinderi de transport auto¹ – total	2809,4	110,3	1378,2	108,4
din care:				
mun. Chișinău	1614,6	118,3	831,0	109,6
Nord	478,2	104,8	187,3	105,9
Centru	594,5	97,2	243,6	109,5
Sud	100,3	108,9	101,5	103,8
UTA Găgăuzia	21,8	96,0	14,8	96,2

Ponderi considerabile în volumul total de mărfuri transportate cu transportul auto revin întreprinderilor din municipiul Chișinău (57,5%), regiunile Centru (21,2%) și Nord (17,0%).

Cu mijloacele de transport feroviar în ianuarie-iunie 2013 au fost transportate 2108,0 mii tone de mărfuri, volum superior celui înregistrat în perioada corespunzătoare din anul 2012 cu 19,1%. În structura mărfurilor încărcate în vagoane la stațiile de cale ferată din țară ponderi mai mari s-au înregistrat la următoarele grupe de mărfuri: metale feroase și fier vechi – 23,3% (în ianuarie-iunie 2012 – 24,6%), cereale și produse de panificație – 23,2% (în ianuarie-iunie 2012 – 20,4%), materiale de construcție și ciment – 13,4% (în ianuarie-iunie 2012 – 20,2%).

În transportul feroviar s-a majorat durata medie de staționare în stațiile tehnice a vagoanelor de marfă în tranzit, de la 43,45 ore în ianuarie-iunie 2012 la 49,87 ore în ianuarie-iunie 2013; durata medie de rotație a vagoanelor de marfă respectiv – de la 8,44 zile la 9,33 zile și durata medie de staționare a vagoanelor de marfă la operațiile de încărcare-descărcare respectiv – de la 40,84 ore la 44,37 ore.

În ianuarie-iunie 2013, comparativ cu perioada similară din anul 2012 s-au marcat creșteri la numărul de **pasageri transportați** cu transportul public (+0,6%) și la **parcursul pasagerilor** (+1,0%).

¹ Inclusiv întreprinderile cu alte genuri de activitate, care efectuează transportări auto de mărfuri contra plată și dispun de 10 și mai multe autovehicule de marfă proprii sau închiriate

Numărul de pasageri transportați și parcursul pasagerilor în ianuarie-iunie 2013, pe moduri de transport public, se prezintă astfel:

	Pasageri transportați		Parcursul pasagerilor	
	mii pasageri	în % față de ianuarie-iunie 2012	mil. pasageri-km	în % față de ianuarie-iunie 2012
Total	118158,2	100,6	2037,4	101,0
din care :				
transportul feroviar	2018,3	93,4	160,2	96,7
autobuze și microbuze	57219,5	100,4	1377,3	105,1
transportul fluvial	50,3	104,4	0,1	104,4
transportul aerian	224,0	84,1	291,1	86,7
taximetre	1897,3	98,8	38,3	100,8
troleibuze	56748,8	101,4	170,3	101,6

Cu autobuze și microbuze în ianuarie-iunie 2013 au fost transportați 57,2 mil. pasageri, cu 0,4% mai mult decât în aceeași perioadă din anul 2012.

Numărul de pasageri transportați cu autobuze și microbuze și parcursul pasagerilor în ianuarie-iunie 2013, pe regiuni de dezvoltare, se prezintă astfel:

	Pasageri transportați		Parcursul pasagerilor	
	mii pasageri	în % față de ianuarie-iunie 2012	mil. pasageri-km	în % față de ianuarie-iunie 2012
Total	57219,5	100,4	1377,3	105,1
din care:				
Mun. Chișinău	36983,4	103,1	823,5	105,8
Nord	6481,1	84,8	189,0	103,6
Centru	8492,1	103,0	255,5	108,8
Sud	4312,2	99,1	87,9	105,4
UTA Găgăuzia	950,7	105,2	21,4	69,2

Ponderi semnificative în numărul total de pasageri transportați cu autobuze și microbuze dețin agenții transportatori din municipiul Chișinău (64,6%), regiunile Centru (14,8%) și Nord (11,3%).

3.5. Comunicații

Servicii de comunicații. În ianuarie-iunie 2013, comparativ cu perioada corespunzătoare din anul 2012, a sporit numărul de expedieri poștale a coletelor (+19,6%), corespondenței (+5,9%), de pensii, subvenții și indemnizații plătite prin intermediul oficiilor poștale (+6,6%). Totodată, s-a diminuat numărul de expedieri a mandatelor bănești poștale și telegrafice (-9,7%), telegramelor (-7,8%), ziarelor și revistelor (-4,9%).

Evoluția volumului de servicii pe tipuri de comunicații se prezintă astfel:

	Ianuarie-iunie 2013		Informativ: Ianuarie-iunie 2012 în % față de ianuarie-iunie 2011
	mii unități	în % față de ianuarie-iunie 2012	
Expedieri poștale (trafic de ieșire):			
ziare și reviste (abonamente și vânzare cu bucată)	9996,0	95,1	91,0
corespondență	25214,5	105,9	106,2
colete	95,8	119,6	97,7
mandate bănești poștale și telegrafice	49,2	90,3	97,8
telegrame	13,4	92,2	91,2
Pensii, subvenții și indemnizații plătite	4794,3	106,6	102,0
Convorbiri telefonice prin rețeaua telefonică fixă:	117442	98,7	111,2
interurbane (naționale)	109073	99,5	114,5
internaționale	8369	89,7	83,6
Conectări telefonice prin rețeaua telefonică fixă, mii ore:	3834,5	92,8	99,3
interurbane (naționale)	3387,7	93,5	101,3
internaționale	446,8	87,8	87,0

Mijloace de telefonie fixă. La 30 iunie 2013 în rețeaua publică au fost în funcțiune 1123,1 mii posturi telefonice principale, din care 1020,4 mii - la domiciliu.

Numărul posturilor telefonice principale în rețeaua publică se prezintă după cum urmează:

	Existent la 30.06.2013	În % față de 30.06.2012	Informativ: 30.06.2012 în % față de 30.06.2011
Posturi telefonice principale în rețeaua publică – total, mii unități	1123071	99,8	100,0
din care în:			
rețeaua urbană	602120	99,7	99,4
inclusiv la domiciliu	516278	100,0	99,7
rețeaua rurală	520951	100,0	100,6
inclusiv la domiciliu	504082	100,1	100,6

3.6. Turism

3.6.1. FRECVENTAREA STRUCTURILOR DE PRIMIRE TURISTICĂ COLECTIVĂ CU FUNCȚIUNI DE CAZARE

În ianuarie-iunie 2013 structurile de cazare turistică colective au fost frecventate de 112,3 mii de turiști, din care 68,0 mii de turiști moldoveni (60,6% din total) și 44,3 mii de turiști străini (39,4%). Comparativ cu ianuarie-iunie 2012 s-a majorat numărul de turiști cazați în structurile de primire turistică colective (+1,1%), pe seama creșterii acestuia la cămine pentru vizitatori (+19,2%), hoteluri și moteluri (+5,6%).

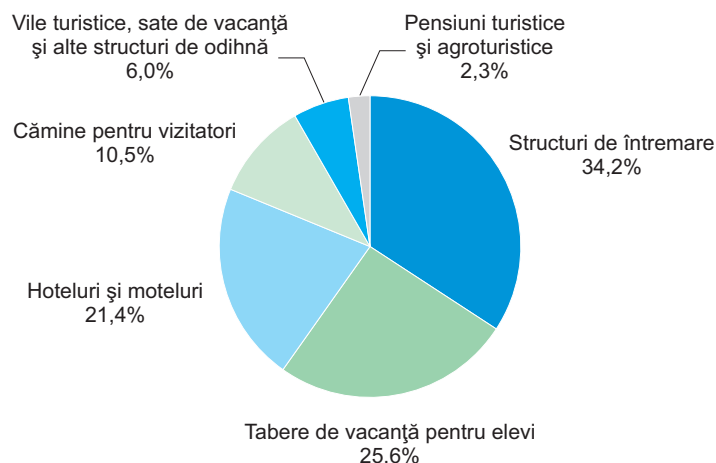
Numărul de turiști cazați în structurile de primire turistică colective, se prezintă astfel:

	Ianuarie-iunie 2013		Ianuarie-iunie 2013 în % față de ianuarie-iunie 2012	
	turiști	din care, nerezidenți	turiști	din care, nerezidenți
Total	112291	44283	101,1	106,2
din care: Hoteluri și moteluri	58890	39278	105,6	104,3
Pensiuni turistice și agroturistice	4952	2023	91,9	143,6
Cămine pentru vizitatori	7342	734	119,2	93,5
Structuri de întremare	13658	257	96,2	123,0
Tabere de vacanță pentru elevi	16321	–	99,0	–
Vile turistice, sate de vacanță și alte structuri de odihnă	11128	1991	85,4	123,9

Ponderi mai însemnate în numărul total de turiști străini cazați în structurile de primire turistică colective le-au revenit turiștilor din România (21,7%), Federația Rusă (10,8%), Ucraina (9,5%), Germania (6,3%), Turcia (5,6%), Italia (5,1%), Statele Unite ale Americii (3,8%), Polonia (2,9%), Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord (2,6%), Israel (1,9%), Georgia, Bulgaria și Austria (a câte 1,8%), Belarus (1,5%), Franța (1,3%) și Suedia (1,1%).

La structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare în ianuarie-iunie 2013 au fost înregistrate 582,7 mii de înnoptări ale turiștilor, cu 2,4% mai mult față de perioada corespunzătoare din anul 2012. În numărul total de înnoptări înregistrate la structurile de primire turistică colective ponderea cea mai mare o dețin înnoptările cetățenilor moldoveni (83,1%).

Numărul de înnoptări înregistrate la structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare, pe tipuri de structuri, în ianuarie-iunie 2013 (în % față de total înnoptări)

În ianuarie-iunie 2013 indicele de utilizare netă al capacității de cazare turistică în funcțiune pe total structuri de primire turistică colective a constituit 28,9%, inclusiv la structuri de îngrijire – 59,5%, cămine pentru vizitatori – 55,0%, tabere de vacanță pentru elevi – 33,8%, hoteluri și moteluri – 17,1%, pensuni turistice și agroturistice – 12,3%, vile turistice, sate de vacanță și alte structuri de odihnă – 12,1%.

3.6.2. TURISMUL ORGANIZAT DE AGENȚIILE DE TURISM ȘI TUROPERATORI

Agențiile de turism și turoperatorii au acordat în ianuarie-iunie 2013 servicii turistice la 80,9 mii de turiști și excursioniști, cu 1,6% mai mult decât în perioada corespunzătoare din anul 2012.

Numărul de turiști și excursioniști după scopul vizitelor se prezintă după cum urmează:

	Ianuarie-iunie 2013		Ianuarie-iunie 2013 în % față de ianuarie-iunie 2012	
	turiști și excursioniști	turiști-zile	turiști și excursioniști	turiști-zile
Total	80899	566053	101,6	97,0
Turism receptor				
<i>(primirea cetățenilor străini în țară) – total</i>	5383	16850	106,1	105,4
din care, în scopuri de:				
odihnă, recreere și agrement	2386	5931	100,5	85,1
afaceri și profesionale	2561	7049	102,9	109,5
tratament	190	2328	91,3	90,1
alte scopuri	246	1542	–	–
Turism emițător (deplasarea rezidenților Republicii Moldova în străinătate) – total	61478	429404	104,4	101,5
din care, în scopuri de:				
odihnă, recreere și agrement	59868	416991	105,8	103,4
afaceri și profesionale	777	3417	84,5	72,7
tratament	554	6475	61,8	61,8
alte scopuri	279	2521	59,0	57,3
Turism intern (deplasarea rezidenților Republicii Moldova în interiorul țării, în scop turistic)	14038	119799	89,4	83,0

În ianuarie-iunie 2013, comparativ cu perioada corespunzătoare din anul 2012 s-a majorat numărul de turiști și excursioniști participanți la turismul receptor și emițător, respectiv cu 6,1% și 4,4%, în același timp la turismul intern numărul acestora s-a diminuat cu 10,6%.

Din cei 5,4 mii de turiști și excursioniști străini, care au vizitat Republica Moldova în ianuarie-iunie 2013 și au beneficiat de serviciile agențiilor de turism și turoperatorilor 47,6% au sosit în scopuri de afaceri și profesionale, 44,3% - de odihnă, recreere și agrement, 3,5% - de tratament.

Prin intermediul agențiilor de turism și turoperatorilor în ianuarie-iunie 2013 au plecat în străinătate 61,5 mii de turiști și excursioniști, cu 4,4% mai mult comparativ cu aceeași perioadă din anul 2012. Majoritatea cetățenilor moldoveni au plecat în străinătate în scopuri de odihnă, recreere și agrement (97,4%).

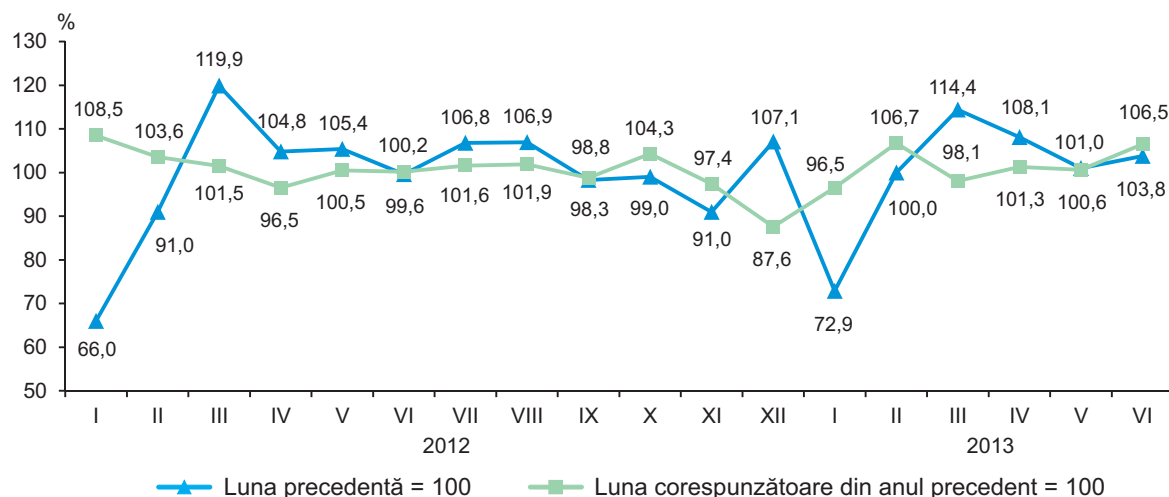
Numărul de turiști și excursionsiști străini, care au vizitat Republica Moldova și turiști și excursionsiști moldoveni, care au plecat în străinătate prin intermediul agențiilor de turism și turoperatorilor în ianuarie-iunie 2013 se prezintă astfel:

	Turiști și excursionsiști străini sosiți în țară		Turiști și excursionsiști moldoveni plecați în străinătate	
	total	în % față de total	total	în % față de total
TOTAL	5383	100,0	61478	100,0
din care:				
România	841	15,6	7171	11,7
Federația Rusă	540	10,0	190	0,3
Polonia	357	6,6	218	0,3
Germania	353	6,6	198	0,3
Ucraina	333	6,2	2249	3,7
Italia	267	5,0	525	0,9
Statele Unite ale Americii	261	4,8	20	0,0
Austria	236	4,4	620	1,0
Franța	215	4,0	396	0,6
Montenegro	200	3,7	97	0,2
Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord	193	3,6	45	0,1
Bulgaria	157	2,9	20823	33,9
Suedia	139	2,6	9	0,0
Olanda	138	2,6	32	0,1
Turcia	123	2,3	20230	32,9
Japonia	106	2,0	2	0,0
Slovenia	93	1,7	69	0,1
Grecia	62	1,2	3629	5,9
Egipt	1	0,0	1376	2,2
Emiratele Arabe Unite	1	0,0	767	1,2
Alte țări	767	14,2	2812	4,6

3.7. Cifra de afaceri în comerț și servicii

În luna iunie 2013, **volumul cifrei de afaceri la întreprinderile cu activitate principală de comerț cu amănuntul** a înregistrat o creștere de 3,8% (în prețuri comparabile) față de luna precedentă și de 6,5% comparativ cu luna iunie 2012.

Evoluția lunară a indicilor volumului cifrei de afaceri pentru comerțul cu amănuntul

În semestrul I 2013, **volumul cifrei de afaceri în comerțul cu amănuntul** s-a majorat cu 1,3% (în prețuri comparabile) față de perioada corespunzătoare din anul precedent.

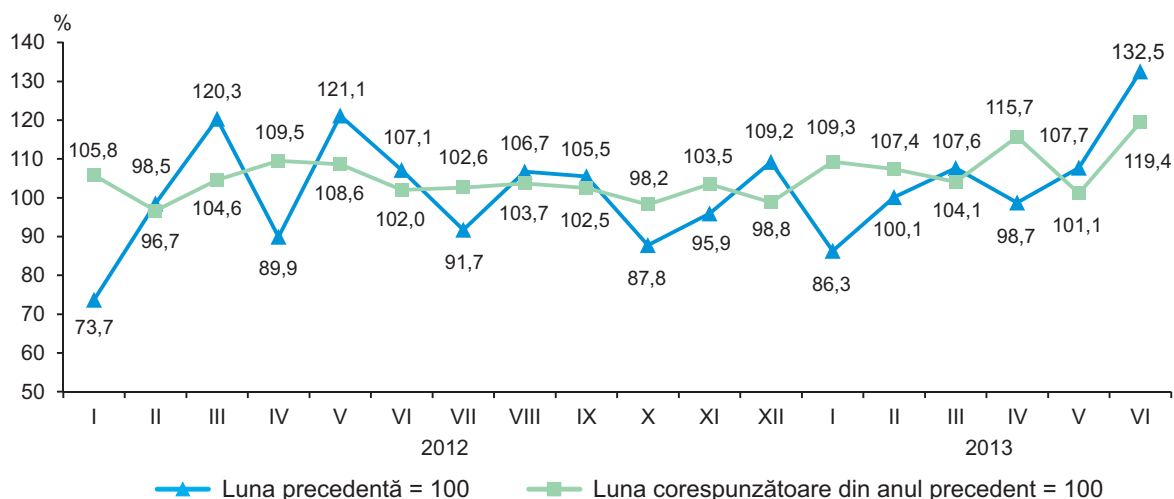
Indicii volumului cifrei de afaceri pentru comerțul cu amănuntul și serviciile de piață prestate populației, conform CAEM Rev.1.1.

Activitate economică	Iunie 2013 în % față de:		Ianuarie-iunie 2013 în % față de ianuarie-iunie 2012 ¹
	mai 2013 ¹	iunie 2012 ¹	
Comerț cu amănuntul	103,8	106,5	101,3
Servicii de piață prestate populației	132,5	119,4	109,8

¹ În prețuri comparabile

În luna iunie 2013, **volumul cifrei de afaceri la întreprinderile cu activitate principală de servicii de piață prestate populației** a fost în creștere cu 32,5% (în prețuri comparabile) față de luna precedentă și cu 19,4% comparativ cu luna iunie 2012.

Evoluția lunară a indicilor volumului cifrei de afaceri pentru serviciile de piață prestate populației

În semestrul I 2013, **volumul cifrei de afaceri la întreprinderile cu activitate principală de servicii de piață prestate populației** s-a majorat cu 9,8% (în prețuri comparabile) comparativ cu perioada similară din anul 2012.

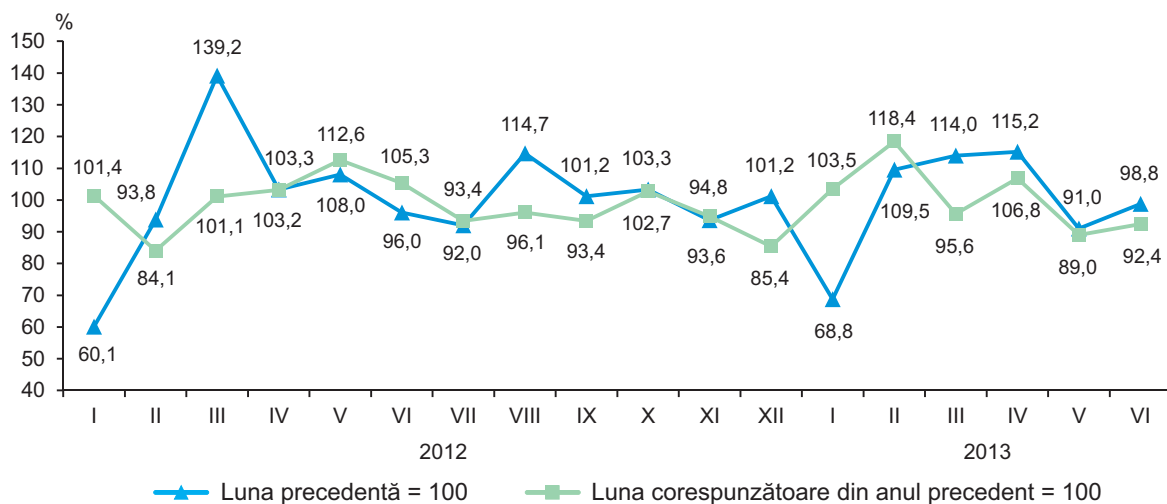
Indicii valorici ai cifrei de afaceri pentru comerțul cu ridicata și serviciile de piață prestate în special întreprinderilor, conform CAEM Rev.1.1.

Activitate economică	Iunie 2013 în % față de:		Ianuarie-iunie 2013 în % față de ianuarie-iunie 2012 ²
	mai 2013 ²	iunie 2012 ²	
Comerț cu ridicata	98,8	92,4	99,6
Servicii de piață prestate în special întreprinderilor	108,7	103,9	104,8

² În prețuri curente

În luna iunie 2013, **valoarea cifrei de afaceri la întreprinderile cu activitate principală de comerț cu ridicata** a înregistrat o scădere de 1,2% (în prețuri curente) față de luna precedentă și de 7,6 % comparativ cu luna iunie 2012.

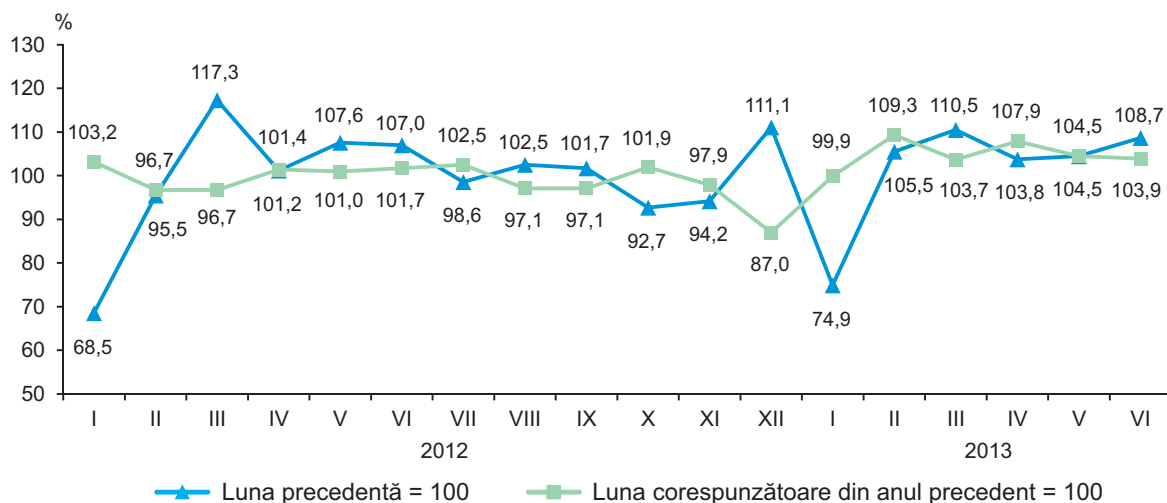
*Evoluția lunară a indicilor valorici ai cifrei de afaceri
pentru comerțul cu ridicata*

În semestrul I 2013, **valoarea cifrei de afaceri în comerțul cu ridicata** s-a micșorat cu 0,4% (în prețuri curente) comparativ cu aceeași perioadă din anul 2012.

În luna iunie 2013, **valoarea cifrei de afaceri la întreprinderile cu activitate principală de servicii de piață prestate, în special, întreprinderilor** a înregistrat o creștere de 8,7% (în prețuri curente) față de luna precedentă și de 3,9% comparativ cu luna iunie 2012.

*Evoluția lunară a indicilor valorici ai cifrei de afaceri
pentru serviciile de piață prestate întreprinderilor*

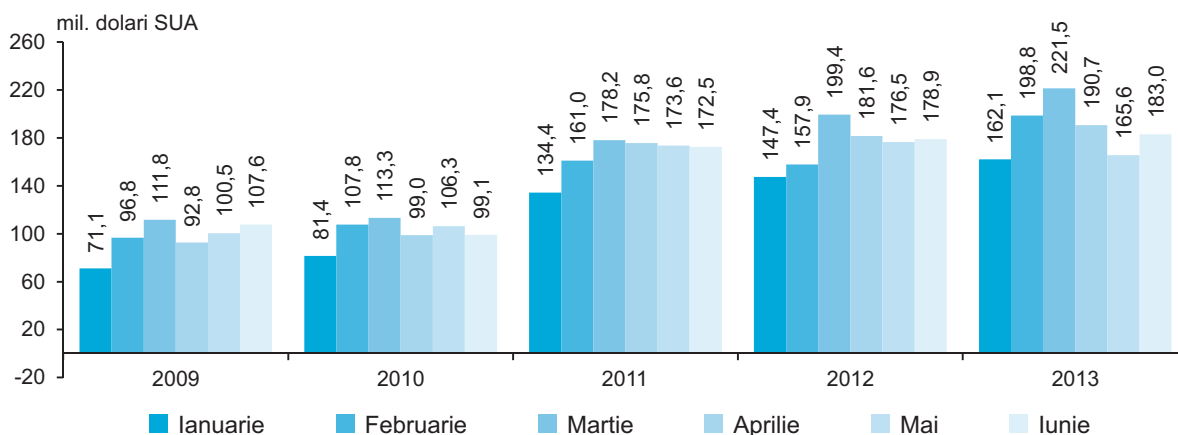

În semestrul I 2013, **valoarea cifrei de afaceri la întreprinderile cu activitate principală de servicii de piață prestate, în special, întreprinderilor** s-a majorat cu 4,8% (în prețuri curente) față de perioada corespunzătoare din anul precedent.

3.8. Comerț exterior

Exporturile de mărfuri realizate în luna iunie 2013 s-au cifrat la 183,0 mil. dolari SUA, cu 10,5% mai mult față de luna precedentă și cu 2,3% - comparativ cu luna iunie 2012.

Evoluția lunară a exporturilor

În ianuarie-iunie 2013 **exporturile de mărfuri** au totalizat 1121,8 mil. dolari SUA, volum superior celui realizat în perioada similară din anul 2012 cu 7,7%.

Exporturile de mărfuri autohtone au constituit 768,1 mil. dolari SUA (68,5% din total exporturi), înregistrând o creștere de 22,5% față de ianuarie-iunie 2012, care a contribuit la sporirea exporturilor cu 13,5%.

Reexporturile de mărfuri au avut o valoare de 353,7 mil. dolari SUA, care echivalează cu o cotă de 31,5% în total exporturi. Comparativ cu ianuarie-iunie 2012 reexporturile de mărfuri s-au diminuat cu 14,7%.

	Ianuarie-iunie 2013		Structura, %		Gradul de influență a grupelor de țări la creșterea (+), scăderea (-) exporturilor și importurilor, %	
	mil. dolari SUA	în % față de ianuarie-iunie 2012	ianuarie-iunie		ianuarie-iunie	
			2012	2013	2012	2013
EXPORT – total	1121,8	107,7	100,0	100,0	4,6	7,7
din care:						
țările Uniunii Europene (UE-27)	512,6	100,9	48,8	45,7	1,4	0,5
țările CSI	454,8	106,2	41,1	40,5	4,0	2,5
alte țări	154,4	146,5	10,1	13,8	-0,8	4,7
IMPORT – total	2594,3	105,4	100,0	100,0	3,6	5,4
din care:						
țările Uniunii Europene (UE-27)	1142,8	107,3	43,3	44,1	0,4	3,1
țările CSI	810,6	101,5	32,5	31,2	0,9	0,5
alte țări	640,9	107,5	24,2	24,7	2,3	1,8
BALANȚA COMERCIALĂ – total	-1472,5	103,8	100,0	100,0	x	x
din care:						
țările Uniunii Europene (UE-27)	-630,2	113,0	39,3	42,8	x	x
țările CSI	-355,8	96,0	26,1	24,2	x	x
alte țări	-486,5	99,1	34,6	33,0	x	x

Exporturile de mărfuri destinate **țărilor Uniunii Europene (UE-27)** au însumat 512,6 mil. dolari SUA (cu 0,9% mai mult față de ianuarie-iunie 2012), deținând o cotă de 45,7% în total exporturi (48,8% în ianuarie-iunie 2012).

Țările CSI au fost prezente în **exporturile** Moldovei cu o pondere de 40,5% (în ianuarie-iunie 2012–41,1%), ce corespunde unei valori de 454,8 mil. dolari SUA. Exporturile de mărfuri către aceste țări s-au majorat cu 6,2%, comparativ cu ianuarie-iunie 2012.

Primele 28 de țări-partenere în derularea exporturilor, care dețineau 97,5% din volumul total, au fost:

	Ianuarie-iunie 2013		Pondere, %		Gradul de influență a țărilor la creșterea (+), scăderea (-) exporturilor, %	
	mil. dolari SUA	în % față de ianuarie-iunie 2012	ianuarie-iunie		ianuarie-iunie	
			2012	2013	2012	2013
EXPORT – TOTAL	1121,8	107,7	100,0	100,0	4,6	7,7
din care:						
Federația Rusă	322,1	107,0	28,9	28,7	3,9	2,0
România	188,4	111,1	16,3	16,8	-0,3	1,8
Turcia	86,7	de 3,3 ori	2,5	7,7	-1,7	5,8
Italia	77,1	64,2	11,5	6,9	2,2	-4,1
Ucraina	66,5	111,5	5,7	5,9	-0,5	0,7
Germania	48,6	145,4	3,2	4,3	-1,8	1,5
Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord	46,4	114,6	3,9	4,1	-0,4	0,6
Belarus	42,4	114,1	3,6	3,8	0,0	0,5
Polonia	40,7	104,6	3,7	3,6	0,3	0,2
Franța	16,3	102,6	1,5	1,4	0,5	0,0
Bulgaria	15,7	97,6	1,5	1,4	0,2	0,0
Grecia	15,6	de 2,2 ori	0,7	1,4	-0,7	0,8
Republica Cehă	14,5	de 2,4 ori	0,6	1,3	0,0	0,8
Noua Zeelandă	14,5	158,0	0,9	1,3	0,9	0,5
Statele Unite ale Americii	14,3	109,1	1,3	1,3	0,0	0,1
Kazahstan	14,3	67,0	2,0	1,3	0,6	-0,7
Georgia	10,8	137,2	0,8	1,0	0,3	0,3
Ungaria	10,0	76,1	1,3	0,9	0,4	-0,3
Olanda	7,6	73,9	1,0	0,7	0,4	-0,3
Lituania	7,3	132,5	0,5	0,6	-0,5	0,2
Austria	7,0	145,1	0,5	0,6	-0,1	0,2
Irak	6,4	40,4	1,5	0,6	1,3	-0,9
Elveția	4,5	120,8	0,4	0,4	0,1	0,1
Slovacia	3,8	145,0	0,2	0,3	-0,1	0,1
Uzbekistan	3,4	89,1	0,4	0,3	0,1	0,0
Spania	3,1	85,9	0,3	0,3	0,3	0,0
Belgia	3,0	65,4	0,4	0,3	0,0	-0,2
Azerbaidjan	2,9	133,4	0,2	0,3	0,0	0,1

Analiza evoluției exporturilor pe țări în ianuarie-iunie 2013, comparativ cu perioada similară din anul 2012 relevă, că majorarea livrărilor către Turcia (de 3,3 ori), Federația Rusă (+7,0%), România (+11,1%), Germania (+45,4%), Grecia (de 2,2 ori), Republica Cehă (de 2,4 ori), Ucraina (+11,5%), Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord (+14,6%), Belarus (+14,1%), Noua Zeelandă (+58,0%), Georgia (+37,2%), Polonia (+4,6%), Lituania (+32,5%), Austria (+45,1%), Statele Unite ale Americii (+9,1%), Elveția (+20,8%), Slovacia (+45,0%) și Azerbaidjan (+33,4%) a contribuit la creșterea pe total exporturi cu 16,3%.

Totodată, s-au diminuat exporturile către Italia (-35,8%), Irak (-59,6%), Kazahstan (-33,0%), Ungaria (-23,9%), Olanda (-26,1%) și Belgia (-34,6%), atenuând astfel creșterea pe total exporturi cu 6,5%.

Exporturile de mărfuri structurate conform Clasificării Standard de Comerț Internațional se prezintă astfel:

	Ianuarie-iunie 2013		Structura, %		Gradul de influență a grupelor de mărfuri la creșterea (+), scăderea (-) exporturilor, %	
	mil. dolari SUA	în % față de ianuarie-iunie 2012	ianuarie-iunie		ianuarie-iunie	
			2012	2013	2012	2013
EXPORT – TOTAL	1121,8	107,7	100,0	100,0	4,6	7,7
din care:						
Produse alimentare și animale vii	186,3	98,7	18,1	16,6	2,3	-0,2
Animale vii	3,7	98,0	0,4	0,3	0,2	0,0
Carne și preparate din carne	7,0	87,3	0,8	0,6	0,4	-0,1
Produse lactate și ouă de păsări	6,2	139,7	0,4	0,5	0,0	0,2
Cereale și preparate pe bază de cereale	25,7	127,4	1,9	2,3	-2,2	0,5
Legume și fructe	121,8	101,3	11,5	10,9	2,6	0,2
Zahăr, preparate pe bază de zahăr; miere	16,4	95,6	1,6	1,5	1,2	-0,1
Cafea, ceai, cacao, condimente și înlocuitori ai acestora	2,1	125,5	0,2	0,2	0,0	0,0
Hrană destinată animalelor (exclusiv cereale nemăcinate)	2,0	16,6	1,2	0,2	0,1	-0,9
Produse și preparate alimentare diverse	1,4	108,4	0,1	0,1	0,0	0,0
Băuturi și tutun	135,8	119,7	10,9	12,1	2,3	2,1
Băuturi (alcoolice și nealcoolice)	121,7	128,2	9,1	10,8	2,3	2,5
Tutun brut și prelucrat	14,1	76,4	1,8	1,3	0,0	-0,4
Materiale brute necomestibile, exclusiv combustibili	138,6	159,7	8,3	12,4	-6,8	5,0
Piei crude, piei tăbăcite și blănuri brute	3,0	129,8	0,2	0,3	0,0	0,1
Semințe și fructe oleaginoase	80,2	157,1	4,9	7,1	-3,7	2,8
Cauciuc brut (inclusiv cauciuc sintetic și regenerat)	3,2	96,6	0,3	0,3	0,1	0,0
Lemn și plută	0,4	61,4	0,1	0,0	0,0	0,0
Pastă de hârtie și deșeuri de hârtie	0,9	129,7	0,1	0,1	0,0	0,0
Fibre textile (cu excepția lînii în fuior și a lînii pieptănate) și deșeurile lor (neprelucrate în fire sau țesături)	0,6	127,6	0,0	0,1	-0,1	0,0
Îngrășăminte naturale și minerale naturale (exclusiv cărbune, petrol și pietre prețioase)	6,3	80,8	0,8	0,6	0,3	-0,1
Minereuri metalifere și deșeuri de metale	42,3	de 2,3 ori	1,7	3,8	-3,5	2,3
Alte materii brute de origine animală sau vegetală	1,7	71,6	0,2	0,1	0,1	-0,1
Combustibili minerali, lubrifianți și materiale derivate	10,9	de 2,2 ori	0,5	1,0	-0,6	0,6
Petrol, produse petroliere și produse înrudite	6,4	de 2,3 ori	0,3	0,6	-0,8	0,4
Gaz și produse industriale obținute din gaz	4,5	de 2,0 ori	0,2	0,4	0,2	0,2
Uleiuri, grăsimi și ceruri de origine animală sau vegetală	15,7	27,0	5,6	1,4	2,0	-4,1
Grăsimi și uleiuri vegetale fixate, brute, rafinate sau fracționate	15,7	27,0	5,6	1,4	2,0	-4,1
Produse chimice și produse derivate nespecificate în altă parte	80,8	126,3	6,2	7,2	1,8	1,6

	Ianuarie-iunie 2013		Structura, %		Gradul de influență a grupelor de mărfuri la creșterea (+), scăderea (-) exporturilor, %	
	mil. dolari SUA	în % față de ianuarie-iunie 2012	ianuarie-iunie		ianuarie-iunie	
			2012	2013	2012	2013
Produse chimice organice	0,5	52,7	0,1	0,1	0,0	0,0
Produse tanante sau colorante	1,2	189,7	0,1	0,1	0,0	0,0
Produse medicinale și farmaceutice	48,5	126,5	3,7	4,3	0,7	1,0
Uleiuri esențiale, rezinoide și substanțe parfumate, preparate pentru toaletă, produse pentru înfrumusețare	22,9	131,5	1,7	2,0	1,0	0,5
Materiale plastice sub forme primare	2,6	105,9	0,2	0,2	0,1	0,0
Materiale plastice prelucrate	4,5	138,4	0,3	0,4	0,0	0,1
Alte materiale și produse chimice	0,5	67,7	0,1	0,1	0,0	0,0
Mărfuri manufacturate, clasificate mai ales după materia primă	127,7	121,7	10,1	11,4	1,0	2,2
Piele, altă piele și blană prelucrate	0,9	66,3	0,1	0,1	0,0	0,0
Cauciuc prelucrat	6,8	63,2	1,0	0,6	0,0	-0,4
Articole din lemn (exclusiv mobilă)	4,4	75,1	0,6	0,4	0,1	-0,1
Hârtie, carton și articole din pastă de celuloză, din hârtie sau din carton	11,1	170,3	0,6	1,0	-0,4	0,4
Fire, țesături, articole textile necuprinse în altă parte și produse conexe	37,7	80,5	4,5	3,4	1,8	-0,9
Articole din minerale nemetalice	22,6	131,7	1,7	2,0	-0,4	0,5
Fier și oțel	4,2	93,6	0,4	0,4	0,0	0,0
Metale neferoase	1,3	de 2,0 ori	0,1	0,1	0,0	0,1
Articole prelucrate din metal	38,7	de 3,4 ori	1,1	3,4	-0,1	2,6
Mașini și echipamente pentru transport	186,7	108,4	16,5	16,6	0,7	1,4
Mașini generatoare de putere și echipamentele lor	4,8	79,9	0,6	0,4	0,1	-0,1
Mașini și aparate specializate pentru industriile specifice	8,3	67,7	1,2	0,8	-0,4	-0,4
Mașini și aparate pentru prelucrarea metalelor	2,2	107,6	0,2	0,2	-0,1	0,0
Mașini și aparate industriale cu aplicații generale; părți și piese detașate ale acestor mașini	23,4	102,1	2,2	2,1	-1,0	0,0
Mașini și aparate de birou sau pentru prelucrarea automată a datelor	0,4	76,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Aparate și echipamente de telecomunicații și pentru înregistrarea și reproducerea sunetului și imaginii	1,2	42,9	0,3	0,1	-0,3	-0,2
Mașini și aparate electrice și părți ale acestora (inclusiv echivalente neelectrice ale mașinilor și aparatelor de uz casnic)	119,1	123,2	9,3	10,6	2,0	2,2
Vehicule rutiere (inclusiv vehicule cu pernă de aer)	26,0	117,0	2,1	2,3	0,3	0,4
Alte echipamente de transport	1,3	19,1	0,6	0,1	0,1	-0,5
Articole manufacturate diverse	239,1	96,7	23,7	21,3	1,8	-0,8
Construcții prefabricate; alte instalații și accesorii pentru instalații sanitare, de încălzire și de iluminat	3,5	96,4	0,3	0,3	0,0	0,0

	Ianuarie-iunie 2013		Structura, %		Gradul de influență a grupelor de mărfuri la creșterea (+), scăderea (-) exporturilor, %	
	mil. dolari SUA	în % față de ianuarie-iunie 2012	ianuarie-iunie		ianuarie-iunie	
			2012	2013	2012	2013
Mobilă și părțile ei	49,5	110,6	4,3	4,4	0,8	0,4
Articole de voiaj; sacoșe și similare	9,5	99,5	0,9	0,8	0,0	0,0
Îmbrăcăminte și accesorii	124,2	97,0	12,3	11,1	-0,3	-0,4
Încălțăminte	17,9	72,8	2,4	1,6	0,1	-0,7
Instrumente și aparate profesionale, științifice și de control	12,5	73,3	1,6	1,1	1,0	-0,4
Aparate fotografice, echipamente și furnituri de optică; ceasuri și orologii	0,7	de 4,1 ori	0,0	0,1	0,0	0,1
Alte articole diverse	21,3	109,0	1,9	1,9	0,2	0,2

Structura exporturilor de mărfuri, conform Clasificării Standard de Comerț Internațional, indică o continuă creștere a activităților tradiționale pentru economia țării noastre.

Exporturile de articole manufacturate diverse s-au situat pe primul loc, cu o pondere de 21,3% în total exporturi. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri ponderi însemnate au deținut exporturile de îmbrăcăminte și accesorii (51,9% din total secțiune și 11,1% din total exporturi), mobilă și părțile ei (20,7% din total secțiune și 4,4% din total exporturi), încălțăminte (7,5% din total secțiune și 1,6% din total exporturi), instrumente și aparate profesionale, științifice și de control (5,2% din total secțiune și 1,1% din total exporturi), articole de voiaj; sacoșe și similare (4,0% din total secțiune și 0,8% din total exporturi).

Exporturile de mașini și echipamente pentru transport s-au clasat pe locul doi, deținând o cotă de 16,6% în total exporturi. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri ponderi însemnate au avut exporturile de mașini și aparate electrice (63,8% din total secțiune și 10,6% din total exporturi), vehicule rutiere (13,9% din total secțiune și 2,3% din total exporturi), mașini și aparate industriale cu aplicații generale (12,5% din total secțiune și 2,1% din total exporturi), mașini și aparate specializate pentru industriile specifice (4,5% din total secțiune și 0,8% din total exporturi), mașini generatoare de putere și echipamentele lor (2,6% din total secțiune și 0,4% din total exporturi), mașini și aparate pentru prelucrarea metalelor (1,2% din total secțiune și 0,2% din total exporturi), aparate și echipamente de telecomunicații și pentru înregistrarea și reproducerea sunetului și imaginii (0,7% din total secțiune și 0,1% din total exporturi).

Exporturile de produse alimentare și animale vii s-au situat pe locul trei, reprezentând 16,6% în totalul valoric al exporturilor. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri ponderi importante au avut exporturile de legume și fructe (65,4% din total secțiune și 10,9% din total exporturi), cereale și preparate pe bază de cereale (13,8% din total secțiune și 2,3% din total exporturi), zahăr, preparate pe bază de zahăr; miere (8,8% din total secțiune și 1,5% din total exporturi), carne și preparate din carne (3,7% din total secțiune și 0,6% din total exporturi), produse lactate și ouă de păsări (3,3% din total secțiune și 0,5% din total exporturi), animale vii (2,0% din total secțiune și 0,3% din total exporturi), cafea, ceai, cacao, condimente și înlocuitori ai acestora (1,1% din total secțiune și 0,2% din total exporturi), hrană destinată animalelor (1,1% din total secțiune și 0,2% din total exporturi).

Exporturile de materiale brute necomestibile, exclusiv combustibili, s-au clasat pe locul patru cu o pondere de 12,4% în total exporturi. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri ponderi semnificative au deținut exporturile de semințe și fructe oleaginoase (57,9% din total secțiune și 7,1% din total exporturi), minereuri metalifere și deșeuri din metale (30,5% din total secțiune și 3,8% din total exporturi), îngrășăminte naturale și minerale naturale (4,6% din total secțiune și 0,6% din total exporturi), cauciuc brut (2,3% din total secțiune și 0,3% din total exporturi), piei crude, piei tăbăcite și blănuri brute (2,1% din total secțiune și 0,3% din total exporturi).

Exporturile de băuturi și tutun s-au situat pe locul cinci, reprezentând 12,1% în total exporturi. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri preponderente rămân a fi exporturile de băuturi alcoolice și nealcoolice (89,6% din total secțiune și 10,8% din total exporturi), tutun brut și prelucrat (10,4% din total secțiune și 1,3% din total exporturi).

Exporturile de mărfuri manufacturate, clasificate mai ales după materia primă s-au plasat pe locul șase, deținând o cotă de 11,4% în total exporturi. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri ponderi importante au avut exporturile de articole prelucrate din metal (30,3% din total secțiune și 3,4% din total exporturi), fire, țesături și articole textile (29,5% din total secțiune și 3,4% din total exporturi), articole din minerale nemetalice (17,7% din total secțiune și 2,0% din total exporturi), hârtie, carton și articole din pastă de celuloză, din hârtie sau din carton (8,7% din total secțiune și 1,0% din total exporturi), cauciuc prelucrat (5,4% din total secțiune și 0,6% din total exporturi), articole din lemn, exclusiv mobilă (3,4% din total secțiune și 0,4% din total exporturi), fier și

oțel (3,3% din total secțiune și 0,4% din total exporturi). Cea mai mare parte din exportul de articole prelucrate din metal (68,2%) au constituit reexporturile de ornamente, decorațiuni, îmbinări metalice, articole de feronerie pentru construcție, mobilă și autovehicule.

Exporturile de produse chimice și produse derivate s-au situat pe locul șapte, reprezentând 7,2% în total exporturi. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri ponderi însemnate au avut exporturile de produse medicinale și farmaceutice (60,0% din total secțiune și 4,3% din total exporturi), uleiuri esențiale, rezinoide și substanțe parfumate, preparate pentru toaletă, produse pentru înfrumusețare (28,3% din total secțiune și 2,0% din total exporturi), materiale plastice prelucrate (5,6% din total secțiune și 0,4% din total exporturi), materiale plastice sub forme primare (3,2% din total secțiune și 0,2% din total exporturi). Cea mai mare parte (83,7%) din produsele medicinale și farmaceutice exportate au constituit reexporturile.

În continuare urmează secțiunea „Uleiuri, grăsimi și ceruri de origine animală sau vegetală”, cu o pondere de 1,4% în total exporturi.

În ianuarie-iunie 2013, comparativ cu aceeași perioadă din anul 2012 s-au marcat creșteri substanțiale la exporturile de semințe și fructe oleaginoase (+57,1%), articole prelucrate din metal (de 3,4 ori), băuturi alcoolice și nealcoolice (+28,2%), minereuri metalifere și deșeuri de metale (de 2,3 ori), mașini și aparate electrice (+23,2%), produse medicinale și farmaceutice (+26,5%), cereale și preparate pe bază de cereale (+27,4%), uleiuri esențiale, rezinoide și substanțe parfumate, preparate pentru toaletă, produse pentru înfrumusețare (+31,5%), articole din minerale nemetalice (+31,7%), mobilă și părțile ei (+10,6%), vehicule rutiere (+17,0%), hârtie, carton și articole din pastă de celuloză, din hârtie sau din carton (+70,3%), petrol și produse petroliere (de 2,3 ori), legume și fructe (+1,3%), produse lactate și ouă de păsări (+39,7%), gaz și produse industriale obținute din gaz (de 2,0 ori), materiale plastice prelucrate (+38,4%), piei crude, piei tăbăcite și blănuri brute (+29,8%), metale neferoase (de 2,0 ori), aparate fotografice, echipamente și furnituri de optică; ceasuri și orologii (de 4,1 ori), care au favorizat creșterea pe total exporturi cu 17,5%.

Totodată, s-au micșorat exporturile de grăsimi și uleiuri vegetale fixate, brute, rafinate sau fracționate (-73,0%), fire, țesături și articole textile (-19,5%), hrană destinată animalelor (-83,4%), încălțăminte (-27,2%), îmbrăcăminte și accesorii (-3,0%), tutun brut și prelucrat (-23,6%), instrumente și aparate profesionale, științifice și de control (-26,7%), mașini și aparate specializate pentru industriile specifice (-32,3%), cauciuc prelucrat (-36,8%), aparate și echipamente de telecomunicații și pentru înregistrarea și reproducerea sunetului și imaginii (-57,1%), zahăr, preparate pe bază de zahăr; miere (-4,4%), carne și preparate din carne (-12,7%), îngrășăminte naturale și minerale naturale (-19,2%), mașini generatoare de putere și echipamentele lor (-20,1%), articole din lemn, exclusiv mobilă (-24,9%), atenuând astfel creșterea pe total exporturi cu 9,3%.

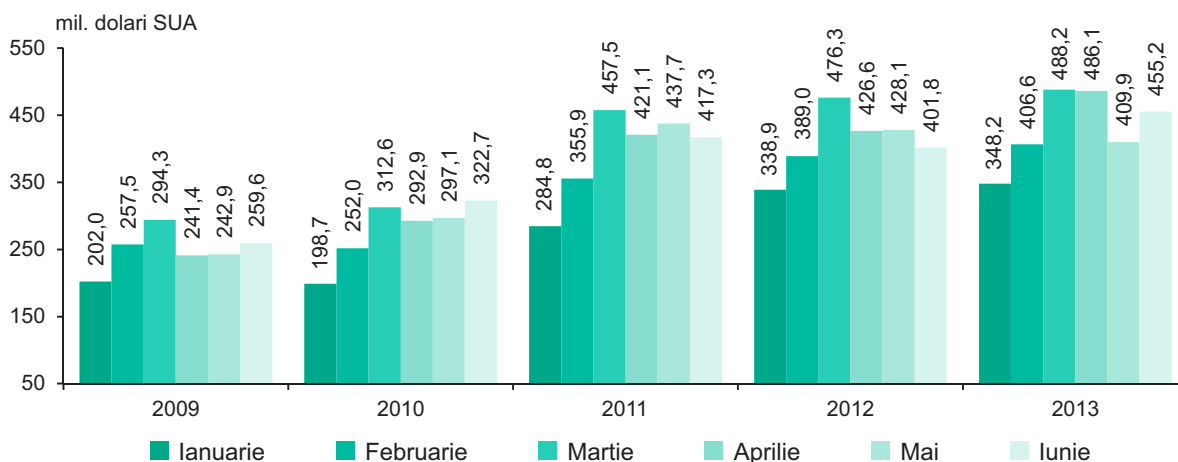
Importurile de mărfuri realizate în luna iunie 2013 au însumat 455,2 mil. dolari SUA, cu 11,1% mai mult față de luna anterioară și cu 13,3% - comparativ cu luna iunie 2012.

În ianuarie-iunie 2013 **importurile** au totalizat 2594,3 mil. dolari SUA, volum superior celui realizat în perioada corespunzătoare din anul 2012 cu 5,4%.

Importurile din **țările Uniunii Europene** (UE-27) s-au cifrat la 1142,8 mil. dolari SUA (cu 7,3% mai mult decât în ianuarie-iunie 2012), deținând o pondere de 44,1% în total importuri (43,3% în ianuarie-iunie 2012).

Importurile de mărfuri provenite din **țările CSI** au avut o valoare de 810,6 mil. dolari SUA (cu 1,5% mai mult decât în ianuarie-iunie 2012), care echivalează cu o cotă de 31,2% în total importuri (32,5% în ianuarie-iunie 2012).

Evoluția lunară a importurilor

Primele 35 de țări-partenere în derularea importurilor, care dețineau 95,8% din volumul total, au fost:

	Ianuarie-iunie 2013		Ponderea, %		Gradul de influență a țărilor la creșterea (+), scăderea (-) importurilor, %	
	mil. dolari SUA	în % față de ianuarie-iunie 2012	ianuarie-iunie		ianuarie-iunie	
			2012	2013	2012	2013
IMPORT – TOTAL	2594,3	105,4	100,0	100,0	3,6	5,4
din care:						
Federația Rusă	387,9	93,0	17,0	14,9	1,4	-1,2
România	313,3	117,4	10,8	12,1	0,1	1,9
Ucraina	305,6	112,6	11,0	11,8	-0,7	1,4
China	223,3	119,4	7,6	8,6	0,6	1,5
Turcia	189,2	101,9	7,5	7,3	0,8	0,1
Germania	185,6	98,2	7,7	7,2	0,4	-0,1
Italia	156,8	98,5	6,5	6,0	-0,4	-0,1
Belarus	94,8	102,6	3,8	3,7	0,6	0,1
Austria	63,9	126,4	2,1	2,5	0,3	0,5
Polonia	62,5	95,6	2,7	2,4	0,5	-0,1
Franța	55,1	116,0	1,9	2,1	0,1	0,3
Ungaria	50,2	113,3	1,8	1,9	-0,1	0,2
Bulgaria	43,3	136,7	1,3	1,7	0,1	0,5
Statele Unite ale Americii	36,7	106,0	1,4	1,4	-0,1	0,1
Republica Cehă	31,6	104,9	1,2	1,2	0,3	0,1
Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord	28,8	90,6	1,3	1,1	0,1	-0,1
Olanda	23,5	96,7	1,0	0,9	0,0	0,0
Grecia	21,1	91,7	0,9	0,8	-0,7	-0,1
Spania	20,7	97,9	0,9	0,8	0,1	0,0
Israel	19,8	79,5	1,0	0,8	0,8	-0,2
Japonia	19,3	128,4	0,6	0,7	-0,2	0,2
Belgia	18,9	112,5	0,7	0,7	-0,1	0,1
India	17,2	113,3	0,6	0,7	-0,1	0,1
Elveția	16,7	91,1	0,7	0,6	0,0	-0,1
Coreea de Sud	14,0	82,5	0,7	0,5	0,2	-0,1
Kazahstan	12,9	99,5	0,5	0,5	0,0	0,0
Suedia	11,1	102,1	0,4	0,4	-0,2	0,0
Slovacia	11,1	104,0	0,4	0,4	0,0	0,0
Slovenia	8,8	106,9	0,3	0,3	-0,1	0,0
Taiwan, provincie a Chinei	8,4	97,2	0,4	0,3	0,0	0,0
Vietnam	8,2	107,9	0,3	0,3	0,0	0,0
Finlanda	7,1	124,3	0,2	0,3	-0,1	0,1
Danemarca	7,0	100,6	0,3	0,3	0,1	0,0
Lituania	6,9	85,0	0,3	0,3	0,1	0,0
Serbia	6,5	113,5	0,2	0,3	0,1	0,0

Analiza evoluției importurilor pe țări în ianuarie-iunie 2013, comparativ cu perioada similară din anul 2012 relevă, că majorarea livrărilor din România (+17,4%), China (+19,4%), Ucraina (+12,6%), Austria (+26,4%), Bulgaria (+36,7%), Franța (+16,0%), Ungaria (+13,3%), Japonia (+28,4%), Turcia (+1,9%), Belarus (+2,6%), Statele Unite ale Americii (+6,0%), Republica Cehă (+4,9%), Belgia (+12,5%), India (+13,3%) și Finlanda (+24,3%) a contribuit la creșterea pe total importuri cu 7,2%.

Totodată, s-au diminuat importurile din Federația Rusă (-7,0%), Israel (-20,5%), Germania (-1,8%), Italia (-1,5%), Polonia (-4,4%), Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord (-9,4%), Grecia (-8,3%), Elveția (-8,9%) și Coreea de Sud (-17,5%), atenuând astfel creșterea pe total importuri cu 2,1%.

Importurile de mărfuri structurate conform Clasificării Standard de Comerț Internațional se prezintă astfel:

	Ianuarie-iunie 2013		Structura, %		Gradul de influență a grupelor de mărfuri la creșterea (+), scăderea (-) importurilor, %	
	mil. dolari SUA	în % față de ianuarie-iunie 2012	ianuarie-iunie		ianuarie-iunie	
			2012	2013	2012	2013
IMPORT – TOTAL	2594,3	105,4	100,0	100,0	3,6	5,4
din care:						
Produse alimentare și animale vii	280,0	113,0	10,1	10,8	0,5	1,3
Animale vii	3,0	81,0	0,2	0,1	0,0	0,0
Carne și preparate din carne	18,9	101,8	0,8	0,7	0,2	0,0
Produse lactate și ouă de păsări	21,4	126,1	0,7	0,8	0,1	0,2
Pește, crustacee, moluște	24,5	105,4	0,9	1,0	0,1	0,0
Cereale și preparate pe bază de cereale	43,1	103,1	1,7	1,7	0,2	0,1
Legume și fructe	77,9	113,5	2,8	3,0	-0,3	0,4
Zahăr, preparate pe bază de zahăr; miere	18,9	de 2,0 ori	0,4	0,7	0,2	0,4
Cafea, ceai, cacao, condimente și înlocuitori ai acestora	24,9	103,0	1,0	1,0	0,1	0,0
Hrană destinată animalelor (exclusiv cereale nemăcinate)	11,3	138,9	0,3	0,4	-0,1	0,1
Produse și preparate alimentare diverse	36,1	108,8	1,3	1,4	0,0	0,1
Băuturi și tutun	64,5	109,5	2,4	2,5	-0,2	0,2
Băuturi (alcoolice și nealcoolice)	36,5	132,7	1,1	1,4	0,1	0,3
Tutun brut și prelucrat	28,0	89,2	1,3	1,1	-0,3	-0,1
Materiale brute necomestibile, exclusiv combustibili	64,8	112,1	2,3	2,5	0,0	0,3
Semințe și fructe oleaginoase	14,2	119,1	0,5	0,6	0,2	0,1
Cauciuc brut (inclusiv cauciuc sintetic și regenerat)	3,8	100,3	0,1	0,1	0,0	0,0
Lemn și plută	11,3	100,6	0,4	0,4	-0,1	0,0
Fibre textile (cu excepția lînii în fuior și a lînii pieptănate) și deșeurile lor (neprelucrate în fire sau țesături)	5,6	87,2	0,3	0,2	0,0	0,0
Îngrășăminte naturale și minerale naturale (exclusiv cărbune, petrol și pietre prețioase)	9,0	143,0	0,3	0,4	0,1	0,1
Minereuri metalifere și deșeuri de metale	0,4	42,5	0,0	0,0	-0,3	0,0
Alte materii brute de origine animală sau vegetală	20,3	117,9	0,7	0,8	0,1	0,1
Combustibili minerali, lubrifianți și materiale derivate	592,4	100,8	23,9	22,8	2,5	0,2
Cărbune, cocs și brichete	8,9	93,2	0,4	0,3	-0,1	0,0
Petrol, produse petroliere și produse înrudite	272,5	98,5	11,3	10,5	0,0	-0,2
Gaz și produse industriale obținute din gaz	256,2	92,9	11,2	9,9	2,1	-0,8
Energie electrică	54,8	de 2,2 ori	1,0	2,1	0,5	1,2
Uleiuri, grăsimi și ceruri de origine animală sau vegetală	9,8	140,7	0,3	0,4	0,1	0,1
Uleiuri și grăsimi de origine animală	0,7	97,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Grăsimi și uleiuri vegetale fixate, brute, rafinate sau fracționate	7,9	163,1	0,2	0,3	0,1	0,1

	Ianuarie-iunie 2013		Structura, %		Gradul de influență a grupelor de mărfuri la creșterea (+), scăderea (-) importurilor, %	
	mil. dolari SUA	în % față de ianuarie-iunie 2012	ianuarie-iunie		ianuarie-iunie	
			2012	2013	2012	2013
Alte uleiuri și grăsimi animale sau vegetale prelucrate; ceară de origine animală sau vegetală, amestecuri sau preparate necomestibile din uleiuri animale sau vegetale	1,2	83,6	0,1	0,1	0,0	0,0
Produse chimice și produse derivate nespecificate în altă parte	384,3	112,6	13,8	14,8	1,0	1,8
Produse chimice organice	8,0	98,3	0,3	0,3	0,1	0,0
Produse chimice anorganice	8,0	174,6	0,2	0,3	-0,1	0,1
Produse tanante și colorante	14,6	109,7	0,6	0,6	0,0	0,1
Produse medicinale și farmaceutice	115,4	113,4	4,1	4,4	0,2	0,6
Uleiuri esențiale, rezinoide și substanțe parfumate, preparate pentru toaletă, produse pentru înfrumusețare	66,1	111,1	2,4	2,5	0,5	0,3
Îngrășăminte minerale sau chimice	30,1	132,7	0,9	1,2	0,0	0,3
Materiale plastice sub forme primare	28,7	102,3	1,1	1,1	0,2	0,0
Materiale plastice prelucrate	42,8	110,4	1,6	1,7	0,0	0,2
Alte materiale și produse chimice	70,6	109,6	2,6	2,7	0,1	0,2
Mărfuri manufacturate, clasificate mai ales după materia primă	453,0	101,3	18,2	17,5	0,1	0,2
Piele, altă piele și blană prelucrate	12,5	102,4	0,5	0,5	-0,1	0,0
Cauciuc prelucrat	30,6	85,4	1,5	1,2	0,0	-0,2
Articole din lemn (exclusiv mobilă)	27,1	97,6	1,1	1,0	0,2	0,0
Hârtie, carton și articole din pastă de celuloză, din hârtie sau din carton	51,0	113,9	1,8	2,0	-0,3	0,2
Fire, țesături, articole textile necuprinse în altă parte și produse conexe	132,2	92,4	5,8	5,1	0,5	-0,4
Articole din minerale nemetalice	61,5	109,9	2,3	2,4	0,1	0,2
Fier și oțel	64,5	105,9	2,5	2,5	-0,2	0,1
Metale neferoase	9,3	99,5	0,4	0,3	0,0	0,0
Articole prelucrate din metal	64,3	112,2	2,3	2,5	-0,1	0,3
Mașini și echipamente pentru transport	522,2	104,0	20,4	20,1	-0,7	0,8
Mașini generatoare de putere și echipamentele lor	7,8	74,6	0,4	0,3	-0,1	-0,1
Mașini și aparate specializate pentru industriile specifice	71,6	97,1	3,0	2,7	-0,3	-0,1
Mașini și aparate pentru prelucrarea metalelor	2,7	80,5	0,1	0,1	0,0	0,0
Mașini și aparate industriale cu aplicații generale; părți și piese detașate ale acestor mașini	74,9	106,5	2,9	2,9	-0,4	0,2
Mașini și aparate de birou sau pentru prelucrarea automată a datelor	23,2	139,4	0,7	0,9	0,1	0,2
Aparate și echipamente de telecomunicații și pentru înregistrarea și reproducerea sunetului și imaginii	53,6	115,6	1,9	2,1	-0,6	0,3
Mașini și aparate electrice și părți ale acestora (inclusiv echivalente neelectrice ale mașinilor și aparatelor de uz casnic)	164,0	108,1	6,2	6,3	0,5	0,5

	Ianuarie-iunie 2013		Structura, %		Gradul de influență a grupelor de mărfuri la creșterea (+), scăderea (-) importurilor, %	
	mil. dolari SUA	în % față de ianuarie-iunie 2012	ianuarie-iunie		ianuarie-iunie	
			2012	2013	2012	2013
Vehicule rutiere (inclusiv vehicule cu pernă de aer)	121,5	97,6	5,0	4,7	0,0	-0,1
Alte echipamente de transport	2,9	58,8	0,2	0,1	0,1	-0,1
Articole manufacturate diverse	223,3	105,7	8,6	8,6	0,3	0,5
Construcții prefabricate; alte instalații și accesorii pentru instalații sanitare, de încălzire și de iluminat	15,7	94,2	0,7	0,6	0,1	0,0
Mobilă și părțile ei	30,1	94,7	1,3	1,2	0,1	-0,1
Articole de voiaj; sacoșe și similare	2,6	122,2	0,1	0,1	0,0	0,0
Îmbrăcăminte și accesorii	49,8	116,5	1,7	1,9	0,1	0,3
Încălțăminte	15,1	91,9	0,7	0,6	0,0	0,0
Instrumente și aparate, profesionale, științifice și de control	29,4	138,9	0,9	1,1	0,0	0,3
Aparate fotografice, echipamente și furnituri de optică; ceasuri și orologii	4,1	122,1	0,1	0,2	0,0	0,0
Alte articole diverse	76,5	99,3	3,1	2,9	0,0	0,0

Structura importurilor de mărfuri, conform Clasificării Standard de Comerț Internațional, indică dominarea în continuare a produselor necesare pentru funcționarea economiei, precum și celor destinate consumului populației..

Importurile de combustibili minerali, lubrifianți și materiale derivate au deținut 22,8% în total importuri. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri preponderente rămân a fi petrolul și produsele petroliere (46,0% din total secțiune și 10,5% din total importuri), gazul și produsele industriale obținute din gaz (43,3% din total secțiune și 9,9% din total importuri), energia electrică (9,3% din total secțiune și 2,1% din total importuri), cărbunele, cocsul și brichetele (1,5% din total secțiune și 0,3% din total importuri).

Importurile de mașini și echipamente pentru transport au avut o cotă de 20,1% în total importuri. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri ponderi importante au deținut mașinile și aparatele electrice (31,4% din total secțiune și 6,3% din total importuri), vehiculele rutiere (23,3% din total secțiune și 4,7% din total importuri), mașinile și aparatele industriale cu aplicații generale (14,3% din total secțiune și 2,9% din total importuri), mașinile și aparatele specializate pentru industriile specifice (13,7% din total secțiune și 2,7% din total importuri), aparatele și echipamentele de telecomunicații și pentru înregistrarea și reproducerea sunetului și imaginii (10,3% din total secțiune și 2,1% din total importuri), mașinile și aparatele de birou sau pentru prelucrarea automată a datelor (4,5% din total secțiune și 0,9% din total importuri), mașinile generatoare de putere și echipamentele lor (1,5% din total secțiune și 0,3% din total importuri).

Importurile de mărfuri manufacturate, clasificate mai ales după materia primă au deținut o pondere de 17,5% în total importuri, preponderente fiind firele, țesăturile și articolele textile (29,2% din total secțiune și 5,1% din total importuri), fierul și oțelul (14,2% din total secțiune și 2,5% din total importuri), articolele prelucrate din metal (14,2% din total secțiune și 2,5% din total importuri), articolele din minerale nemetaleice (13,6% din total secțiune și 2,4% din total importuri), hîrtia, cartonul și articolele din pastă de celuloză, din hîrtie sau din carton (11,3% din total secțiune și 2,0% din total importuri), cauciucul prelucrat (6,8% din total secțiune și 1,2% din total importuri), articolele din lemn, exclusiv mobilă (6,0% din total secțiune și 1,0% din total importuri), pielea și blămurile prelucrate (2,8% din total secțiune și 0,5% din total importuri), metalele neferoase (2,0% din total secțiune și 0,3% din total importuri).

Importurile de produse chimice și produse derivate au reprezentat 14,8% în total importuri. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri ponderi însemnate le-au revenit produselor medicinale și farmaceutice (30,0% din total secțiune și 4,4% din total importuri), uleiurilor esențiale, rezinoidelor și substanțelor parfumate, preparatelor pentru toaletă, produselor pentru înfrumusețare (17,2% din total secțiune și 2,5% din total importuri), materialelor plastice prelucrate (11,1% din total secțiune și 1,7% din total importuri), îngrășămintelor minerale sau chimice (7,8% din total secțiune și 1,2% din total importuri), materialelor plastice sub forme primare (7,5% din total secțiune și 1,1% din total importuri), produselor tanante sau colorante (3,8% din total secțiune și 0,6% din total importuri), produselor chimice organice (2,1% din total secțiune și 0,3% din total importuri), produselor chimice anorganice (2,1% din total secțiune și 0,3% din total importuri).

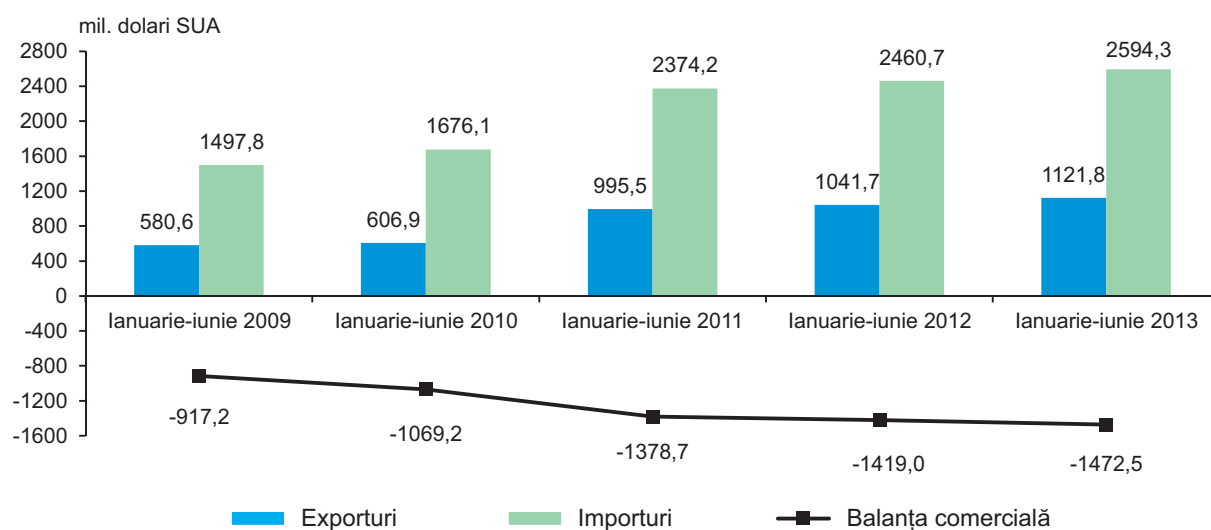
Importurile de produse alimentare și animale vii au înregistrat o pondere de 10,8% în total importuri. În cadrul acestei secțiuni de mărfuri preponderente rămân a fi legumele și fructele (27,8% din total secțiune și

3,0% din total importuri), cerealele și preparatele pe bază de cereale (15,4% din total secțiune și 1,7% din total importuri), cafeaua, ceaiul, cacao și condimentele (8,9% din total secțiune și 1,0% din total importuri), peștele, crustaceele și moluștele (8,7% din total secțiune și 1,0% din total importuri), produsele lactate și ouăle de păsări (7,6% din total secțiune și 0,8% din total importuri), zahărul, preparatele pe bază de zahăr; mierea (6,8% din total secțiune și 0,7% din total importuri), carnea și preparatele din carne (6,7% din total secțiune și 0,7% din total importuri), hrană destinată animalelor (4,0% din total secțiune și 0,4% din total importuri).

În ianuarie-iunie 2013, comparativ cu aceeași perioadă din anul 2012 au sporit importurile de energie electrică (de 2,2 ori), produse medicinale și farmaceutice (+13,4%), mașini și aparate electrice (+8,1%), legume și fructe (+13,5%), zahăr, preparate pe bază de zahăr; miere (de 2,0 ori), uleiuri esențiale, rezinoide și substanțe parfumate, preparate pentru toaletă, produse pentru înfrumusețare (+11,1%), articole prelucrate din metal (+12,2%), aparate și echipamente de telecomunicații și pentru înregistrarea și reproducerea sunetului și imaginii (+15,6%), îmbrăcăminte și accesorii (+16,5%), băuturi alcoolice și nealcoolice (+32,7%), îngrășăminte minerale sau chimice (+32,7%), instrumente și aparate, profesionale, științifice și de control (+38,9%), mașini și aparate industriale cu aplicații generale (+6,5%), articole din minerale nemetale (+9,9%), hârtie, carton și articole din pastă de celuloză, din hârtie sau din carton (+13,9%), materiale plastice prelucrate (+10,4%), mașini și aparate de birou sau pentru prelucrarea automată a datelor (+39,4%), produse lactate și ouă de păsări (+26,1%), fier și oțel (+5,9%), cereale și preparate pe bază de cereale (+3,1%), produse tanante și colorante (+9,7%), semințe și fructe oleaginoase (+19,1%), hrană destinată animalelor (+38,9%), îngrășăminte naturale și minerale naturale (+43,0%), produse chimice anorganice (+74,6%), grăsimi și uleiuri vegetale fixate, brute, rafinate sau fracționate (+63,1%), favorizând astfel creșterea pe total importuri cu 7,2%.

Totodată, au scăzut importurile de gaz și produse industriale obținute din gaz (-7,1%), fire, țesături, articole textile (-7,6%), petrol și produse petroliere (-1,5%), cauciuc prelucrat (-14,6%), vehicule rutiere (-2,4%), mașini și aparate specializate pentru industriile specifice (-2,9%), mobilă și părțile ei (-5,3%), tutun brut și prelucrat (-10,8%), mașini generatoare de putere și echipamentele lor (-25,4%), atenuând astfel creșterea pe total importuri cu 2,1%.

Tendențele comerțului exterior

Decalajul considerabil în evoluția exporturilor și importurilor a determinat acumularea în ianuarie-iunie 2013 a unui **deficit al balanței comerciale** în valoare de 1472,5 mil. dolari SUA, cu 53,5 mil. dolari SUA (+3,8%) mai mare față de cel înregistrat în perioada corespunzătoare din anul 2012. Cu țările Uniunii Europene (UE-27) balanța comercială s-a încheiat cu un deficit de 630,2 mil. dolari SUA (în ianuarie-iunie 2012 – 557,4 mil. dolari SUA), iar cu țările CSI - de 355,8 mil. dolari SUA (în ianuarie-iunie 2012 – 370,5 mil. dolari SUA).

Balanța comercială cu principalele țări - parteneri se prezintă astfel:

	Ianuarie-iunie		Ianuarie-iunie 2013 în % față de ianuarie-iunie 2012
	2012	2013	
BALANȚA COMERCIALĂ – total, mil. dolari SUA	-1419,0	-1472,5	103,8
din care:			
Ucraina	-211,7	-239,1	112,9
China	-183,9	-221,1	120,2
Germania	-155,5	-137,0	88,1
România	-97,3	-124,9	128,4

	Ianuarie-iunie		ianuarie-iunie 2013 în % față de ianuarie-iunie 2012
	2012	2013	
Turcia	-159,4	-102,5	64,4
Italia	-38,9	-79,7	de 2,0 ori
Federația Rusă	-116,2	-65,8	56,7
Austria	-45,7	-56,9	124,5
Belarus	-55,3	-52,4	94,8
Ungaria	-31,1	-40,2	129,1
Franța	-31,7	-38,8	122,6
Bulgaria	-15,6	-27,6	177,3
Statele Unite ale Americii	-21,5	-22,4	104,1
Polonia	-26,5	-21,8	82,4
Japonia	-14,7	-19,1	129,8
Israel	-23,8	-18,7	78,8
Spania	-17,5	-17,6	100,4
Republica Cehă	-24,2	-17,1	71,1
India	-11,7	-16,8	143,3
Belgia	-12,3	-15,9	129,9
Olanda	-14,0	-15,9	113,4
Coreea de Sud	-17,0	-13,9	81,7
Elveția	-14,6	-12,2	83,5
Suedia	-9,5	-10,6	110,3
Slovenia	-7,5	-8,4	112,0
Taiwan, provincie a Chinei	-8,4	-8,3	99,5
Slovacia	-8,0	-7,3	90,7
Vietnam	-7,5	-7,3	97,5
Finlanda	-5,4	-6,7	125,3
Danemarca	-6,3	-6,3	101,9
Grecia	-16,1	-5,5	34,3
Serbia	-4,8	-5,5	114,0
Uzbekistan	0,7	-2,5	x
Lituania	-2,6	0,4	x
Kazahstan	8,3	1,4	16,6
Azerbaidjan	2,2	2,9	134,6
Irak	15,8	6,4	40,4
Georgia	6,4	7,2	113,5
Noua Zeelandă	7,5	13,1	175,0
Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord	8,7	17,6	de 2,0 ori

Balanța comercială pe principalele grupe de mărfuri, conform Clasificării Standard de Comerț Internațional, se prezintă astfel:

	Ianuarie-iunie		ianuarie-iunie 2013 în % față de ianuarie-iunie 2012
	2012	2013	
BALANȚA COMERCIALĂ – total, mil. dolari SUA	-1419,0	-1472,5	103,8
din care:			
Produse alimentare și animale vii	-59,1	-93,7	158,4
Animale vii	0,1	0,7	de 13,3 ori
Carne și preparate din carne	-10,6	-11,9	112,7
Produse lactate și ouă de păsări	-12,5	-15,2	121,3
Pește, crustacee, moluște	-23,2	-24,5	105,4
Cereale și preparate pe bază de cereale	-21,6	-17,4	80,3
Legume și fructe	51,6	43,9	85,1
Zahăr, preparate pe bază de zahăr; miere	7,8	-2,5	x

	Ianuarie-iunie		Ianuarie-iunie 2013 în % față de ianuarie-iunie 2012
	2012	2013	
Cafea, ceai, cacao, condimente și înlocuitori ai acestora	-22,6	-22,8	101,4
Hrană destinată animalelor (exclusiv cereale nemăcinate)	3,8	-9,3	x
Produse și preparate alimentare diverse	-31,9	-34,7	108,8
Băuturi și tutun	54,5	71,3	130,8
Băuturi (alcoolice și nealcoolice)	67,4	85,2	126,3
Tutun brut și prelucrat	-12,9	-13,9	107,5
Materiale brute necomestibile, exclusiv combustibili	29,0	73,8	de 2,5 ori
Piei crude, piei tăbăcite și blănuri brute	2,3	2,9	126,0
Semințe și fructe oleaginoase	39,1	66,0	168,7
Cauciuc brut (inclusiv cauciuc sintetic și regenerat)	-0,5	-0,6	127,2
Lemn și plută	-10,5	-10,9	103,1
Pastă de hîrtie și deșeuri de hîrtie	0,7	0,8	118,8
Fibre textile (cu excepția lînii în fuior și a lînii pieptănate) și deșeurile lor (neprelucrate în fire sau țesături)	-5,9	-5,0	84,0
Îngrășăminte naturale și minerale naturale (exclusiv cărbune, petrol și pietre prețioase)	1,5	-2,7	x
Mineruri metalifere și deșeuri de metale	17,2	41,9	de 2,4 ori
Alte materii brute de origine animală sau vegetală	-14,9	-18,6	125,2
Combustibili minerali, lubrifianți și materiale derivate	-582,5	-581,5	99,8
Cărbune, cocs și brichete	-9,5	-8,9	93,2
Petrol, produse petroliere și produse înrudite	-273,9	-266,1	97,1
Gaz și produse industriale obținute din gaz	-273,7	-251,7	92,0
Energie electrică	-25,4	-54,8	de 2,2 ori
Uleiuri, grăsimi și ceruri de origine animală sau vegetală	51,1	5,9	11,5
Uleiuri și grăsimi de origine animală	-0,7	-0,7	97,9
Grăsimi și uleiuri vegetale fixate, brute, rafinate sau fracționate	53,1	7,8	14,5
Alte uleiuri și grăsimi animale sau vegetale prelucrate; ceară de origine animală sau vegetală, amestecuri sau preparate necomestibile din uleiuri animale sau vegetale	-1,3	-1,2	88,4
Produse chimice și produse derivate nespecificate în altă parte	-277,3	-303,5	109,4
Produse chimice organice	-7,2	-7,5	104,6
Produse chimice anorganice	-4,5	-7,9	176,2
Produse tanante și colorante	-12,7	-13,4	105,7
Produse medicinale și farmaceutice	-63,4	-66,9	105,5
Uleiuri esențiale, rezinoide și substanțe parfumate, preparate pentru toaletă, produse pentru înfrumusețare	-42,2	-43,2	102,7
Îngrășăminte minerale sau chimice	-22,6	-30,1	132,8
Materiale plastice sub forme primare	-25,6	-26,1	101,9
Materiale plastice prelucrate	-35,5	-38,3	107,8
Alte materiale și produse chimice	-63,6	-70,1	110,2
Mărfuri manufacturate, clasificate mai ales după materia primă	-342,2	-325,3	95,1
Piele, altă piele și blană prelucrate	-10,9	-11,6	106,8
Cauciuc prelucrat	-25,1	-23,8	95,0
Articole din lemn (exclusiv mobilă)	-22,0	-22,7	103,5
Hîrtie, carton și articole din pastă de celuloză, din hîrtie sau din carton	-38,3	-39,9	104,3

	Ianuarie-iunie		Ianuarie-iunie 2013 în % față de ianuarie-iunie 2012
	2012	2013	
Fire, țesături, articole textile necuprinse în altă parte și produse conexe	-96,2	-94,5	98,3
Articole din minerale nemetalice	-38,8	-38,9	100,2
Fier și oțel	-56,3	-60,3	106,9
Metale neferoase	-8,6	-8,0	91,6
Articole prelucrate din metal	-46,0	-25,6	55,7
Mașini și echipamente pentru transport	-329,8	-335,5	101,7
Mașini generatoare de putere și echipamentele lor	-4,4	-3,0	67,3
Mașini și aparate specializate pentru industriile specifice	-61,4	-63,3	103,0
Mașini și aparate pentru prelucrarea metalelor	-1,4	-0,5	40,0
Mașini și aparate industriale cu aplicații generale; părți și piese detașate ale acestor mașini	-47,4	-51,5	108,6
Mașini și aparate de birou sau pentru prelucrarea automată a datelor	-16,1	-22,8	141,5
Aparate și echipamente de telecomunicații și pentru înregistrarea și reproducerea sunetului și imaginii	-43,4	-52,4	120,4
Mașini și aparate electrice și părți ale acestora (inclusiv echivalente neelectrice ale mașinilor și aparatelor de uz casnic)	-55,1	-44,9	81,6
Vehicule rutiere (inclusiv vehicule cu pernă de aer)	-102,2	-95,5	93,4
Alte echipamente de transport	1,6	-1,6	x
Articole manufacturate diverse	36,0	15,8	44,0
Construcții prefabricate; alte instalații și accesorii pentru instalații sanitare, de încălzire și de iluminat	-13,0	-12,2	93,6
Mobilă și părțile ei	12,9	19,4	149,9
Articole de voiaj; sacoșe și similare	7,4	6,9	93,1
Îmbrăcăminte și accesorii	85,3	74,4	87,2
Încălțăminte	8,2	2,8	34,4
Instrumente și aparate, profesionale, științifice și de control	-4,2	-16,9	de 4,1 ori
Aparate fotografice, echipamente și furnituri de optică; ceasuri și orologii	-3,2	-3,4	106,2
Alte articole diverse	-57,4	-55,2	96,0

Gradul de acoperire a importurilor cu exporturi în ianuarie-iunie 2013 a fost de 43,2% față de 42,3% în perioada corespunzătoare din anul 2012.

Persoanele fizice au importat în ianuarie-iunie 2013 mărfuri și produse în valoare de 78,2 mil. dolari SUA, cu 19,5% mai mult decât în aceeași perioadă din anul 2012. Creșterea importurilor a fost condiționată de majorarea livrărilor de autoturisme și autovehicule (+22,1%), cărora le-au revenit 91,9% din importurile realizate de persoanele fizice.

IV. PREȚURI

Evoluția prețurilor în economia națională în ianuarie-iunie 2013 în comparație cu perioadele corespunzătoare ale anilor precedenți se prezintă astfel:

	Ianuarie-iunie în % față de aceeași perioadă a anului precedent				
	2009	2010	2011	2012	2013
Indicele prețurilor de consum	101,1	106,9	106,6	105,1	104,8
Indicele prețurilor producătorului producției industriale	96,2	108,5	105,5	106,4	102,9
Indicele prețurilor de vânzare a produselor agricole	54,0	118,4	119,8	97,7	106,8
Indicele prețurilor în construcții montaj ¹	87,6	102,9	109,4	110,6	108,0

¹ Trimestrul II în % față de trimestrul II al anului precedent

Prețurile de consum în luna iunie 2013 față de decembrie 2012 au crescut cu 2,3 la sută (în iunie 2012 față de decembrie 2011 a fost o creștere a prețurilor de 1,0 la sută).

Pe parcursul semestrului I al anului 2013 prețurile la produsele alimentare s-au majorat în medie cu 3,7 la sută, inclusiv la: legume proaspete – cu 7,1% (în special: ceapă uscată – de 2,2 ori, morcovi – cu 80,3%, sfeclă roșie – cu 47,0%), cartofi – cu 61,7%, citrice – cu 23,6%, fructe de livadă sămânțoase – cu 21,5%, fructe exotice – cu 15,9%, struguri proaspeți – cu 14,0%, făină de grâu – cu 7,1%, pește proaspăt și congelat – cu 5,3%. Totodată, în perioada de raport au scăzut prețurile la: castraveți proaspeți – cu 49,1%, dovlecei – cu 43,1%, roșii – cu 28,5%, ouă de găină – cu 27,2%, varză proaspătă – cu 17,4%, fructe de livadă sămburoase – cu 7,8%, slănină neprelucrată – cu 2,7%, ulei vegetal – cu 1,7%.

La mărfurile nealimentare prețurile au crescut cu 1,9 la sută, inclusiv la: sandale pentru dame – cu 6,5%, obiecte de igienă și igienă – cu 4,8%, mijloace de înregistrare a sunetelor și imaginilor, instrumente pentru igienă personală – cu câte 3,8%, frigider și congelatoare, aparate de aer condiționat – cu câte 2,8%, detergenți – cu 2,4%, confecții – cu 2,0%, combustibil – cu 1,4% (inclusiv gaz ambalat în butelii – cu 3,6%, carburanți pentru automobile – cu 2,4%) și țigări – cu 5,3%.

Concomitent, în iunie a.c. față de decembrie 2012 au scăzut prețurile la îmbrăcăminte din blănuri pentru bărbați și femei – cu 3,0% și respectiv 2,5%, cizme de iarnă pentru bărbați – cu 1,5%.

În perioada de raport prețurile și tarifele la serviciile prestate populației s-au majorat cu 1,1 la sută. Majorare mai semnificativă a tarifelor medii a fost înregistrată la: plata pentru polița de asigurare medicală obligatorie – cu 11,3%, plata pentru întreținerea copiilor la creșe și grădinițe – cu 8,4%, serviciile transportului urban și feroviar internațional – cu câte 6,3%, serviciile taximetrelor – cu 6,0%, turism peste hotarele țării – cu 5,6%, repararea obiectelor de folosință personală – cu 5,0%, serviciile pentru igienă personală – cu 3,6%.

Nivelul inflației în ianuarie-iunie 2013

	Lunar (+) / (-) față de luna precedentă, %				În % față de luna decembrie 2012			
	total	produse alimentare	mărfuri nealimentare	servicii	total	produse alimentare	mărfuri nealimentare	servicii
Ianuarie	0,9	1,7	0,4	0,5	0,9	1,7	0,4	0,5
Februarie	0,2	0,1	0,4	0,1	1,1	1,8	0,8	0,6
Martie	0,1	-0,1	0,3	0,1	1,2	1,6	1,1	0,7
Aprilie	0,4	0,7	0,2	0,3	1,6	2,3	1,3	1,1
Mai	1,2	2,9	0,4	0,0	2,8	5,2	1,8	1,1
Iunie	-0,5	-1,5	0,1	0,1	2,3	3,7	1,9	1,1

Prețurile producătorului în industrie în ianuarie-iunie 2013, pe ansamblul activităților industriale, s-au majorat cu 2,9% față de ianuarie-iunie 2012, urmare creșterii prețurilor de livrare pe piața internă cu 2,1% și pe piața externă – cu 4,9%.

În luna iunie 2013 în raport cu luna decembrie 2012 prețurile producției industriale s-au majorat cu 1,1%, cu 2,9% – față de iunie 2012 și au rămas la nivelul lunii mai curent.

Evoluția indicilor prețurilor producției industriale pe principalele tipuri de activități și pe destinațiile de livrări se prezintă astfel:

	Iunie 2013 în % față de:			Ianuarie-iunie 2013 în % față de ianuarie-iunie 2012
	mai 2013	decembrie 2012	iunie 2012	
Industrie – total	100,0	101,1	102,9	102,9
inclusiv livrat pe piața:				
internă	100,2	100,7	102,2	102,1
externă	99,6	102,0	104,5	104,9
Industria extractivă, total	98,8	95,5	98,9	102,8
inclusiv livrat pe piața:				
internă	98,7	95,0	98,4	102,8
externă	99,7	104,3	106,8	103,1
Industria prelucrătoare, total	100,0	101,4	103,4	103,2
inclusiv livrat pe piața:				
internă	100,3	101,1	102,8	102,2
externă	99,6	101,9	104,5	104,9
din care: industria alimentară și a băuturilor	100,0	100,9	104,3	104,4
inclusiv livrat pe piața:				
internă	100,4	100,4	102,5	101,8
externă	99,2	101,9	108,0	110,1
Producția și distribuția de energie electrică și termică	100,0	100,0	100,0	101,3
din care:				
producția și distribuția energiei electrice	100,0	100,0	100,0	102,2
aprovizionarea cu aburi și apă caldă	100,0	100,0	100,0	100,0

Industria extractivă în ianuarie-iunie 2013 a marcat creșterea prețurilor față de ianuarie-iunie 2012 cu 2,8%, înregistrând majorarea acestora pe piața internă cu 2,8% și pe piața externă – cu 3,1%.

Industria prelucrătoare în ansamblu a marcat creșterea prețurilor cu 3,2%. În special, în industria alimentară și a băuturilor prețurile s-au majorat cu 4,4%, iar în activitățile componente: fabricarea vinului – cu 10,9%, fabricarea băuturilor alcoolice distilate – cu 6,5%, fabricarea produselor de morărit – cu 3,6%, producția, prelucrarea și conservarea cărnii și a produselor din carne – cu 2,5%, prelucrarea și conservarea fructelor și legumelor – cu 2,4%, fabricarea pâinii și a produselor de patiserie proaspete – cu 2,4%, fabricarea produselor lactate – cu 2,1%, fabricarea de cacao, ciocolată și produselor zaharoase de cofetărie – cu 0,3% ș.a.

S-au majorat prețurile în perioada vizată și în alte activități ale industriei prelucrătoare cum sunt: fabricarea bijuteriilor – cu 13,1%, fabricarea uleiurilor și grăsimilor vegetale și animale – cu 10,7%, producția de aparatură și instrumente medicale, de precizie, optice – cu 8,7%, fabricarea lacurilor și vopselelor – cu 5,9%, prelucrarea lemnului și fabricarea articolelor din lemn – cu 5,1%, producția de mobilier – cu 5,1%, fabricarea de mașini și echipamente – cu 4,9%, producția de articole din cauciuc și din material plastic – cu 4,5%, fabricarea hîrtiei și cartonului – cu 4,1%, fabricarea sticlei și a articolelor din sticlă – cu 1,3%, fabricarea produselor textile – cu 0,4% etc.

Totodată, s-a înregistrat diminuarea prețurilor comparativ cu ianuarie-iunie 2012 în următoarele activități: fabricarea de medicamente și produse farmaceutice – cu 19,8%, fabricarea produselor de tutun – cu 10,4%, fabricarea cărămizilor și țiglelor din lut ars – cu 7,7%, fabricarea încălțăminte – cu 2,2%, fabricarea de articole de îmbrăcăminte – cu 0,4%, industria metalurgică – cu 0,4% etc.

În *sectorul energetic* pe parcursul perioadei de raport prețurile au crescut în medie cu 1,3%, inclusiv la producția și distribuția energiei electrice cu 2,2%, iar la aprovizionarea cu aburi și apă caldă, prețurile au rămas la nivelul perioadei corespunzătoare a anului precedent.

Cu referință la *Principalele Grupe Industriale* (conform recomandărilor UE) prețurile au evoluat în felul următor.

În luna iunie comparativ cu luna mai curent prețurile s-au majorat în industria bunurilor de folosință îndelungată cu 1,0%, în industria bunurilor de capital – cu 0,5%, la activități și bunuri legate de energie – cu 0,1%; în industria bunurilor intermediare (exclusiv sectorul energetic) prețurile s-au diminuat cu 0,2%, iar în industria bunurilor de uz curent prețurile au rămas la nivelul celor din luna mai curent.

În iunie curent comparativ cu luna decembrie 2012 prețurile s-au majorat în industria bunurilor de capital cu 5,2%, în industria bunurilor de folosință îndelungată – cu 2,7%, în industria bunurilor intermediare (exclusiv sectorul energetic) – cu 1,2%, în industria bunurilor de uz curent – cu 0,9%, la activități și bunuri legate de energie – cu 0,1%.

Indicii prețurilor producției industriale pe Principalele Grupe Industriale în detaliu se prezintă în tabelul următor:

	Iunie 2013 în % față de:	
	mai 2013	decembrie 2012
Industrie – total	100,0	101,1
inclusiv livrat pe piața:		
internă	100,2	100,7
externă	99,6	102,0
Industria bunurilor intermediare (excepție energie)	99,8	101,2
inclusiv livrat pe piața:		
internă	99,7	101,4
externă	99,8	100,6
Industria bunurilor de capital	100,5	105,2
inclusiv livrat pe piața:		
internă	101,0	107,2
externă	99,8	102,0
Industria bunurilor de folosință îndelungată	101,0	102,7
inclusiv livrat pe piața:		
internă	100,4	101,8
externă	102,4	105,0
Industria bunurilor de uz curent	100,0	100,9
inclusiv livrat pe piața:		
internă	100,5	100,1
externă	99,4	102,2
Activități și bunuri legate de energie	100,1	100,1
inclusiv livrat pe piața:		
internă	100,0	100,1
externă	105,9	102,4

Indicele prețurilor de vânzare a produselor agricole de către întreprinderile agricole¹ se caracterizează prin următoarele date:

	Ianuarie-iunie în % față de aceeași perioadă a anului precedent				
	2009	2010	2011	2012	2013
Total produse agricole	54,0	118,4	119,8	97,7	106,8
din care:					
produse vegetale	41,5	140,6	144,2	85,2	117,3
produse animaliere	87,9	103,9	92,1	117,9	97,1

În ianuarie-iunie 2013 față de perioada respectivă a anului precedent prețurile de vânzare a produselor vegetale au crescut în medie cu 17,3, iar la produsele animaliere - au scăzut cu 2,9%.

Mai esențial s-au majorat prețurile la cartofi – de 3,1 ori, struguri – de 2,5 ori, culturi cerealiere și leguminoase boabe – cu 23,4% (în special la porumb (exclusiv semințe de soi) – cu 28,6%, grâu (exclusiv semințe de soi) – cu 30,0%), floarea soarelui (exclusiv semințe de soi) – cu 16,8%, bovine (în masă vie) – cu 14,4%, lapte – cu 7,6%.

Totodată, s-au micșorat prețurile de vânzare la fructe și pomezi cu 6,7%, ouă alimentare – cu 12,4%, păsări (în masă vie) – cu 5,3%, ovine și caprine (în masă vie) – cu 3,6%.

Prețurile în construcții. În trimestrul II 2013 indicele prețurilor la lucrările de construcții-montaj a constituit 108,0% față de perioada respectivă a anului 2012.

În profil pe sectoarele economiei naționale creșterea prețurilor în trimestrul de referință față de perioada respectivă a anului 2012 a fost marcată în următoarele domenii – telecomunicații (cu 10,5%), agricultură (cu 10,2%), construcția obiectelor de menire social-culturală (cu 9,3%), comerțul și alimentația publică (cu 9,2%).

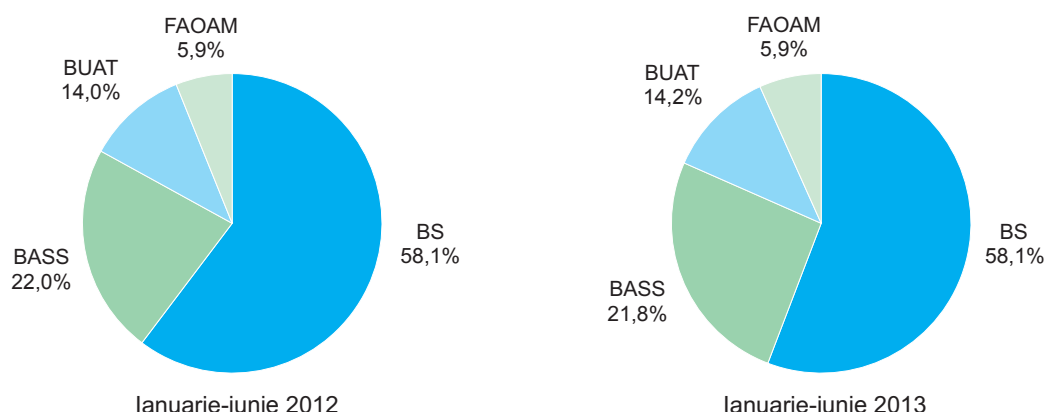
¹ Întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești (de fermier) cu suprafața terenurilor agricole de 50 ha și peste

V. FINANȚE

5.1. Executarea bugetului public național¹

În ianuarie-iunie 2013 la bugetul public național au fost acumulate venituri în sumă de 16718,1 mil. lei, fiind cu 3,5% sub nivelul sarcinilor prevăzute și cu 9,1% depășind veniturile acumulate în ianuarie-iunie 2012. Din suma totală a veniturilor bugetului public național 58,1% revin veniturilor administrate de bugetul de stat (BS), 21,8% – veniturilor administrate de bugetul asigurărilor sociale de stat (BASS), 14,2% – veniturilor administrate de bugetele unităților administrativ-teritoriale (BUAT) și 5,9% – veniturilor administrate de fondurile de asigurare obligatorie de asistență medicală (FAOAM), față de 58,1%, 22,0%, 14,0% și 5,9% respectiv în ianuarie-iunie 2012.

Structura veniturilor bugetului public național

Veniturile fiscale au însumat 14906,9 mil. lei (89,2% din total încasări), fiind în creștere atât față de prevederile perioadei de analiză (+3,4%), cât și față de veniturile acumulate în ianuarie-iunie 2012 (+15,9%). Semnificativ a fost depășită sarcina de colectare la încasarea impozitelor pe proprietate (+28,6%), urmată de încasarea impozitelor pe venit (+5,0%), impozitelor interne pe mărfuri și servicii (+4,7%), primelor de asigurări obligatorii de asistență medicală (+4,4%). Totodată, nivelul prevăzut nu a fost atins la încasarea impozitelor asupra comerțului internațional și asupra operațiunilor externe (-1,0%) și la încasarea contribuțiilor de asigurări sociale obligatorii de stat (-0,2%). Majorarea veniturilor executate în ianuarie-iunie 2013, comparativ cu cele executate în perioada similară a anului 2012, a fost condiționată de creșterea tuturor componentelor veniturilor fiscale.

Încasările nefiscale au constituit 797,1 mil. lei (4,7% din total încasări), fiind sub nivelul prevăzut pentru ianuarie-iunie 2013 (-6,9%) și sub realizările perioadei respective ale anului precedent (-5,6%). Reduceri față de prevederile perioadei de analiză și față de veniturile acumulate în ianuarie-iunie 2012 au fost înregistrate la colectarea altor venituri din activitatea de antreprenariat și din proprietate, respectiv cu 12,7% și cu 7,5% și la colectarea taxelor și plăților administrative, respectiv cu 7,5% și cu 10,3%.

La colectarea altor venituri nu a fost atins nivelul prognozat (constituind 49,1%), precum și nivelul executat în ianuarie-iunie 2012 (62,8%).

În semestrul I 2013 partea de cheltuieli a bugetului public național s-a realizat în sumă de 17168,4 mil. lei, fiind cu 16,7% sub prevederile perioadei de gestiune și depășind cu 5,6% cheltuielile executate în semestrul I 2012. Cheltuielile pentru toate tipurile de bugete au fost sub nivelul prevăzut, devieri semnificative fiind înregistrate pentru cheltuielile bugetelor unităților administrativ teritoriale (-25,3%) și cheltuielile bugetului de stat (-22,8%).

Cheltuielile publice pe tipuri de bugete

	Ianuarie-iunie 2013			
	milioane lei			în % față de prevăzut
	prevăzut	executat	devieri	
Cheltuieli – total	20617,6	17168,4	-3449,2	83,3
Bugetul de stat	7758,5	5987,2	-1771,3	77,2
Bugetele unităților administrativ-teritoriale	5648,5	4217,4	-1431,1	74,7
Bugetul asigurărilor sociale de stat	5256,8	5223,7	-33,1	99,4
Fondurile de asigurare obligatorie de asistență medicală	1953,8	1740,1	-213,7	89,1

¹ Conform datelor Ministerului Finanțelor

Pentru realizarea acțiunilor social-culturale au fost direcționate 71,3% din cheltuielile publice, pentru domeniile economiei naționale – 11,6%, pentru apărarea națională, organele juridice, menținerea ordinii publice și protecția civilă – 7,0%, pentru serviciile de stat cu destinație generală – 5,0%; în ianuarie-iunie 2012 distribuția a constituit respectiv 74,0%, 9,6%, 6,6% și 4,1%.

Depășirea cheltuielilor asupra veniturilor s-a soldat, în perioada de referință, cu formarea deficitului bugetar în sumă de 450,3 mil. lei față de 3284,4 mil. lei deficit prevăzut.

Veniturile și cheltuielile bugetului public național în ianuarie-iunie

	Prevăzut 2013, mil. lei	Executat, mil. lei		Executat 2013 în % față de:		Structura, %		
		2012	2013	prevăzut 2013	executat 2012	prevăzut 2013	executat	
							2012	2013
Venituri – total	17333,2	15327,2	16718,1	96,5	109,1	100,0	100,0	100,0
din care:								
Venituri fiscale	14410,6	12866,9	14906,9	103,4	115,9	83,1	83,9	89,2
impozite pe venit	1963,1	1860,8	2060,6	105,0	110,7	11,3	12,1	12,3
contribuții de asigurări sociale obligatorii de stat	3641,7	3370,2	3635,7	99,8	107,9	21,0	22,0	21,7
prime de asigurări obligatorii de asistență medicală	926,1	884,2	966,4	104,4	109,3	5,3	5,8	5,8
impozite pe proprietate	140,4	174,7	180,6	128,6	103,4	0,8	1,1	1,1
impozite interne pe mărfuri și servicii	7102,1	6011,7	7432,8	104,7	123,6	41,0	39,2	44,5
impozite asupra comerțului internațional și asupra operațiunilor externe	637,2	565,3	630,8	99,0	111,6	3,7	3,7	3,8
Încasări nefiscale	856,0	844,7	797,1	93,1	94,4	5,0	5,6	4,7
alte venituri din activitatea de antreprenariat și din proprietate	464,2	438,0	405,2	87,3	92,5	2,7	2,9	2,4
taxe și plăți administrative amenzi și sancțiuni administrative	310,0	319,7	286,7	92,5	89,7	1,8	2,1	1,7
alte încasări	80,7	86,4	103,3	128,0	119,6	0,5	0,6	0,6
	1,1	0,6	1,9	de 1,7 ori	de 3,2 ori	0,0	0,0	0,0
Alte venituri	2066,6	1615,6	1014,1	49,1	62,8	11,9	10,5	6,1
Cheltuieli – total	20617,6	16262,4	17168,4	83,3	105,6	100,0	100,0	100,0
din care:								
pentru economie	3343,5	1564,5	1995,1	59,7	127,5	16,2	9,6	11,6
pentru acțiunile social-culturale – total	13701,0	12037,7	12233,2	89,3	101,6	66,5	74,0	71,3
inclusiv pentru:								
învățămînt	4338,2	3814,4	3532,1	81,4	92,6	21,0	23,5	20,6
ocrotirea sănătății	2404,7	2055,2	2089,4	86,9	101,7	11,7	12,6	12,2
asigurare și asistență socială	6361,2	5775,0	6177,0	97,1	107,0	30,9	35,5	36,0
cultură, artă, sport și acțiuni pentru tineret	596,9	393,1	434,7	72,8	110,6	2,9	2,4	2,5
pentru apărarea națională, organele judiciare, menținerea ordinii publice, protecția civilă	1399,3	1080,9	1207,7	86,3	111,7	6,8	6,6	7,0
pentru servicii de stat cu destinație generală	1035,9	662,6	852,8	82,3	128,7	5,0	4,1	5,0
pentru activitatea economică externă	149,1	107,7	124,6	83,6	115,7	0,7	0,7	0,7
pentru deservirea datoriei de stat	295,9	369,2	241,3	81,5	65,4	1,4	2,3	1,4
alte cheltuieli	692,9	439,8	513,7	74,1	116,8	3,4	2,7	3,0
Deficit (-), excedent (+)	-3284,4	-935,2	-450,3	x	x	x	x	x

5.2. Credite, depozite și rulajul de casă¹

Credite. Soldul total al creditelor în economie la 30 iunie 2013 a însumat 38436,0 mil. lei, fiind în creștere cu 16,7% față de soldul înregistrat la 30 iunie 2012. Majorarea a fost condiționată de creșterea soldului creditelor pe termen mediu și lung (cu 18,5%).

Depozite. Soldul depozitelor persoanelor fizice la 30 iunie 2013 a constituit 26958,7mil. lei, depășind cu 21,4% soldul creat la 30 iunie 2012. Creșterea soldului total al depozitelor a fost generată de ambele componente, cea în monedă națională (cu 30,0%) avînd o dinamică mai accelerată comparativ cu cea în valută străină (cu 11,2%).

	Situația la 30 iunie				
	milioane lei		structura, %		2013 în % față de 2012
	2012	2013	2012	2013	
Soldul creditelor – total	32945,5	38436,0	100,0	100,0	116,7
din care:					
credite pe termen scurt	4380,9	4597,0	13,3	12,0	104,9
credite pe termen mediu și lung	28564,6	33839,0	86,7	88,0	118,5
Soldul depozitelor persoanelor fizice – total	22199,9	26958,7	100,0	100,0	121,4
în monedă națională	12083,4	15704,9	54,4	58,3	130,0
în valută străină	10116,5	11253,8	45,6	41,7	111,2

Rulajul de casă. În ianuarie-iunie 2013 încasările în numerar în instituțiile financiare au însumat 37450,0 mil. lei, fiind în creștere cu 8,9% față de încasările perioadei respective ale anului precedent. În mod deosebit s-au majorat încasările din impozite și taxe (cu 24,9%), urmate de încasările de la întreprinderile care prestează servicii de transport (cu 15,4%), încasările de la întreprinderile care prestează alte servicii (cu 14,5%) și încasările de la comercializarea mărfurilor de consum, indiferent de canalul de desfacere (cu 9,2%).

În numerar s-au eliberat mijloace bănești în sumă de 38709,9 mil. lei, depășind cu 10,5% eliberările efectuate în perioada respectivă a anului 2012. Eliberările pentru alte scopuri și eliberările pentru cumpărarea valutei străine de la persoane fizice s-au majorat cu 24,9% și cu 9,7% respectiv. Concomitent eliberările pentru achiziționarea produselor agricole, eliberările din conturile curente și din conturile de depozit ale persoanelor fizice și eliberările pentru salarii, burse, plăți sociale, plata pensiilor, indemnizațiilor și despăgubirilor de asigurare s-au redus cu 16,3%, 6,7% și 1,4% respectiv.

	Ianuarie-iunie				
	milioane lei		structura, %		2013 în % față de 2012
	2012	2013	2012	2013	
Încasări – total	34397,3	37450,0	100,0	100,0	108,9
de la comercializarea mărfurilor de consum, indiferent de canalul de desfacere	18806,7	20531,2	54,7	54,8	109,2
din plățile pentru chirie și servicii comunale	2794,1	2806,4	8,1	7,5	100,4
de la întreprinderile care prestează servicii de transport	876,8	1011,9	2,6	2,7	115,4
de la vânzarea valutei străine persoanelor fizice	2149,1	2278,1	6,2	6,1	106,0
din impozite și taxe	991,2	1238,0	2,9	3,3	124,9
de la întreprinderile care prestează alte servicii	2179,9	2496,6	6,3	6,7	114,5
alte încasări	6599,5	7087,8	19,2	18,9	107,4
Eliberări – total	35045,9	38709,9	100,0	100,0	110,5
pentru salarii, burse, plăți sociale, plata pensiilor, indemnizațiilor și despăgubirilor de asigurare	5140,3	5067,3	14,7	13,1	98,6
pentru achiziționarea produselor agricole	1289,4	1079,4	3,7	2,8	83,7
pentru cumpărarea valutei străine de la persoane fizice	15641,6	17166,4	44,6	44,3	109,7
din conturile curente și din conturile de depozit ale persoanelor fizice	2575,6	2403,6	7,3	6,2	93,3
pentru alte scopuri	10399,0	12993,2	29,7	33,6	124,9

¹ Conform datelor Băncii Naționale a Moldovei

5.3. Asigurări

În ianuarie-martie 2013 primele brute subscrise au constituit 231,9 mil. lei, depășind cu 1,5% primele brute subscrise în perioada respectivă a anului precedent.

Despăgubirile și indemnizațiile de asigurare plătite au însumat 117,8 mil. lei, fiind în creștere cu 10,6% față de achitările perioadei corespunzătoare ale anului 2012.

Prime brute subscrise, despăgubiri și indemnizații de asigurare plătite în ianuarie-martie

	Prime brute subscrise					Despăgubiri și indemnizații de asigurare plătite				
	mil. lei		structura, %		2013 în % față de 2012	mil. lei		structura, %		2013 în % față de 2012
	2012	2013	2012	2013		2012	2013	2012	2013	
Total	228,5	231,9	100,0	100,0	101,5	106,5	117,8	100,0	100,0	110,6
inclusiv:										
Asigurări generale	211,3	213,4	92,5	92,0	101,0	104,2	115,6	97,8	98,1	110,9
din care:										
asigurări de vehicule terestre (altele decât feroviare) (CASCO)	43,1	39,3	18,9	16,9	91,2	29,9	31,5	28,0	26,7	105,4
asigurări de răspundere civilă auto	106,1	112,0	46,4	48,3	105,6	37,5	37,1	35,2	31,5	98,9
alte asigurări generale	62,1	62,1	27,2	26,8	100,0	36,8	47,0	34,6	39,9	127,7
Asigurări de viață	17,2	18,5	7,5	8,0	107,6	2,3	2,2	2,2	1,9	95,7
din care:										
asigurări de viață (fără asigurarea cu pensii și fără anuități)	16,2	17,4	7,1	7,5	107,4	0,8	0,7	0,8	0,6	87,5
alte asigurări de viață	1,0	1,1	0,4	0,5	110,0	1,5	1,5	1,4	1,3	100,0

În I trimestru al anului 2013 veniturile și cheltuielile societăților de asigurare au scăzut în raport cu perioada similară a anului precedent cu 2,8% și cu 2,2% respectiv. Profitul acumulat pînă la impozitare a însumat 8,6 mil. lei, micșorîndu-se cu 22,5% față de profitul înregistrat în ianuarie-martie 2012.

Totodată, în perioada de referință, 8 societăți de asigurare au suportat pierderi în sumă de 9,0 mil. lei.

Rezultatele financiare ale societăților de asigurare în ianuarie-martie

	Milioane lei		2013 în % față de 2012
	2012	2013	
Venituri – total	354,1	344,2	97,2
Venituri din activitatea operațională	330,1	322,4	97,7
din care, din activitatea de asigurare	326,7	319,8	97,9
Cheltuieli – total	343,0	335,6	97,8
Cheltuieli ale activității operaționale	338,4	328,5	97,1
din care, ale activității de asigurare	277,0	268,5	96,9
Profitul pînă la impozitare	11,1	8,6	77,5

5.4. Piața valorilor mobiliare¹

În ianuarie-iunie 2013, în Registrul de stat al valorilor mobiliare (RSVM) au fost înregistrate 5 emisiuni de constituire a societății pe acțiuni în volum de 0,29 mil. lei și 30 emisiuni suplimentare de acțiuni în volum de 640,5 mil. lei. În aceeași perioadă din RSVM au fost excluse valorile mobiliare a 13 societăți pe acțiuni.

În perioada de referință pe piața bursieră și extrabursieră au fost efectuate tranzacții cu valori mobiliare corporative în sumă de 1101,9 mil. lei, fiind cu 726,4 mil. lei (de 1,9 ori) mai mult în comparație cu perioada respectivă a anului precedent.

Tranzacții cu valori mobiliare corporative

	Ianuarie-iunie			
	Volumul total al valorilor mobiliare tranzacționate, mil. lei		Modificări față de perioada respectivă a anului precedent (+)/(-)	
	2012	2013	mil. lei	%
Piața bursieră	90,5	437,3	346,8	de 3,8 ori
Piața extrabursieră	285,0	664,6	379,6	133,2
Total	375,5	1101,9	726,4	de 1,9 ori

În semestrul I 2013, pentru desfășurarea activităților profesioniste pe piața valorilor mobiliare a fost eliberată 1 licență pentru activitatea de brokeraj și reperfectate 2 licențe, din care 1 licență pentru activitatea de dealer și 1 licență pentru activitatea de ținere a registrului.

¹ Conform datelor Comisiei Naționale a Pieței Financiare

VI. SITUAȚIA SOCIALĂ

6.1. Nivelul de trai al populației

Veniturile disponibile ale populației. Conform datelor Cercetării Bugetelor Gospodăriilor Casnice, veniturile disponibile ale populației în trimestrul I 2013 au constituit 1559,8 lei lunar în medie pe o persoană, fiind în creștere cu 8,5% față de aceeași perioadă a anului precedent. În termeni reali (cu ajustarea la indicele prețurilor de consum)¹ veniturile populației au înregistrat o creștere de 3,9%.

Veniturile disponibile ale populației, în trimestrul I

	2009	2010	2011	2012	2013
Venituri disponibile – total (medii lunare pe o persoană), lei	1103,3	1223,0	1349,9	1438,3	1559,8
inclusiv în % pe surse de formare:					
Activitatea salariată	44,3	41,6	48,9	43,9	42,5
Activitatea individuală agricolă	9,0	10,8	9,8	10,1	9,1
Activitatea individuală non-agricolă	7,0	6,0	4,3	5,9	6,4
Venituri din proprietate	0,4	0,1	0,3	0,1	0,3
Prestații sociale	15,2	17,0	16,6	18,4	19,4
pensii	12,7	13,6	13,7	15,3	16,0
indemnizații pentru copii	0,6	0,7	0,6	0,7	0,8
compensații	0,7	0,6	0,6	0,6	0,0
ajutor social	0,0	0,2	0,2	0,6	0,9
Alte venituri	24,2	24,5	20,1	21,6	22,3
din care, transferuri din afara țării	19,9	18,5	14,8	15,5	16,6
Ponderea veniturilor în natură în total venituri disponibile	9,9	14,2	11,6	12,5	10,8

Plățile salariale reprezintă cea mai importantă sursă de venit, dar cu o contribuție mai mică cu 1,4 puncte procentuale în formarea veniturilor totale disponibile, 42,5% față de 43,9% în trimestrul I 2012. Veniturile din prestațiile sociale sînt a doua sursă de venit după importanță și au contribuit la formarea veniturilor populației în proporție de 19,4% sau cu un punct procentual mai mult față de aceeași perioadă a anului precedent.

Veniturile din activitățile pe cont propriu reprezintă 15,5% din veniturile populației, inclusiv 9,1% sînt veniturile din activitatea individuală agricolă, iar 6,4% - din activitatea individuală non-agricolă.

O sursă importantă pentru bugetul gospodăriilor rămîn a fi transferurile bănești din afara țării, care în medie au constituit 16,6% din total venituri față de 15,5% în trimestrul I 2012.

Veniturile populației din mediul urban sînt în medie cu 787,1 lei (de circa 1,7 ori) mai mari decît veniturile populației rurale. Totodată, populația din mediul urban dispune de venituri preponderent din salarii (53,6%) și prestații sociale (17,0%). În cazul populației din mediul rural, veniturile salariale constituie doar 28,9%, celelalte venituri sunt formate din prestații sociale (22,4%) și activități individuale agricole (19,3%).

În structura veniturilor disponibile predominante sunt *veniturile bănești*, cu o pondere de 89,2% în trimestrul I 2013, față de 10,8% pentru *veniturile în natură*. În termeni absoluți, valoarea veniturilor bănești a însumat 1392,1 lei lunar în medie pe o persoană, iar cele în natură – 167,8 lei. Veniturile bănești sunt preponderente pentru mediul urban (96,5%), iar în cazul celei din mediul rural contribuția acestora este de 80,3%.

Cheltuielile de consum ale populației. Cheltuielile medii lunare de consum ale populației în trimestrul I 2013 au constituit 1656,1 lei pe o persoană, fiind în creștere cu 9,6% față de aceeași perioadă a anului precedent. În termeni reali (cu ajustarea la indicele prețurilor de consum) populația a cheltuit în medie cu 5,0% mai mult comparativ cu trimestrul I 2012.

Cheltuielile de consum ale populației, în trimestrul I

	2009	2010	2011	2012	2013
Cheltuieli de consum – total (medii lunare pe o persoană), lei	1120,0	1325,4	1427,4	1510,9	1656,1
inclusiv în % pentru:					
Produse alimentare	40,2	43,6	43,0	43,8	43,4
Băuturi alcoolice, tutun	1,9	2,0	1,7	1,6	1,7
Îmbrăcăminte, încălțăminte	13,0	10,1	10,0	10,9	9,6
Întreținerea locuinței	15,3	15,6	16,9	18,3	18,3
Dotarea locuinței	3,8	3,7	3,2	3,0	3,2

¹ Indicele prețurilor de consum în trimestrul I 2013 față de trimestrul I 2012 a constituit 104,4%

	2009	2010	2011	2012	2013
Îngrijire medicală și sănătate	7,1	6,4	6,1	6,2	6,7
Transport	4,5	4,4	6,1	3,8	4,6
Comunicații	5,3	4,8	4,5	4,5	4,5
Agrement	1,8	1,3	1,4	1,1	1,3
Învățământ	0,6	1,3	1,2	1,1	0,8
Hoteluri, restaurante, cafenele etc.	2,3	2,5	2,0	2,1	1,8
Diverse	4,3	4,2	4,0	3,7	4,1

Cea mai mare parte a cheltuielilor a fost destinată acoperirii necesarului de consum alimentar, 43,4%. Pentru întreținerea locuinței o persoană în medie a alocat 18,3% din cheltuielile totale de consum (nivelul anului precedent), iar pentru îmbrăcăminte și încălțăminte – 9,6% (- 1,3 p.p.). Celelalte cheltuieli au fost direcționate pentru sănătate (6,7% față de 6,2% în trimestrul I 2012), transport (4,6% față de 3,8%), comunicații – 4,5% (nivelul anului precedent), dotarea locuinței (3,2% față de 3,0%), învățământ (0,8% față de 1,1%), etc.

Remunerarea muncii. În luna iunie 2013, câștigul salarial nominal mediu brut a fost de 3859,0 lei, în scădere cu 1,4% față de luna iunie 2012 și în creștere cu 2,7% față de luna precedentă (mai 2013).

Indicele câștigului salarial real pentru luna iunie 2013 față de luna iunie 2012 (calculat ca raport între indicele câștigului salarial nominal brut și indicele prețurilor de consum) a fost de 93,5%.

În sfera bugetară câștigul salarial mediu a constituit în luna iunie curent 3696,4 lei (-18,9% față de iunie 2012). În sectorul economic (real) câștigul salarial în iunie a înregistrat 3924,6 lei (+8,5% față de iunie 2012).

Micșorarea câștigului salarial mediu lunar în sectorul bugetar în iunie 2013 față de iunie 2012 se explică prin faptul că în acest an în instituțiile de învățământ, sumele calculate pentru concediile anuale se reflectă separat pentru fiecare lună de concediu, spre deosebire de anul trecut, când plățile respective erau trecute în luna când erau calculate (adică în luna iunie). Acest fapt a influențat scăderea ritmului de creștere a câștigului salarial pe total economie, îndeosebi în sectorul bugetar.

Evoluția câștigului salarial mediu lunar

	Câștigul salarial mediu lunar al unui salariat din economia națională, lei	în % față de:	
		perioada similară a anului precedent	perioada precedentă
2012			
Trimestrul I	3193,7	110,0	94,9
Trimestrul II	3583,7	108,5	112,2
Semestrul I	3391,1	109,3	x
Trimestrul III	3498,3	109,4	97,6
Ianuarie-septembrie	3426,3	109,3	x
Trimestrul IV	3631,3	107,9	103,8
Anual	3477,7	108,9	x
2013			
Ianuarie	3413,5	108,7	87,8
Februarie	3380,1	106,8	99,0
Martie	3638,7	111,2	107,7
Trimestrul I	3478,7	108,9	95,8
Aprilie	3739,7	111,6	102,8
Mai	3758,5	107,7	100,5
Iunie	3859,0	98,6	102,7
Trimestrul II	3785,7	105,6	108,8
Semestrul I	3638,4	107,3	x

Câștigul salarial mediu pe activități, în luna iunie 2013

	Lei	în % față de:		
		iunie 2012	mai 2013	câștigul salarial mediu pe economie în iunie 2013
Total	3859,0	98,6	102,7	100,0
inclusiv:				
Agricultură, economia vânatului și silvicultură	2208,9	107,9	97,6	57,2

	Lei	în % față de:		
		iunie 2012	mai 2013	cîștigul salarial mediu pe economie în iunie 2013
Piscicultură	2081,7	129,3	113,7	53,9
Industrie	3989,9	105,3	97,6	103,4
industrie extractivă	3906,7	106,8	99,1	101,2
industrie prelucrătoare	3659,7	104,0	98,0	94,8
energie electrică și termică, gaze și apă	5596,9	110,2	96,7	145,0
Construcții	3838,2	103,5	103,8	99,5
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor, motocicletelor, a bunurilor casnice și personale	3137,2	107,1	98,3	81,3
Hoteluri și restaurante	2557,7	102,6	98,8	66,3
Transporturi și comunicații	4275,3	104,7	94,2	110,8
Activități financiare	7243,2	107,9	105,0	187,7
Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate întreprinderilor	4989,6	114,4	103,9	129,3
Administrație publică	4822,0	118,4	101,8	125,0
Învățământ	3607,7	68,1	117,0	93,5
Sănătate și asistență socială	3897,1	105,2	104,7	101,0
Alte activități de servicii colective, sociale și personale	3560,6	119,8	102,1	92,3
activități recreative, culturale și sportive	2695,1	97,8	105,5	69,8

Cîștigul salariul mediu în profil teritorial¹ în luna iunie 2013

	Lei	în % față de:		
		iunie 2012	mai 2013	cîștigul salarial mediu pe economie în iunie 2013
Total²	3859,0	98,6	102,7	100,0
din care:				
Mun. Chișinău	4710,9	100,2	100,5	118,0
Nord	3381,1	94,8	104,2	84,7
Mun. Bălți	4127,6	100,1	96,5	103,4
Briceni	2872,0	83,8	108,9	71,9
Dondușeni	3495,3	104,4	116,7	87,5
Drochia	3424,3	91,3	105,0	85,7
Edineț	3053,4	95,0	114,5	76,5
Fălești	2562,5	89,0	103,5	64,2
Florești	2958,6	88,5	101,0	74,1
Glodeni	3264,9	93,2	110,0	81,8
Ocnița	3045,4	107,4	111,4	76,3
Rîșcani	2900,1	95,1	106,3	72,6
Sîngerei	3123,3	81,4	124,8	78,2
Soroca	3230,1	95,4	107,1	80,9
Centru	3218,5	95,3	108,6	80,6
Anenii Noi	3031,8	94,2	102,8	75,9
Călărași	3335,1	90,9	108,4	83,5

¹ În profil teritorial sunt cuprinse toate instituțiile bugetare, indiferent de numărul de salariați, la fel și unitățile sectorului real cu 20 și mai mulți salariați, care fac parte din "zona exhaustivă de cercetare". Repartizarea pe municipii și raioane se face conform amplasării sediului central al unității

La calcularea ponderilor s-a asigurat comparabilitatea datelor între municipii/raioane și total țară

² Informația cuprinde unitățile din sectorul real cu 4 și mai mulți salariați și toate instituțiile bugetare, indiferent de numărul de salariați

	Lei	în % față de:		
		iunie 2012	mai 2013	cîștigul salarial mediu pe economie în iunie 2013
Criuleni	3278,6	116,7	124,0	82,1
Dubăsari	3101	92,2	111,0	77,7
Hîncești	3153,7	101,1	109,8	79,0
Ialoveni	3460,2	92,7	109,3	86,6
Nisporeni	3017,7	96,1	111,4	75,6
Orhei	3073,5	104,7	104,6	77,0
Rezina	3560,5	92,3	100,0	89,2
Strășeni	3622,5	95,2	120,3	90,7
Șoldănești	3033,7	93,9	110,9	76,0
Telenești	2629,7	74,6	106,1	65,9
Ungheni	3299,2	91,7	104,3	82,6
Sud	3050,2	92,7	110,5	76,4
Basarabeasca	3174,5	79,6	121,4	79,5
Cahul	3408,8	90,2	111,9	85,4
Cantemir	2528,8	89,7	103,1	63,3
Căușeni	2901,4	90,8	105,0	72,7
Cimișlia	3068,0	87,1	112,9	76,8
Leova	2711,8	107,3	108,9	67,9
Ștefan Vodă	2925,0	106,2	114,0	73,2
Taraclia	3237,2	93,5	112,0	81,1
UTA Găgăuzia	2853,2	88,4	102,7	71,4

Cîștigul salarial mediu pe activități economice și forme de proprietate în luna iunie 2013

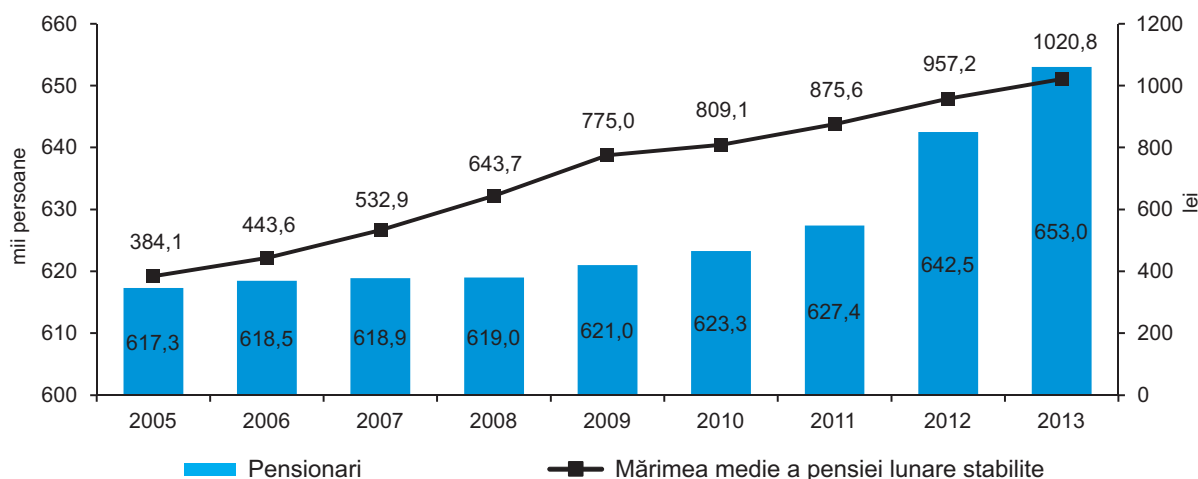
lei

	Total	din care, după forme de proprietate	
		publică	alte forme
Total	3859,0	4031,7	3691,8
inclusiv:	2208,9	3028,8	2068,0
Agricultură, economia vînatului și silvicultură	2081,7	2294,7	1987,0
Piscicultură	3989,9	4997,1	3833,1
Industrie	3906,7	3557,4	3939,0
industrie extractivă	3659,7	4813,2	3601,4
industrie prelucrătoare	5596,9	5107,5	6222,4
energie electrică și termică, gaze și apă	3838,2	4299,8	3815,8
Construcții	3137,2	4171,1	3128,9
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor, motocicletelor, a bunurilor casnice și personale	2557,7	2956,4	2479,9
Hoteluri și restaurante	4275,3	4759,7	3705,5
Transporturi și comunicații	7243,2	6679,0	7261,4
Activități financiare	4989,6	4672,3	5266,6
Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate			
întreprinderilor	4822,0	4822,0	—
Administrație publică	3607,7	3593,2	4140,2
Învățămînt	3897,1	3842,8	4829,9
Sănătate și asistență socială	3560,6	2770,2	5125,8

	Total	din care, după forme de proprietate	
		publică	alte forme
Alte activități de servicii colective, sociale și personale	2695,1	2544,3	3308,6
activități recreative, culturale și sportive	2646,9	2398,5	3555,8

Pensii. Conform datelor preliminare a Casei Naționale de Asigurări Sociale numărul pensionarilor aflați la evidența organelor de protecție socială la 1 iulie 2013 a constituit 653,0 mii persoane sau cu 10,5 mii persoane mai mult comparativ cu 1 iulie 2012. Mărima medie a pensiei (indexate) lunare stabilite a constituit 1020,8 lei, fiind în creștere cu 6,6% față de 1 iulie 2012.

Evoluția numărului pensionarilor și a mărimii medii a pensiei lunare stabilite la 1 iulie

Piața forței de muncă. Conform datelor Anchetei Forței de Muncă în trimestrul I, 2013 populația economic activă a Republicii Moldova a constituit circa 1121 mii persoane.

Rata de activitate a populației de 15 ani și peste (proporția populației active de 15 ani și peste în populația totală în vîrstă de 15 ani și peste) a constituit 37,5%, atingînd valori mai înalte în rîndul populației masculine – 39,7%, în comparație cu rata pentru femei – 35,6%. Ratele de activitate pe medii au înregistrat următoarele valori: urban - 45,8% , rural - 31,5%. Cea mai înaltă rată de activitate (54,5%) s-a înregistrat în categoria de vîrstă 50-54 ani.

Populația ocupată a fost de circa 1030 mii persoane. Repartiția pe sexe relevă că ponderea bărbaților în total populație ocupată (49,1%) a fost practic egală cu cea a femeilor (50,9%). Mediului rural i-au revenit 51,6% și celui urban – 48,4%.

Rata de ocupare a populației de 15 ani și peste (proporția populației ocupate în populația de 15 ani și peste) a fost de 34,5%. La bărbați ea a fost mai înaltă decît la femei (respectiv 35,7% și 33,4%). Rata de ocupare în mediul rural (29,0%) a fost mică decît cea din mediul urban (42,0%). Cea mai înaltă rată de ocupare (51,1%) s-a înregistrat la persoanele de 50-54 ani.

Numărul șomerilor conform definiției Biroului Internațional al Muncii (BIM) a fost de aproximativ 91 mii persoane.

Rata șomajului (proporția șomerilor BIM în populația activă) a înregistrat la nivel de țară valoarea de 8,1%. La bărbați ea a atins valoarea de 10,2% și la femei – 6,0%. Nu s-au înregistrat disparități semnificative între rata șomajului în mediul urban (8,2%) și cel rural (8,0%).

Raportul de dependență economică, exprimat prin numărul persoanelor neocupate (inactive sau în șomaj) ce revin la 1000 persoane ocupate a fost de 2455‰.

Populația după participarea la activitatea economică, pe sexe și medii

	procente				
	Trimestrul I 2012	Trimestrul II 2012	Trimestrul III 2012	Trimestrul IV 2012	Trimestrul I 2013
Total					
Rata de activitate ¹	37,0	42,5	43,1	40,3	37,5
Rata de ocupare ²	34,3	40,5	41,1	37,9	34,5
Rata șomajului ³	7,2	4,5	4,8	5,9	8,1

	Trimestrul I 2012	Trimestrul II 2012	Trimestrul III 2012	Trimestrul IV 2012	Trimestrul I 2013
Masculin					
Rata de activitate ¹	38,8	45,6	46	43,6	39,7
Rata de ocupare ²	35,2	43,1	43,3	40,6	35,7
Rata șomajului ³	9,5	5,4	5,9	7,0	10,2
Feminin					
Rata de activitate ¹	35,3	39,6	40,5	37,2	35,6
Rata de ocupare ²	33,6	38,2	39	35,4	33,4
Rata șomajului ³	5,0	3,6	3,7	4,9	6,0
Urban					
Rata de activitate ¹	45,6	46,3	46,5	49,6	45,8
Rata de ocupare ²	41,9	43,2	43,1	46,2	42,0
Rata șomajului ³	8,1	6,8	7,3	7,0	8,2
Rural					
Rata de activitate ¹	30,5	39,6	40,7	33,3	31,5
Rata de ocupare ²	28,6	38,6	39,6	31,8	29,0
Rata șomajului ³	6,2	2,6	2,8	4,8	8,0

¹ Proporția populației active de 15 ani și peste în populația totală de 15 ani și peste

² Proporția populației ocupate de 15 ani și peste în populația totală de 15 ani și peste

³ Proporția șomerilor BIM în populația activă

Populația după situația economică, pe sexe, medii și grupe de vîrstă în trimestrul I 2013

Sexe, medii, grupe de vîrstă	Persoane active, mii			Rata de activitate, %	Rata de ocupare, %	Rata șomajului BIM, %
	total	din care:				
		ocupate	șomeri BIM			
Total	1121,0	1030,2	90,8	37,5	34,5	8,1
			Inclusiv în %			
	100,0	100,0	100,0			
15-24 ani	9,9	8,9	20,6	19,2	16,0	16,9
25-34 ani	26,5	26,1	30,8	46,1	41,7	9,4
35-49 ani	35,3	35,7	31,1	55,5	51,6	7,1
50 ani și peste	28,3	29,3	17,5	30,1	28,6	5,0
Masculin	563,3	505,7	57,6	39,7	35,7	10,2
			Inclusiv în %			
	100,0	100,0	100,0			
15-24 ani	11,5	10,2	22,8	21,4	17,0	20,4
25-34 ani	28,5	28,1	31,8	50,0	44,3	11,4
35-49 ani	31,3	31,6	28,5	50,4	45,7	9,3
50 ani și peste	28,8	30,1	16,9	36,3	34,1	6,0
Feminin	557,7	524,5	33,2	35,6	33,4	6,0
			Inclusiv în %			
	100,0	100,0	100,0			
15-24 ani	8,3	7,7	16,7	16,8	14,8	12,0
25-34 ani	24,4	24,1	29,0	42,1	39,1	7,1
35-49 ani	39,5	39,7	35,6	60,5	57,3	5,4
50 ani și peste	27,9	28,5	18,7	25,6	24,5	4,0
Urban	579,2	531,6	47,6	45,8	42,0	8,2
			Inclusiv în %			
	100,0	100,0	100,0			
15-24 ani	9,2	9,0	11,9	25,6	22,9	10,6
25-34 ani	30,7	30,5	33,7	57,6	52,4	9,0
35-49 ani	33,6	33,8	31,9	67,8	62,5	7,8
50 ani și peste	26,4	26,7	22,6	33,2	30,9	7,0
Rural	541,8	498,6	43,2	31,5	29,0	8,0

Sexe, medii, grupe de vîrstă	Persoane active, mii			Rata de activitate, %	Rata de ocupare, %	Rata șomajului BIM, %
	total	din care:				
		ocupate	șomeri BIM			
	Inclusiv în %					
	100,0	100,0	100,0			
15-24 ani	10,5	8,8	30,2	15,6	12,0	22,9
25-34 ani	21,9	21,4	27,6	35,4	31,9	10,0
35-49 ani	37,2	37,8	30,2	47,3	44,2	6,5
50 ani și peste	30,4	32,0	12,0	27,7	26,9	3,1

Șomajul înregistrat. Conform datelor Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, la 1 iulie 2013 în căutarea unui loc de muncă se aflau 19,9 mii *șomeri înregistrați*, fiecare al optulea fiind disponibilizat de la unitățile economice. Din numărul total de șomeri, 55 la sută o constituie femeile. Peste 13% din șomerii înregistrați beneficiază de ajutor de șomaj, mărimea medie a căruia a fost în luna iunie 2013 de 926,8 lei. La un loc vacant de muncă, anunțat de către întreprinderi, reveneau în medie 3 șomeri.

6.2. Situația demografică

Evoluția proceselor demografice în ianuarie-iunie 2013 se caracterizează prin următorii indicatori principali ai mișcării naturale a populației¹:

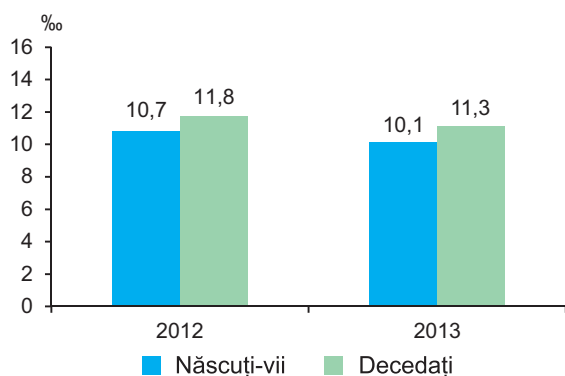
	ianuarie-iunie 2012	ianuarie-iunie 2013	ianuarie-iunie 2013 în % față de ianuarie-iunie 2012
Născuți-vii, persoane	18994	17783	93,6
Decedați, persoane	20846	19936	95,6
din care, copii sub 1 an	187	180	96,3
Scăderea naturală	-1852	-2153	116,3
Numărul căsătoriilor	8701	9014	103,6
Numărul divorțurilor	5433	5506	101,3

Conform datelor preliminare, în ianuarie-iunie 2013 numărul născuților-vii a scăzut cu 6,4% comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut, rata natalității constituind 10,1 născuți-vii la 1000 locuitori. Mortalitatea generală a înregistrat o scădere de 4,4% comparativ cu ianuarie-iunie 2012, rata mortalității a constituit 11,3 decedați la 1000 locuitori. Prin urmare, scăderea naturală a fost de 1,2 persoane la 1000 locuitori, față de 1,1‰ în semestrul I 2012.

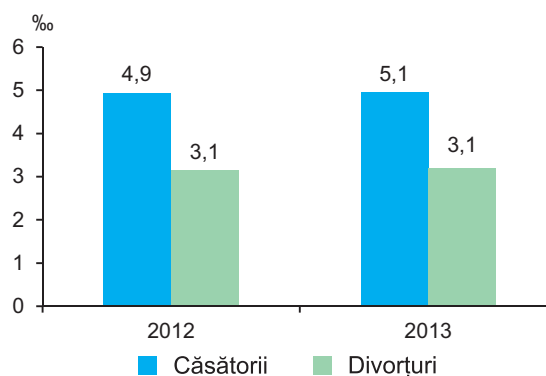
Numărul copiilor decedați în vîrstă sub 1 an în această perioadă s-a micșorat cu 7, rata mortalității infantile constituind 10,1 decedați în vîrstă sub un an la 1000 născuți-vii.

Rata nupțialității a constituit 5,1 căsătorii la 1000 locuitori, numărul căsătoriilor fiind în creștere cu 3,6%, iar rata divorțialității a alcătuit 3,1 divorțuri la 1000 locuitori, numărul divorțurilor înregistrînd o creștere cu 1,3% față de perioada similară a anului trecut.

*Născuți-vii și decedați la 1000 locuitori
în ianuarie-iunie*

*Căsătorii și divorțuri la 1000 locuitori
în ianuarie-iunie*

¹ Inclusiv unele cazuri de înregistrare a actelor de stare civilă din partea stîngă a Nistrului și mun.Bender

Structura mortalității pe clase ale cauzelor de deces relevă, că cele mai multe decese (60,5%) au drept cauză bolile aparatului circulator, tumorile maligne constituie 13,8%, bolile aparatului digestiv – 8,6%, accidentele, intoxicațiile și traumele – 6,9%, bolile aparatului respirator – 4,9%, alte clase – 5,3%.

Conform datelor preliminare evoluția proceselor demografice pe regiuni de dezvoltare în ianuarie-iunie 2013 se prezintă astfel:

	Mun. Chișinău	Nord	Centru	Sud	UTA Găgăuzia
<i>Date absolute</i>					
Născuți-vii, persoane	5363	4429	4779	2361	851
Decedați, persoane	3126	6820	6114	3037	839
din care, copii sub 1 an	80	34	39	21	6
Sporul natural	2237	-2391	-1335	-676	12
Numărul căsătoriilor	2313	2251	2765	1205	480
Numărul divorțurilor	1543	1353	1728	661	221
<i>Rate la 1000 locuitori</i>					
Născuți-vii	13,5	9,0	9,1	8,9	10,6
Decedați	7,9	13,8	11,6	11,4	10,5
Sporul natural	5,6	-4,8	-2,5	-2,5	0,1
Căsătorii	5,8	4,6	5,3	4,5	6,0
Divorțuri	3,9	2,7	3,3	2,5	2,8

Migrațiunea populației. Potrivit informației prezentate de Ministerul Afacerilor Interne, în ianuarie-iunie 2013, permis de ședere (permanentă și temporară) au primit 1171 cetățeni străini și 153 repatriați.

Cetățeni străini, după țara de emigrare și scopul sosirii în ianuarie-martie 2013

	Numărul imigranților	inclusiv sosiți la:						Alte cauze	
		muncă		studii		imigrația de familie			
		persoane	%	persoane	%	persoane	%	persoane	%
România	231	129	55,9	4	1,7	73	31,6	25	10,8
Ucraina	179	24	13,4	13	7,3	136	76,0	6	3,3
Turcia	173	113	65,3	6	3,5	50	28,9	4	2,3
Federația Rusă	139	20	14,4	2	1,4	109	78,4	8	5,8
Italia	60	32	53,3	–	–	19	31,7	9	15,0
Siria	41	10	24,4	3	7,3	28	68,3	–	–
Statele Unite ale Americii	27	3	11,1	–	–	4	14,8	20	74,1
Israel	24	7	29,2	11	45,8	5	20,8	1	4,2
Irak	20	20	100,0	–	–	–	–	–	–
Germania	19	5	26,3	1	5,3	2	10,5	11	57,9
Azerbaidjan	17	4	23,5	6	35,3	7	41,2	–	–
Austria	16	3	18,8	–	–	–	–	13	81,2
Georgia	15	8	53,3	–	–	5	33,3	2	13,4
Grecia	14	6	42,9	2	14,3	5	35,7	1	7,1
Alte țări	196	64	32,7	19	9,7	59	30,1	54	27,5
Total	1171	448	38,3	67	5,7	502	42,9	154	13,1

6.3. Ocrotirea sănătății

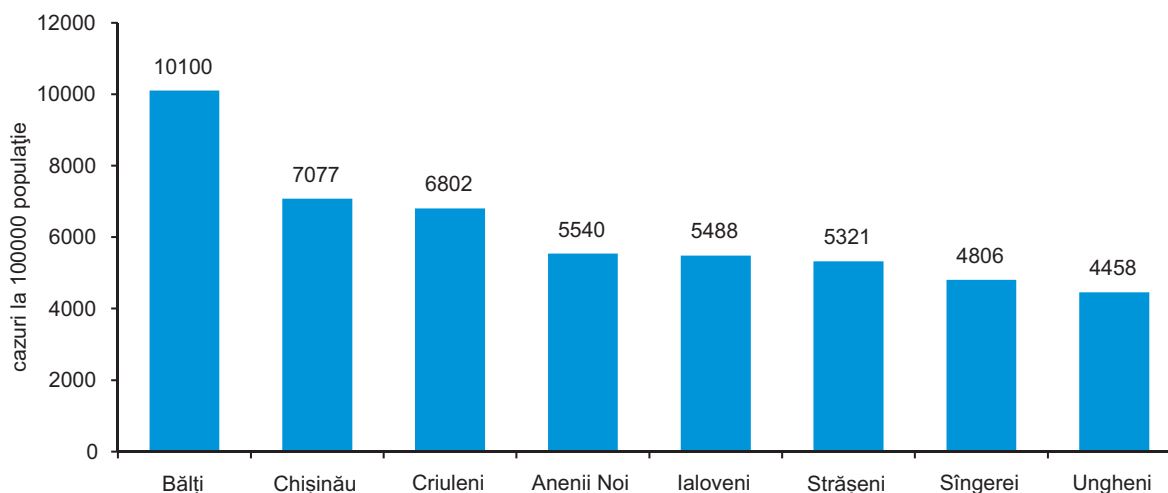
Conform datelor preliminare a Ministerului Sănătății, morbiditatea populației prin unele boli infecțioase în ianuarie-iunie 2013 se caracterizează prin majorarea cazurilor de îmbolnăviri prin infecții acute ale căilor respiratorii cu localizări multiple, 163,6 mii cazuri față de 109,9 mii cazuri în ianuarie-iunie 2012. Totodată, au fost înregistrate mai multe cazuri de gripă – 2,4 mii cazuri față de 0,2 mii cazuri în ianuarie-iunie 2012, dizenterie bacteriană – 111 cazuri față de 74 cazuri în ianuarie-iunie 2012, dar și mai puține cazuri de infecții intestinale acute, varicelă, parotidită epidemică etc.

Morbiditatea populației, pe principalele boli infecțioase

	Ianuarie-iunie 2012, cazuri	Ianuarie-iunie 2013		Cazuri la 100000 populație	
		total, cazuri	în % față de ianuarie-iunie 2012	ianuarie-iunie 2012	ianuarie-iunie 2013
Infecții intestinale					
Infecții intestinale acute	8589	6666	77,6	241,3	187,3
inclusiv dizenterie bacteriană	74	111	150,0	2,1	3,1
Hepatite virale					
Hepatite virale – total	81	85	104,9	2,3	2,4
din care:					
Hepatita A	2	11	de 5,5 ori	0,1	0,3
Hepatita C	39	31	79,5	1,1	0,9
Infecții imunodirijabile					
Varicela	6301	5376	85,3	180,6	151,0
Hepatită virală B	31	32	103,2	0,8	0,9
Parotidită epidemică	56	24	42,9	1,6	0,6
Infecții respiratorii acute					
Infecții acute ale căilor respiratorii cu localizări multiple	109899	163641	148,9	3150,7	4597,3
Gripă	209	2433	de 12,0 ori	5,9	68,3
Boli infecțioase „social determinate”					
Tuberculoza organelor respiratorii	1659	1604	96,7	48,1	45,1
Sifilis	1090	1089	99,9	31,3	30,6
Infecție gonococică	546	462	84,4	15,6	12,9
Pediculoză	1624	1337	82,3	46,6	37,6

Cele mai multe cazuri a morbidității prin infecții respiratorii acute se înregistrează în mun. Bălți (15,1 mii cazuri sau 10,1 mii cazuri la 100 mii populație), mun. Chișinău (56,7 mii sau 7,1 mii cazuri la 100 mii populație), în raioanele Criuleni (4,9 mii sau 6,8 mii cazuri la 100 mii populație), Anenii Noi (4,6 mii sau 5,5 cazuri la 100 mii populație) etc.

Morbiditatea populației prin infecții acute ale căilor respiratorii cu localizări multiple, ianuarie-iunie 2013

Aproape fiecare al doilea caz de infecții acute ale căilor respiratorii cu localizări multiple se înregistrează în cazul copiilor. Cele mai multe cazuri de îmbolnăviri prin aceste infecții la copii au fost înregistrate în mun. Chișinău – 33,0 mii cazuri, mun. Bălți – 10,3 mii, raioanele Ialoveni – 3,6 mii, Ungheni și Strășeni, respectiv câte 3,3 mii, Criuleni – 3,2 mii, Sîngerei – 2,9 mii cazuri etc.

În cazul morbidității prin boli „social determinate” se remarcă o diminuare, îndeosebi a cazurilor de infecții gonococice și pediculoză. În ianuarie-iunie 2013 numărul purtătorilor virusului imunodeficienței umane (HIV) a constituit 54 persoane, totodată fiind înregistrate 6 cazuri de boală SIDA.

6.4. Infracțiuni

Conform datelor Ministerului Afacerilor Interne, în ianuarie-iunie 2013 s-au înregistrat 18,1 mii infracțiuni sau cu 7,4 la sută mai mult decât în perioada respectivă a anului precedent. În medie la 10 mii locuitori revin 51 infracțiuni înregistrate în această perioadă.

Cel mai mare nivel de infracționalitate a fost înregistrat în mun. Chișinău și Bălți, respectiv 85 infracțiuni la 10 mii locuitori și 64 crime la 10 mii locuitori, iar cel mai redus în raionul Rîșcani – 22 infracțiuni la 10 mii locuitori.

Numărul infracțiunilor înregistrate

	ianuarie-iunie 2012	ianuarie-iunie 2013	ianuarie-iunie 2013 în % față de ianuarie-iunie 2012
Infracțiuni înregistrate – total	16852	18098	107,4
din care:			
Infracțiuni contra vieții și sănătății persoanei	762	767	100,7
inclusiv:			
omor	96	114	118,7
vătămări intenționate grave	145	140	96,6
Infracțiuni privind viața sexuală	289	306	105,9
inclusiv violuri	179	172	96,1
Infracțiuni contra patrimoniului	8619	10004	116,1
inclusiv:			
furturi	6587	7563	114,8
țîlhării	81	83	102,5
jafuri	587	550	93,7
escrocherii	757	1002	132,4
pungășii	205	378	184,4
șantaj	24	39	162,5
Infracțiuni contra sănătății publice și conviețuirii sociale	893	568	63,6
inclusiv infracțiuni legate de droguri	761	496	65,2
Infracțiuni contra familiei și minorilor	409	663	162,1
inclusiv:			
trafic de copii	10	14	140,0
violență în familie	335	606	180,9
Infracțiuni economice	888	492	55,4
inclusiv:			
contrabandă	89	68	76,4
fabricarea banilor falși	569	188	33,0
Infracțiuni contra securității și a ordinii publice	691	784	113,5
inclusiv huliganism	585	694	118,6

În ianuarie-iunie 2013 au fost înregistrate cu 62,1% mai multe infracțiuni contra familiei și minorilor, inclusiv a cazurilor de violență în familie (80,9%). Totodată, au fost înregistrate mai multe infracțiuni contra patrimoniului (16,1%), securității și a ordinii publice (13,5%), privind viața sexuală (5,9%). Predominante în structura infracțiunilor rămân a fi furturile, cu o pondere de circa 42 la sută din total infracțiuni. În această perioadă au fost înregistrate mai puține infracțiuni economice, precum și contra sănătății publice și conviețuirii sociale.

Comparativ cu ianuarie-iunie 2012 au fost înregistrate mai multe cazuri de infracțiuni săvârșite cu aplicarea armelor de foc, explozivelor și grenadelor. Numărul acestor infracțiuni prezintă o majorare de 28 la sută și a constituit 37 cazuri în ianuarie-iunie 2013, din care 11 cazuri de vătămări intenționate, cîte 7 cazuri de huliganism și tâlhării, 3 cazuri de omor.

Din total infracțiuni înregistrate, fiecare a cincea este săvârșită de persoane în vîrstă aptă de muncă, dar fără ocupație. Ponderea infracțiunilor săvârșite de către minori sau cu participarea acestora a constituit 3,0%.

În ianuarie-iunie 2013 au fost înregistrate 1068 accidente rutiere sau circa 6 accidente zilnic. În rezultatul accidentelor rutiere și-au pierdut viața 105 persoane (inclusiv 7 copii), iar 1268 persoane au fost traumatizate (inclusiv 221 copii). În medie la 100 mii populație revin 30 accidente rutiere.

Numărul accidentelor rutiere

	ianuarie-iunie 2012	ianuarie-iunie 2013	ianuarie-iunie 2013 în % față de ianuarie-iunie 2012
Numărul accidentelor rutiere	1181	1068	90,4
Persoane care au decedat în urma accidentelor rutiere	155	105	67,7
din care, copii	20	7	35,0
Persoane traumatizate în urma accidentelor rutiere	1490	1268	85,1
din care, copii	268	221	82,5

Conform datelor Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale a Ministerului Afacerilor Interne, în ianuarie-iunie 2013 au fost înregistrate 758 cazuri de incendii sau cu 30,5% mai puțin comparativ cu perioada similară a anului precedent. În rezultatul acestor incendii 61 persoane au decedat, inclusiv 5 copii, iar valoarea pierderilor constituie 15,9 milioane lei.

Numărul incendiilor și cazurilor de deces

	ianuarie-iunie 2012	ianuarie-iunie 2013	ianuarie-iunie 2013 în % față de ianuarie-iunie 2012
Numărul incendiilor	1090	758	69,5
Persoane care au decedat în urma incendiilor	77	61	79,2
din care, copii	5	5	100,0
Persoane traumatizate	38	23	60,5

Director general

Lucia SPOIALĂ

PRECIZĂRI METODOLOGICE

Datele privind principalii indicatori macroeconomici ai Republicii Moldova în ianuarie-iunie 2013 sînt preliminare și în edițiile ulterioare pot fi precizate.

PRODUSUL INTERN BRUT

Produsul intern brut (PIB) – principalul agregat macroeconomic al sistemului conturilor naționale care reprezintă rezultatul final al activității de producție din unitățile producătoare rezidente și care corespunde valorii bunurilor și serviciilor produse de către aceste unități pentru consumul final.

La etapa de producție PIB constituie suma valorii adăugate brute pe activități economice, iar la etapa de utilizare – valoarea bunurilor și serviciilor destinate pentru consumul final, formarea brută de capital și exportul net de bunuri și servicii.

Producția include toate produsele fabricate și serviciile prestate în cursul unei perioade contabile.

Consumul intermediar reprezintă valoarea bunurilor și serviciilor utilizate ca intrări în cursul producției, excluzînd consumul de capital fix, și care sînt fie transformate, fie consumate în totalitate în timpul procesului de producție.

Serviciile intermediarilor financiari indirect măsurate (SIFIM) se măsoară indirect convențional prin soldul dintre dobînzile încasate și cele plătite de instituțiile financiare, fiind rezultatul activității de intermediere financiară a acestora. Deoarece serviciile de intermediere financiară indirect măsurate nu pot fi repartizate pe tipuri de activități, prin convenție, acestea sunt alocate consumului intermediar al unei unități speciale, numită unitate fictivă. Unitatea fictivă are o producție nulă, un consum intermediar egal cu valoarea SIFIM și o valoare adăugată brută egală, dar de semn contrar.

Valoarea adăugată brută corespunde producției totale de bunuri și servicii, diminuată cu consumul intermediar.

Impozite pe produse – impozite prelevate proporțional cu cantitatea sau valoarea bunurilor și serviciilor produse, comercializate sau importate de rezidenți. Din ele fac parte taxa pe valoarea adăugată, accize, impozite pe bunurile și serviciile importate.

Subvenții pe produse – sumele vărsate pe unitatea de bun sau serviciu produsă sau importată.

Impozite nete pe produse – impozite pe produse minus subvenții pe produse.

Consumul final reprezintă valoarea bunurilor și serviciilor utilizate pentru satisfacerea directă a necesităților umane, fie ele individuale sau colective. Consumul final acoperă consumul final al gospodăriilor, administrației publice și instituțiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației.

Consumul final al gospodăriilor populației însumează toate bunurile și serviciile utilizate pentru satisfacerea directă a nevoilor individuale ale gospodăriilor rezidente.

Consumul final al administrației publice cuprinde cheltuielile administrației publice pentru procurarea bunurilor și serviciilor în folosul colectivității sau al unor grupuri de gospodării.

Consumul final al instituțiilor fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației reprezintă cheltuielile acestor unități pentru procurarea bunurilor și serviciilor în vederea furnizării lor gratis gospodăriilor populației cu titlu de transferuri sociale în natură.

Formarea brută de capital arată procurarea netă a bunurilor și serviciilor de către unitățile rezidente, produse în perioada considerată, dar nu și consumate. Cuprinde formarea brută de capital fix, variația stocurilor.

Formarea brută de capital fix reprezintă valoarea bunurilor durabile dobîndite de unitățile rezidente în scopul de a fi utilizate ulterior în procesul de producție.

Variația stocurilor reprezintă diferența între stocul de la sfîrșitul perioadei considerate și cel inițial. Stocurile reprezintă bunurile, altele decît cele de capital fix, deținute la un moment dat de unitățile de producție.

Exportul net de bunuri și servicii se determină ca diferența între exportul de bunuri și servicii și importul de bunuri și servicii.

Produsul intern brut se calculează în prețuri de bază, de piață (PIB nominal) și prețuri comparabile (PIB real).

Prețul de bază reprezintă prețul primit de producător pentru o unitate de bun și serviciu, excluzînd impozitele pe produse și incluzînd subvențiile pe produse.

Prețul de piață include marjele comercială și de transport, impozitele pe produse și exclude subvențiile pe produse. Pentru excluderea influenței diferitor taxe pe impozite și subvenții în diferite activități economice asupra structurii producției și a exploatării veniturilor, indicatorii de ramură se calculează în prețuri de bază.

Recalcularea în prețuri comparabile (prețurile anului precedent) se efectuează atît pentru produsul intern brut pe resurse, cît și pe componentele de utilizări.

La recalcularea producției și consumului intermediar în prețuri comparabile se utilizează două metode:

- deflatarea datelor în prețuri curente în perioada de raport cu utilizarea indicilor de preț respectivi;
- extrapolarea datelor în prețuri curente în anul de bază utilizînd indicii volumului fizic sau indicatori naturali.

La recalcularea componentelor produsului intern brut pe utilizări se utilizează, atât indici de preț respectivi (indicii prețurilor de consum, indicele de preț pentru investiții ș.a.), cât și indicatori naturali.

Indicele-deflator al produsului intern brut – raportul produsului intern brut, calculat în prețuri curente de piață la volumul produsului intern brut calculat în prețurile anului precedent sau în prețurile perioadei respective a anului precedent. Spre deosebire de indicii de prețuri la bunuri și servicii, deflatorul produsului intern brut caracterizează schimbarea remunerării muncii, excedentului brut de exploatare / venitului mixt brut, consumului de capital fix în rezultatul modificării prețurilor, precum și a masei nominale a impozitelor nete.

Economia neobservată se definește ca ansamblul activităților „lipsă” în informația de bază utilizată la elaborarea conturilor naționale, fie din motivul că acestea sînt activități ascunse, ilegale, informale sau că reprezintă producția gospodăriilor casnice pentru consum propriu, fie în rezultatul neajunsurilor în sistemul colectării datelor. Includerea acestora în conturile naționale se numește **măsurarea (estimarea) economiei neobservate**.

Producția în sectorul informal se determină ca activitate economică efectuată de întreprinderi necorporative neînregistrate ale gospodăriilor casnice și/sau talia cărora după numărul salariaților e sub censul stabilit și care produc producție destinată pieței.

Producția ascunsă în sectorul formal reprezintă producția legală neînregistrată de organele administrative și fiscale și neraportată lor de către agenții economici cu scopul evaziunii impozitelor, contribuțiilor de asigurări sociale, nerespectarea legii în privința salariului minim, a numărului de ore lucrate, necompletarea chestionarelor administrative, fiscale sau statistice etc.

Producția gospodăriilor casnice pentru consum propriu este determinată ca activitate economică, în rezultatul căreia gospodăriile casnice consumă sau acumulează bunurile și serviciile produse de ele înseși.

Producția ilegală reprezintă producția de bunuri și servicii a căror vânzare, distribuire sau posesie este interzisă de lege sau care în mod obișnuit este legală, dar devine ilegală cînd se realizează de persoane neautorizate.

INDUSTRIE

Cercetările statistice ale producției industriale cuprind activitățile încadrate în secțiunile C „Industria extractivă”, D „Industria prelucrătoare” și E „Energetica” ale CAEM.

Cercetările statistice cuprind:

– **lunar** – întreprinderile, în special, cu activitate principală de industrie, cu numărul personalului de la 20 persoane în sus – exhaustiv și cele cu numărul personalului de la 4 la 19 persoane – prin eșantion aleatoriu. Cu titlu de excepție în cercetare lunară mai sunt incluse unele unități industriale secundare ale întreprinderilor neindustriale, care ocupă o pondere importantă în activitatea industrială corespunzătoare, cum ar fi sectoarele de producere a cărnii de pasăre a unor fabrici avicole, sau unități de producere a vinului (fabrici de vin) din cadrul întreprinderii agricole, care cultivă struguri, etc.

– **anual** – întreprinderile cu activitate principală de industrie și unitățile industriale secundare ale întreprinderilor neindustriale – exhaustiv.

Indicatorul **Valoarea producției fabricate** în prețuri curente este calculat pentru producția destinată vânzării (include și valoarea stocurilor evaluate la prețuri de vânzare). Pentru producția fabricată din materia primă a clientului se include doar costul serviciului de prelucrare. Lunar pentru cercul de întreprinderi cuprinse în cercetare anuală, valoarea este calculată estimativ.

Indicele producției industriale (exprimat în procente) este calculat prin metoda raportării valorii producției în luna de raport la media lunară a anului de bază 2008 (bază fixă). Este un indice valoric de tip Laspeyres. La calcularea indicelui valoarea producției include costul materiei prime a clientului. Pentru a obține un indice de volum al producției industriale, începînd cu nivelul claselor CAEM (4 semne a codului CAEM) indicele valoric în prețuri curente este deflatat cu indicele de preț al producției industriale. Pentru agregarea indicilor de la nivelele inferioare la cele superioare ale clasificării sunt utilizate doua tipuri de ponderi: la nivelele inferioare ale clasificării (produs, grup de produse, clase și diviziuni CAEM) se folosește valoarea producției fabricate în anul de bază; la nivel de secțiuni CAEM și Totalul general – Valoarea adăugată brută pentru anul de bază, calculată în sistemul Conturilor Naționale.

AGRICULTURĂ

Producția agricolă în expresie valorică este evaluată în prețuri curente și include producția vegetală și animală, precum și valoarea serviciilor destinate pieței prestate de către întreprinderile de deservire a agriculturii și întreprinderile agricole, gospodăriile țărănești producătoare de producție agricolă și servicii nedestinate pieței, prestate de către instituțiile și organizațiile bugetare. Pentru calcularea indicelui volumului fizic al producției agricole se utilizează prețurile comparabile, în care se estimează producția vegetală și animală. Pînă în anul 2012 în calitate de prețuri comparabile au fost utilizate prețurile anului 2005, iar începînd cu anul 2013 la calcularea producției agricole în calitate de prețuri comparabile se utilizează prețurile medii ale anului precedent.

Volumul producției vegetale se determină prin mărimea recoltei globale a culturilor agricole. În expresie valorică, la valoarea recoltei globale se adaugă sporirea (sau se scad pierderile) valorii producției neterminate în fitotehnie pe an, precum și valoarea cheltuielilor pentru înființarea și întreținerea plantațiilor multianuale până la intrarea pe rod.

Volumul producției animale se determină prin mărimea masei vii a prăsilii obținute și sporului vitelor și păsărilor tinere crescute în curs de un an, a sporului în greutate al animalelor mature, obținut în urma îngrășării lor, precum și cantității de lapte, lână, ouă și alte produse animaliere obținute în procesul folosirii gospodărești a animalelor și păsărilor.

INVESTIȚII ÎN CAPITAL FIX

Investițiile în active materiale pe termen lung reprezintă totalitatea cheltuielilor îndreptate la crearea și reproducerea mijloacelor fixe – construcția nouă, lărgirea, reconstrucția și reutilizarea tehnică a întreprinderilor industriale, agricole, de transport, comerț și altele în funcțiune, cheltuielile pentru construcția locuințelor și obiectelor cu destinație social culturală.

Investitiile nete reprezintă cheltuielile efectuate pentru lucrări de construcții, de instalații și de montaj, pentru achiziționarea de utilaje, mijloace de transport, alte cheltuieli destinate **creării de noi active materiale pe termen lung**, cheltuieli pentru dezvoltarea, modernizarea, reconstrucția, reparația capitală celor existente, precum și valoarea serviciilor legate de transferul de proprietate al activelor pe termen lung.

TRANSPORTURI

Volumul mărfurilor transportate – cantitatea de mărfuri transportate, în tone.

Parcursul mărfurilor – volumul mărfurilor transportate, în tone-kilometri, adică deplasarea unei tone de marfă la un kilometru. Se calculează prin însumarea produsurilor obținute de la înmulțirea cantității mărfurilor transportate în tone cu distanța de transport în kilometri.

Pasageri transportați exprimă numărul persoanelor care au constituit obiectul transportului cu mijloacele de transport în perioada de raport, inclusiv estimările pasagerilor beneficiari de gratuități de transport.

Parcursul pasagerilor – volumul transportului de pasageri, în pasageri-kilometri, adică deplasarea unui pasager la un kilometru. Se calculează prin însumarea produsurilor obținute de la înmulțirea numărului pasagerilor transportați cu distanța de transport în kilometri.

Mărfuri și pasageri transportați, parcursul mărfurilor și pasagerilor se determină în baza datelor centralizate pe transportul feroviar și aerian și prezentate, respectiv de Î.S. „Calea Ferată din Moldova” și Ministerul Transporturilor și Infrastructurii Drumurilor, precum și datelor rapoartelor statistice centralizate pe transportul auto, fluvial și troleibuze.

Volumul mărfurilor transportate cu **transportul auto** cuprinde datele centralizate ale cercetărilor statistice exhaustive ale întreprinderilor cu activitatea principală transport auto, cât și întreprinderilor cu alte genuri de activitate, care efectuează transportări auto de mărfuri pentru terți (contra plată) și dispun de 10 și mai multe autovehicule de marfă proprii sau închiriate.

În **transportul feroviar** volumul mărfurilor transportate include transportul mărfurilor în trafic intern, mărfurile intrate (import) și ieșite (export) și cele în tranzit.

Pasagerii transportați și parcursul pasagerilor cu autobuze (inclusiv microbuze) – calculați în baza rapoartelor statistice primite de la persoane juridice și fizice care efectuează transportări de pasageri cu transportul public, exceptând transportările urbane realizate de întreprinderile individuale în orașele-reședință și orașele UTA Găgăuzia.

COMUNICAȚII

Indicatorii privind prestațiile și mijloacele de comunicații vizează întreprinderile de stat și societatea pe acțiuni care activează în acest domeniu.

TURISM

Datele privind capacitatea și frecventarea structurilor de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare turistică provin din rapoartele statistice prezentate de agenții economici care administrează efectiv structurile de cazare turistică colective.

Datele pentru activitatea turistică provin din rapoartele statistice prezentate de agenții economici titulari de licențe de turism.

Prin **structură de primire turistică** cu funcțiuni de cazare turistică se înțelege orice construcție sau loc amenajat, destinat, conform proiectării și executării, pentru cazarea turiștilor.

Capacitatea de cazare turistică în funcțiune (exprimată în locuri-zile) reprezintă numărul de locuri de cazare puse la dispoziția turiștilor de către structurile de cazare turistică colective, ținând cont de numărul de zile în care acestea sînt deschise în perioada de raport, adică zilele în care a fost posibilă cazarea turiștilor.

Numărul de turiști cazați în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare turistică cuprinde toate persoanele (cetățeni moldoveni și străini), care se deplasează într-un loc, altul decît acela

în care își au reședința, pentru o perioadă mai mică de 12 luni și petrec cel puțin o noapte într-o structură de cazare turistică colectivă în locul vizitat, scopul principal al vizitei fiind altul decât acela de a desfășura o activitate remunerată în locul vizitat.

Înnoptarea reprezintă fiecare noapte pentru care o persoană este înregistrată într-o structură de cazare turistică colectivă, indiferent dacă fizic este prezentă sau nu în cameră.

Indicii de utilizare netă a locurilor de cazare turistică se calculează prin raportarea umărului de înnoptări realizate la capacitatea de cazare turistică în funcțiune din perioada respectivă.

Turismul intern reflectă serviciile turistice prestate în locurile turistice din țară și vândute de către titularii de licențe cetățenilor moldoveni.

COMERȚ ȘI SERVICII

Cifra de afaceri (venitul din vânzări) reprezintă suma veniturilor obținute din vânzarea produselor, mărfurilor, prestarea serviciilor și executarea lucrărilor, provenite atât din activitatea principală, cât și din activitățile secundare, exercitate de întreprindere în perioada de referință. Acest indicator constituie suma rulajului creditor al contului 611 „*Venituri din vânzări*” și subcontul 6122 „*Venituri din arenda curentă*”.

În cifra de afaceri (venitul din vânzări) **nu se includ:**

- TVA și alte impozite deductibile similare legate de cifra de afaceri (venitul din vânzări);
- venitul din vânzarea altor active curente (rulajul creditor al contului 612 „*Alte venituri operaționale*” cu excepția subcontului 6122 „*Venituri din arenda curentă*” care se include în cifra de afaceri);
- venitul din vânzarea activelor pe termen lung și activități investiționale (rulajul creditor al contului 621 „*Venituri din activitatea de investiții*”);
- alte venituri din activitatea financiară, venituri excepționale (622 „*Venituri din activitatea financiară*”, 623 „*Venituri excepționale*”);
- valoarea ambalajelor restituite după livrare.

COMERȚ EXTERIOR

Datele din compartimentul „Comerțul exterior” sînt elaborate în baza declarațiilor vamale completate ulterior cu unele categorii de mărfuri (produse) transportate prin cablu, conducte (energie electrică, gaze naturale), evidența cărora se ține în baza rapoartelor statistice.

Volumul comerțului exterior reprezintă totalitatea bunurilor materiale care fac obiectul schimbului între țara noastră și alte țări, care măresc sau micșorează resursele materiale ale țării ca rezultat al intrării sau ieșirii lor din țară. În volumul comerțului exterior nu sînt incluse serviciile cu caracter material și nematerial.

Evaluarea exporturilor se efectuează în prețuri F.O.B. sau franco-frontiera țării exportatoare, a importurilor – în prețuri C.I.F. sau franco-frontiera țării importatoare. Exportul cuprinde și reexportul, adică mărfurile importate și apoi reexportate fără a fi supuse prelucrării.

Soldul balanței comerciale se calculează ca diferența dintre export și import.

PREȚURI

Indicele prețurilor de consum este un instrument de măsură care caracterizează și furnizează o estimare a evoluției de ansamblu a prețurilor mărfurilor cumpărate și tarifelor serviciilor utilizate de către populație pentru satisfacerea necesităților de trai într-o anumită perioadă (denumită perioadă curentă) față de perioada fixă (denumită perioadă de bază).

Calculul indicelui se efectuează în baza datelor privind structura (ponderea) cheltuielilor de consum conform cercetării gospodăriilor casnice în anul 2012 și prețurile înregistrate la 1200 de mărfuri și servicii reprezentative în 850 unități de comerț și prestări servicii amplasate în 8 orașe ale țării.

Rata lunară a inflației reprezintă creșterea prețurilor de consum într-o lună față de luna precedentă.

Indicele prețurilor producătorului în industrie determină evoluția prețurilor produselor industriale în primul stadiu al comercializării (fără taxa pe valoarea adăugată). Indicii sînt calculați lunar în baza observării statistice a prețurilor la circa 866 de produse reprezentative în 221 întreprinderi industriale.

Indicele prețurilor la producția agricolă vîndută de gospodăriile agricole se calculează în baza prețurilor medii reale stabilite la producția vîndută în perioada de raport, în procente față de anul de bază.

Indicele prețurilor în construcții – raportul prețurilor curente la lucrările de construcțimontaj, înregistrate trimestrial în 100 organizații reprezentative, către prețurile de deviz ale anului 1991 (adoptate ca constante) și prețurile curente ale anului precedent.

FINANȚE

Bugetul public național reprezintă totalitatea veniturilor și cheltuielilor, formate ca elemente independente în sistemul bugetar.

Veniturile bugetului public național sînt impozitele și taxele, alte încasări, specificate de legislația în vigoare.

Cheltuielile bugetului public național sînt determinate de cheltuielile prevăzute de legea bugetară anuală în vederea satisfacerii necesităților societății, din care: acoperirea necesităților socialculturale și de cercetări științifice, întreținerea aparatului de stat, acoperirea necesităților militare, achitarea datoriei de stat, acordarea de subvenții, dezvoltarea sectorului economic al statului etc.

Deficitul bugetar reprezintă depășirea cheltuielilor asupra veniturilor.

Excedentul bugetar reprezintă depășirea veniturilor asupra cheltuielilor.

SITUAȚIA SOCIALĂ

Veniturile medii disponibile ale unui membru al gospodăriei reprezintă totalitatea veniturilor bănești și în natură (evaluate în lei) obținute din diverse tipuri de activități.

Cheltuielile de consum pe un membru al gospodăriei casnice reprezintă totalitatea cheltuielilor curente pentru produse alimentare, nealimentare și servicii.

Minimul de existență reprezintă volumul minimal de bunuri materiale și servicii, necesare pentru satisfacerea cerințelor primordiale, asigurarea menținerii sănătății și susținerea viabilității omului.

Cîștigul salarial nominal brut – plăți brute în bani sau în natură acordate salariaților de obicei peste intervale regulate de timp pentru timpul lucrat sau lucrul efectuat. În cîștigul salarial se includ de asemenea plățile pentru timpul nelucrat, premiile anuale, sezoniere sau alte premii acordate neregulat etc. Datele privind salariile caracterizează remunerațiile brute, adică sumele totale calculate pînă la careva rețineri, efectuate de angajator în numele salariatului.

Cîștigul salarial nominal mediu brut lunar al unui lucrător din economie (pe activități economice, raioane, municipii) – raportul dintre sumele brute calculate salariaților (fondul de remunerare) și numărul mediu de salariați.

Cîștigul salarial real – puterea de cumpărare a cîștigului salarial nominal.

Indicele cîștigului salarial real – raportul dintre indicele cîștigului salarial mediu nominal și indicele prețurilor de consum.

În numărul pensionarilor sînt incluse persoanele, cărora le-au fost stabilite pensiile conform Legii Republicii Moldova cu privire la asigurarea cu pensii.

Mărimea medie a pensiei se calculează ca raportul dintre suma pensiilor stabilite și numărul pensionarilor aflați la evidența organelor de protecție socială.

Populație activă din punct de vedere economic – persoane de 15 ani și peste, care furnizează forța de muncă disponibilă pentru producția de bunuri și servicii, incluzînd populația ocupată și șomerii.

Populație ocupată – persoane de 15 ani și peste, care desfășoară o activitate economică sau socială producătoare de bunuri și servicii în scopul obținerii unor venituri sub formă de salarii sau alte beneficii.

Șomeri conform criteriului BIM – persoane de 15 ani și peste, care în cursul perioadei de referință îndeplinesc concomitent următoarele condiții:

- nu au un loc de muncă și nu desfășoară o activitate în scopul obținerii unor venituri;
- sînt în căutarea unui loc de muncă, utilizînd în ultimele patru săptămîni diferite metode pentru a-l găsi;
- sînt disponibili să înceapă lucrul în următoarele 15 zile, dacă și-ar găsi imediat un loc de muncă.

Rata șomajului – raportul dintre numărul șomerilor și populația activă (șomeri plus populația ocupată).

Șomeri înregistrați – persoane apte de muncă, în vîrstă aptă de muncă, care nu au un loc de muncă, un alt venit legal și sînt înregistrați la agențiile pentru ocuparea forței de muncă ca persoane în căutare de lucru și care dau dovadă că doresc să se încadreze în muncă.

Numărul populației pentru anii intercenzitari se determină în baza rezultatelor ultimului recensămînt și a datelor referitoare la mișcarea naturală și migratorie dintre data recensămîntului și anul de referință. Totodată se ia în considerație și schimbarea numărului populației în rezultatul reorganizării teritorialadministrative.

Sursa datelor pentru **mișcarea naturală a populației** sînt actele stării civile și buletinele statistice despre naștere, deces, căsătorie, divorț, întocmite de oficiile stării civile.

Ratele de natalitate, mortalitate, nupțialitate și divorțialitate sînt calculate ca raportul dintre numărul celor născuți, decedați din perioada de referință, adus la expresia anuală cu ajutorul coeficientului de timp și numărul mediu anual al populației stabile din aceeași perioadă. Se calculează în promile.

Sursa datelor pentru **mișcarea migratorie a populației** este baza de date automatizată a Ministerului Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor și a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova.

Morbiditate – cazuri de îmbolnăviri ale populației, înregistrate în anul curent cu diagnosticul stabilit pentru prima dată.

Criminalitatea – fenomen socialjuridic, care include infracțiunea săvîrșită pe un anumit teritoriu și pe parcursul unei perioade anumite de timp.

Infracțiune înregistrată – fapt obștesc periculos, relevat și luat la evidență oficial, în conformitate cu legislația penală în vigoare.